

IZVJEŠTAJ SA JAVNIH RASPRAVA

U vezi nacrtu Strateškog plana razvoja opštine Bar 2020-2025

U skladu sa Odlukom o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova (“Sl.list RCG-opštinski propisi”, br. 33/05 i 23/12), Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Bar 2020-2025, dostavljen je svim mjesnim zajednicama i objavljen na zvaničnom sajtu Opštine Bar www.bar.me/javne_raspave/.

Prezentaciju i upoznavanje sa nacrtom Strateškog plana razvoja, vodili su predstavnici Radne grupe iz Sekretarijata za razvoj: Igor GOJNIĆ, Srđan JOVANOVSKI, Slađana ŽIVANOVIĆ i menadžer opštine Bar Ćazim ALKOVIĆ. Prezentirane su detaljne informacije i objašnjenja za Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Bar 2020-2025. Evidentirani su svi predlozi i sugestije, koji su sastavni dio zapisnika.

Audio zapisi svih održanih javnih rasprava su sastavni dio ovog dokumenta

Pored učešća na javnim raspravama u mjesnim zajednicama, zainteresovani građani su mogli da sva pitanja, sugestije i predloge upute prema nadležnom sekretarijatu direktno na građanskom birou ili putem e maila sekretarijat.razvoj@bar.me i igor.gojnic@bar.me koji je naznačen u Programu održavanja javnih rasprava do 24.03.2019. godine.

Kao prateći sadržaj pored osnovnog dokumenta koji je upućen mjesnim zajednicama, napravljena je brošura STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE BAR 2020-2025, koja ukratko na četiri stranice objašnjava sadržinu dokumenta i koja je neposredno bila dijeljena na početku javnih rasprava.

Na javnim raspravama u mjesnim zajednicama u uvodnom dijelu, predstavnik odbora MZ je otvorio javnu raspravu, predstavio dnevni red i dao riječ predstavnicima Opštine Bar.

JAVNA RASPRAVA

prostorija OŠ "Mrkojevići" - "Mrkojevići" Pečurice

ODRŽANA 03.03.2020 GODINE u 19:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	Asim Avdijic	Malu Goru		
2	Bedit Puljovic	UTJEHA		
3	Apolet Luu	Dolja Boga		
4	Milic Senad	PABERICI		
5	MIRSAD RAŠKETIĆ	DOBRA VODA		mimax14@gmail.com
6	Čantić Almir	Velje Selo		
7	Senad Arabelović	M. UJEHA		
8	AMMED BOJKOV	DOBRA VODA		
9	Fikret ARABELOVIĆ	BAN, UMLA MASLI		B arabelovic@... me
10	JASMIN KARASTANOVIĆ	UMLA KACINA		
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ “**Mrkojevići**” – rasprava je održana u prostorijama OŠ "Mrkojevići" – Pečurice 03.03.2020. g sa početkom u 19:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Emil Adrović:

- Postoji li plan za dovođenje internacionalnih lanaca hotela sa 5 zvjezdica u Bar?

Odgovor:

- U strateškom planu se kroz projekte definišu potrebe opštine Bar za hotele sa 5 i više zvjezdica. Radi se na tome da se stvore uslovi i da se na određenim lokacijama ponudi privatno javno partnerstvo.

Fikreta Arabelović:

- Postoji li mogućnost da se preciziraju rokovi završetka projekta vodosnadbijevanja Mrkojevića?
- Postoji li mogućnost da se projekat putevi maslina prošire na Mrkojeviće?
- Zna li se tačna lokacija skloništa za napuštene životinje?

Odgovor:

- Rokovi će biti definisani nakon izrade tehničke dokumentacija
- U konkretnom slučaju projekat puteva maslina je dio prekograničnog projekta Irtalija – Albanija – Crna Gora ““CROSS BORDER OL”. Međutim, ukoliko mjesna zajednica Mrkojevići argumentovano predloži da se putevi maslina prošire I na Mekojeviće predlog bi se ozbiljno mogao uzeti u razmatranje najvjerovatnije bi mogao biti usvojen.
- Uslovi za objekat su definisani ali oko lokacija još nema konačnog rješenja jer postoji otpor svih mjesnih zajednica na čijoj teritoriji je lokacija za sklonište bilo planirano.

Mirsad Rašketić:

- Da li će se vršiti rekonstrukcija stare magistrale prema Mrkojevićima?
- predlaže da se u strateškom planu naziv “Uređenje obalnog područja” promijeni u “Sanacija obalnog područja”.?

Odgovor:

- Da, definisana je projektom kroz prijedlog Strateškog Plana Razvoja: Specifični strateški cilj 2. ODRŽIVI RAZVOJ OPŠTINE BAR KROZ UNAPRJEĐENJE OSTALIH PRIVREDNIH GRANA, PRIORITET 2.4. RAZVOJ SAOBRAĆAJNE INFRASTRUKTURE, 2.4.7. Rekonstrukcija puta R-29 Bar 2 (tunel Ćafe, raskrsnica sa M-1) - Kamenički most - Krute (raskrsnica sa M-1).
- Prijedlog se ne prihvata

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Ostros" i "Šestani"

održana 04.03.2020 GODINE u prostoriji MZ "Šestani" u 10:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	Naser Kraja	Ostros		naser.kraja@bor.me
2	Orasferović Fadil	Šestani		
3	Nezir Mehović	Šestani		Mehovic
4	Jožo Luković	—		lukicjozo@hotmail.com
5	Lulzim Dragovina	Ostros		
6	Bejta Curonj	Ostros		
7	Sead Dječević	Arbneš		sead.djecевич@hotmail.com
8	Samir Četović	Ostros		semir@live.com
9	Jetmir Cukaj	Ostros		jetmir.cukaj@gmail.com
10	Arhim Berdajević	Ostros		
11	Sead Popović	Arbneš		
12	Ilir Liković	Bobovište		
13	Medira Cerpa	Ostros		mediracerpa@gmail.com
14	Zamir Dragović	Ulcinj		info@kreativstudio.me
15	Nezir Curonj	Ostros		
16	Sami Dođić	Arbneš		sami.dodac@live.com
17	Hajredin Derafendi	Ostros		
18	Naif Popović	Arbneš		
19	Bećir Berdajević	Ostros		
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ “**Ostros**” i MZ “**Šestani**” – rasprava je održana u prostorijama MZ “Ostros” u Ostrosu - 04.03.2020. g. sa početkom u 10:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Bećir Berjašević:

- Tačni rokovi realizacije projekata vezanih za MZ Ostros: put Virpazar-Murići i granični prelaz?

Odgovor:

- Rokovi su definisani kroz projekte i kreću se od 18 mjeseci za projekat: izgradnja graničnih prelaza “Virpazar” i “Ckla” sa republikom Albanijom do 12 mjeseci za projekat: izgradnja saobraćajnice Ckla – granični prelaz sa republikom Abanijom

Zamire Dragović:

- Da li se projekat uređenja centra Ostrosa može uvrstiti u strateški plan?

Odgovor:

- Inicijativa je prihvaćena i uvrštena u Strateški Plan Razvoja opština Bar 2020-2025 pod: Specifičnim strateškim ciljem 1. Unaprjeđenje turističke ponude opštine Bar, prioritet 1.2. Unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih turističkih proizvoda, 1.2.6. Revitalizacija centra Ostrosa K.O. Martići, opština Bar

Jozo Lukić:

- Da li su rekonstrukcija putne infrastrukture i elektro instalacija očekivane kroz strategiju razvoja?

Odgovor:

- Putna infrastruktura će biti realizovana kroz projekat u okviru Strateškog Plana Razvoja: specifični strateški cilj 2. Održivi razvoj opštine Bar kroz unaprjeđenje ostalih privrednih grana, prioritet 2.4. razvoj saobraćajne infrastrukture, 2.4.5. rekonstrukcija puta Ostros - Virpazar 3 (raskrsnica sa R-28) - Virpazar 2 (raskrsnica sa M-2)

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Crmnica"

održana 04.03.2020 GODINE u prostoriji MZ "Crmnica"-Virpazar u 13:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	MARKOVIĆ MARIJA	PG		NEKIMODIVAT@GMAIL.COM
2	DUKOVIĆ MARIJA	GLUHI DO		CRMNICA@GMAIL.COM
3	MARKOVIĆ Marija	ŠOTONIĆI		
4	Željko Hranica	Virpazar		
5	Urošević Miroslav	ŠIMŠIĆI		UROSEVICI1973@GMAIL.COM
6	MARIJA MARKOVIĆ	PODKRAJ		
7	UKŠIĆI TOĐIŠIĆI	BOLEVIĆI		TOĐIŠIĆI@GMAIL.COM
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ "Crmnica" – rasprava je održana u prostorijama MZ "Crmnica" u Virpazaru - 04.03.2020. g. sa početkom u 13:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Ilija Marković:

- Koje su mogućnosti valorizacija tradicionalne arhitekture kao turističke ponude Crmnice?
- Koja je strategija za ostanak mladih na seoskom području?
- Pitanje rješenja rijeke Oraštica tokom ljetnjih mjeseci?

Odgovor:

- Nadležno ministarstvo priprema Smjernice razvoja arhitekture, kroz kojim će biti izvršena valorizacija tradicionalne arhitekture i dat smjernice za izgradnju objekata.
- Preduzimaju se aktivnosti na izradi planske dokumentacije i izradi infrastrukture kojom bi se omogućio ostanak mladih na seoskom području i mogućnost razvoja.
- Dio ušća rijeke Oraštica će biti regulisan u okviru Strateškog plana razvoja kroz realizaciju projekta: Specifični strateški cilj 2. Održivi razvoj opštine Bar kroz unaprjeđenje ostalih privrednih grana, Prioritet 2.4. Razvoj saobraćajne infrastrukture, 2.4.1. Izgradnja graničnih prelaza "Virpazar" i "Ckla" sa republikom Albanijom.

Mladen Đuković:

- Mogućnosti prepravke puta od tunela Sozina ka Gluhom Dolu?
- Problem odvoza smeća sa područja Crmnice i iz oblasti nacionalnog parka?

Odgovor:

- Pitanja nisu vezana za strateški plan, za put je neophodno podneti inicijativu za godišnji plan uređenja prostora a pitanje odvoza smeća je riješeno odlukom o komunalnom redu.

Tomo Ukšanović:

- Da li će Virpazar biti obuhvaćen drugom fazom video nadzora?

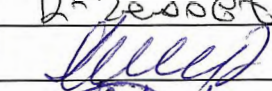
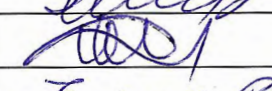
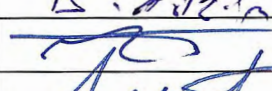
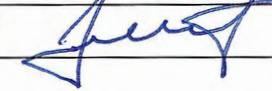
Odgovor:

- Da, rješavanje ovog pitanja je u toku

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Stari Bar"

održana 06.03.2020 godine u Osnovnoj školi "Srbija" u 19:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	ANES ANUMELOVIĆ	GREVA		D-20008@com...
2	Duro Perić	Tombac		
3	Osman Naeinović	Zlatjevo		
4	Tomković Božidar	D. Zlatjevo		Jankovic B.
5	BEHALOVIĆ AŽIJA	PODGORA		B. Ažija
6	Beyzić	SEMIR		
7	ŽIGONČIĆ SEMA	PODGORA		
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ “**Stari Bar**” – rasprava je održana u prostorijama Osnovne škole “Srbija” u Starom Baru - 06.03.2020. g. sa početkom u 19:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Anes Đulamerović:

- Može li se strateškim planom uvrstiti javni parking za autobuse, javni wc, kaldrma u Podgrad i kanalizacija u Starom Baru?

Duro Perčobić –

- Zelena pijaca u Starom Baru nije opremljena nema javni wc ni česmu
- Može li se put od bolnice pored stare masline do naselja Sveti Ivan sanirati?
- Može li se sanirati Šantanov most radi lakšeg pristupa Starom Baru?
- Sanacija određenih dionica rijeke Rikavac?

Odgovor:

- Valorizacija Starog Bara je jedan od strateških ciljeva, a konkretni projekti su predmet Godišnjih programa uređenja prostora.

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Spič"

održana 09.03.2020 godine u prostorije MZ "Sutomore" u 19:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	Ana Đandinović	MIROŠICA 2		
2	Đepić	ŠKOLACIĆI 23		
3	Milica Benjani	Nova ul. Sutomore		milicabeni@grail.com
4	MILAN MARJA	VRELO BRCA 20		
5	ŽIVKOVIĆ Luka	SPIČANSKA 14		lukazivkovic@grail.com
6	MORIS LAZAREVIĆ	SPIČANSKA 138		
7	Josip Horodina	KOVALIĆI 8		josip.horodina@grail.com
8	Emilija HUKOVIĆ	HERZEGOVINA STANOVNI 5.5		Emilija
9	ĐUROVIĆ STANKO	HRV. ĐUROVIĆI		Stanko
10	KARLINA UNDA	BR. 1000		KARLINA
11	Milica Mirić	SPINORICA - Sut.		miric.milica@grail.com
12	VUKAČIĆ FRANKO	ZELENI 33		FRANKO V.
13	BREGANI ALEKSANDRA	HATKEVAJ		Breana
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ “Spič” – rasprava je održana u prostorijama MZ “Spič” – Sutomore - 09.03.2020. g. sa početkom u 19:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Milan Madžar:

- da li je moguće zabraniti izvođenje građevinskih radova u periodu trajanja turističke sezone?

Moris Lazarević:

- Može li se definisati novi prostor za parking jer će se uređenjem trga ukinuti postojeći parking pored plaže?

Boro Drešić:

- Može li se regulisati redovnost odvoza otpada i uklanjanje divljih deponija?

Marko Brnjada:

- Može li Sutomore dobiti park? Predložena lokacija u sred Spičanskog polja u vlasništvu Univerziteta Crne Gore.
- Može li se podići nivo usluga doma zdravlja Sutomore makar za hitne slučajeve da bi se izbjegao transport ka Baru koji je gotovo nemoguć u sezoni.

Nikola Klisić:

- Može li se riješiti problem atmosferskih voda u Sutomoru jer se voda sliva preko magistrale i niz ulicu ka plaži.

Milan Milač:

- Hoće li se raditi rekonstrukcija magistralnog puta Sutomore Bar radi smanjenja gužve u saobraćaju.

Odgovor:

- Period zabrane građevinskih radova se svake godine donosi posebnom naredbom
- Novi prostor za parking i park u Sutomoru su definisani planskim dokumentima i programom privremenih objekata.
- Odvoz otpada i uklanjanje divljih deponija su regulisani odlukom o komunalnom redu.
- Rad doma zdravlja u Sutomoru je u nadležnosti Ministarstva zdravlja a opština se uključuje u dijelu svojih nadležnosti.
- Predmet atmosferskih voda u Sutomoru je predmet godišnjeg uređenja prostora
- Rekonstrukcija puta Sutomore Bar je predviđeno kroz Strateški plan: Specifični strateški cilj 2. Održivi razvoj opštine Bar kroz unaprjeđenje ostalih privrednih grana, prioritet 2.4. razvoj saobraćajne infrastrukture, 2.4.6. Rekonstrukcija magistralnog puta M-2.4 od Kufina do Bara

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Šušanj"

održana 10.03.2020 godine u Osnovnoj školi "Anto Đedović" u 19:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	MIZIĆ RAZKO	ŠUŠANJ		
2	PERADLOVIĆ IVO	ŠUŠANJ		
3	ZARKO KOVAČEVIĆ	ILINO		
4	Aleksandar Matković	ILINO		
5	MILETIKO PRAČIĆ			
6	Kovčević Ivo	ILINO		
7	Dragana Đukanović	ILINO Šušanj		
8	MIRAN Mešedović	ILINO bb.		
9	Anto Vitić	Šušanj		
10	MARLO VITIĆ	Šušanj		
11	MILA GVOZDOVAČIĆ	ULICA 7		
12	Golobanić Ivan	Šušanj		
13	Golobanić Dražević	Šušanska 3		
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ “Šušanj” – rasprava je održana u prostorijama Osnovne škole “Anto Đedović” – Šušanj - 10.03.2020. g. sa početkom u 19:00 h

Pitanja, predlozi i sugestije:

Miodrag Banović -

- Može li se urediti Agava kamp jer je najveći izvor zaraze?
- Da li je planirana gradnja zatvorenog bazena sa pratećim sadržajima?
- Da li je planirana rekonstrukcija sportskih terena i izrada teniskih terena?
- da li se planira osvjetljenje šumica i dovođenje vode?
- Da se ozeljenjavanje kružnih tokova unese u strateški plan.
- izgradnja potpornog zida radi zaštite borova.
- da se samele kamen sa plaže radi povećanja turističkog rejtinga.
- Uređenje pješačkog mosta na rijeci Željeznici sa okolinom.
- Izgradnja biciklističke staze na Sutormanu.
- Izrada zaštitnih podvodnih zidova radi sprečavanja erozije plaže.
- Postaviti kamere na lokacijama kod kontejnera i kažnjavati zbog bacanja krupnog otpada.
- Natkriti prostor ispred kapele i omogućiti pristup licima sa invaliditetom.
- Da se kod sportske hale “Topoloca” izgradi dječji vrtić.
- Da se u tradicionalne manifestacije grada dodaju: Habanera – Pjesmom do zvijezda, Odbojkaški sport klub, Karate klub Bar – Turnir Bar open, opštinsko takmičenje u krosu, međunarodni plivački maraton, Kulturno-umjetničko društvo Jedinstvo kao nosilac tradicije.

Odgovor:

Izgradnja bazena i rekonstrukcija sportskih terena su projekti predviđeni SPR: Specifični strateški cilj 3. Održivi socijalni i kulturni razvoj opštine Bar, prioritet 3.4. Razvoj sportske infrastrukture, 3.4.2. Izgradnja olimpijskog bazena sa pratećim sadržajima; 3.4.3 Izgradnja savremenog kompleksa teniskih terena. Ostala pitanja nisu predmet strateškog plana već predmet planske dokumentacije, godišnjih programa uređenja prostora i programa privremenih objekata u zoni morskog dobra. Tradicionalne manifestacije u kojima opština Bar učestvuje, biće unešene kroz SPR.

Anto Vitić:

- nedostak parking mjesta riješiti izgradnjom javne garaže pored škole Anto Đedović ili kod Amfore.

Odgovor:

- parking mjesta su predmet planske dokumentacije

Aleksandar Matković:

- Da li će se riješiti izlivanje kanalizacije u more?
- Na koji način će se riješiti problem parkiranja u Šušanju?
- Da li će se izgraditi treća traka Šušanj- Sutomore?
- Postoji li rješenje puteva kroz Šušanj?
- Da li su predviđeni hoteli u dijelu Šušanj-Ratac?

Odgovor:

- Izgradnja objekata (hotela) je predviđena kroz DSL sektor 54 Ratac-Zeleni pojas. Ostala pitanja su vezana za godišnje programe uređenja prostora.

JAVNA RASPRAVA

za građane MZ "Bar I", MZ "Bar II", MZ "Bar III", MZ "Bar IV", MZ "Bar V"

održana 11.03.2020 godine u Sali SO Bar u 19:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	Purlija Branka	24. NOVEMBAR 8/184		purlijabranka@yahoo.com
2	Kečić-Mičić Radmila	MZ Bar II		
3	Dejan Škerović	MZ BAR II -		dejan.skerovic@bar.me
4	Pidina Hamzić	Čeluga 66		ajdino.hamzic@bar.me
5	GORAN JANKOVIĆ	MARJUBOVSKA 63		gogadu@gmail.com
6	Tamara Čurović	Ul. Skadarska 66		tamara.churovic0208@gmail.com
7	DANIEL LONČAREVIĆ	M. BOŠKOVIĆA 113		FORUMASFC@YAHOO.COM
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				

Za građane MZ „Bar I“, MZ „Bar II“, MZ „Bar III“, MZ Bar IV, MZ „Bar V“ – rasprava je održana u Sali 10+ Skupštine opštine Bar - 11.03.2020. g. sa početkom u 19:00 h

Tamara Čurović:

- Da li će se revitalizovati park preko puta Doma Kulture?
- Da li postoji katastar zelenila i predlaže da se isti napravi?

Odgovor:

- Predmet je održavanja DOO Komunalne djelatnosti i reguliše se godišnjim programima rada DOO, katastar zelenila ne postoji.

Ljubo Đurović:

- Da li će se očistiti korito rijeke Oraoštice?
- Da li će se rekonstruisati put od Kalamper pumpe do sela Orahovo i omogućiti prelazak preko rijeke Oraoštice kao i put ka Dupilu?
- Da se urade ivičnjaci i odvodni kanali za vodu da bi se očuvao put od Bomaka ka Biskupadi.
- Da li će uređenje jednobraznih kontejnera i određivanje lokacija za kabasti otpad obuhvatiti Bjeliše?

Odgovor:

- U sklopu izrade Luke Viprazar predviđeno je uređenje dijela korita rijeke Oraoštica. Put od pumpe Klamper do Orahova i ivičnjaci i amosferska kanalizacija na put ka Biskupadi su predmet godišnjeg uređenja pšrostopora. Sklonište za životinje je predviđeno SPR: Specifični strateški cilj 4. Unaprjeđenje sistema zaštite životne sredine u opštini Bar, prioritet 4.1. Razvoj komunalne infrastrukture, 4.1.6. Izgradnja skloništa za napuštene životinje. Uređenje lokacija za kontejnere je predviđeno programom rada DOO Komunalne djelatnosti.

Goran Janković:

- Da Bar konačno dobije kolektor.

Odgovor:

U prethodnom periodu je izgrađeno određeni broj kolektora kao i studija za izbor lokacije za postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda a izgradnji će se pristupiti u narednom periodu.

JAVNA RASPRAVA

Stručna javna rasprava

održana 13.03.2020 godine u sali SO Bar u 13:00 h

R.B.	IME I PREZIME	ADRESA	TEL/FAX	E-MAIL
1	Bido Sabanović			gpevcj0@bar.me
2	BANONIC MIROSLAV A. ADONICA II			1tefo_sport@
3	Jorica Anić	Opština Bar		TC@rci.me
4	Jadina Hamzić	Čeluga bb		jadina.hamzic@bar.me
5	Dijana Drobnyak	Ul. Vojvode Marka Anića		dijana.drobnyak@bar.me
6	Božica Anić	Jedana Marković 7		VASILJE.LACOVIC@bar.me
7	Omer Vukić	Pečuvica bb, Bar		omer.vukic@gmail.com
8	Julijana Tadić	Beliska ulica 49		julijana.tadic@bar.me
9	Aleksandar Martolović	Baruša St. Bar		SASA_MARTOLOVIC@YAHOO.CO
10	Suzana Crnović	Opština Bar		suzana.crnovic@bar.me
11	Igor Milošević	Opština Bar		igor.milosevic@bar.me
12	Ninketa Pačević	Opština Bar		ninketa.pacivic@bar.me
13	SUSITER MILAN	BAR		shustee@gmail.com
14	BOVA JANKOVIC	ST. BAR		2dzoantibodisp@bar.me
15	MILJE PETAR	BAR, MARKOVIĆ 34		2dzoantibodisp@bar.me
16	JUBANIC DUROVIC	BURTIŠI		fmjchus@t-com.me
17	Leško Marković	CEVOGORNIŠ 320M		Franovic
18	Aleksandra Poljanac	Rumijaska bb		office@ci.rpa.me
19	Milena Gadina	Opština Bar		milena.bratic@bar.me
20	SANJA MITROVIC	Opština Bar		SANJA.MITROVIC@bar.me
21	Jelena Vučković	Opština Bar		jelena.vuckovic@bar.me
22	MILAN ČUKALONIC	SUDOMORE		MILAN.CUKALONIC@GMAIL.COM
23				
24				
25				
26				

Stručna javna rasprava održana je 13.03.2020 godine u sali SO Bar sa početkom u 13 časova

Pitanja, predlozi i sugestije:

Aleksandra Šofranac:

- Da li će biti uvršteni projekti Udruženja privrednika grada Bara “Jačanje organizacionih i administrativnih kapaciteta” u strateški plan?

Odgovor:

- Opština se opredjelila da se uvede BFC standard. Takođe kao prioritetno i preduslov svih implementacija standarda jeste realizacija razvoja informaciono-tehnološkog okruženja opštine Bar.

Željko Ivanović:

- Da li će se pokrenuti intermodalni transport?
- da u Analizi postojećeg stanja u poglavlju o saobraćaju, umjesto kopneni saobraćaj bude drumski i željeznički.
- da kamioni umjesto drumom idu prugom od Virpazara do Bara tokom sezone.
- Izrada kros-doking terminala.

Odgovor:

- SPR opštine Bar 2020-2025, planira izradom Studije saobraćaja (Specifični strateški cilj 2. održivi razvoj opštine Bar kroz unaprjeđenje ostalih privrednih grana, prioritet, 2.4. Razvoj saobraćajne infrastrukture, 2.4.16. Uređenje i unaprjeđenje saobraćaja (izrada studije), predložiti rješenja za intermodalni transport i kros-doking terminal kao i mogućnost transporta kamiona prugom. U Analizi postojećeg stanja je usvojen prijedlog promjene drumski i željeznički saobraćaj.

Miloš Šušter:

- Postoji projekat na osnovu koga se može raspisati tender za izradu drumske saobraćajnice od rijeke Željeznice preko Zubaca do tunela Sozina i radi se projekat puta prema Skadru do Vladimira i Opština Bar treba da pokrene inicijativu prema državi radi realizacije ovih projekata.

Odgovor:

Opština je pokrenula inicijativu za preategorizaciju lokalnih puteva koja je i prihvaćena i u toku je izrada projekta - Specifični strateški cilj 2., održivi razvoj opštine Bar kroz unaprjeđenje ostalih privrednih grana, prioritet 2.4. razvoj saobraćajne infrastrukture, 2.4.9. Rekonstrukcija puta R-28 Bar 1 (biskupada, raskrsnica sa M-1) - Virpazar 3 (raskrsnica sa R-15).

Milan Čakalović:

- Definirati rok početka izgradnje šetališta Lungomare i povezati ga sa park šumama Ratac i Golo brdo.
- Izgraditi pristupni put do tvrđave Tabija od novoplaniranog trga i spojiti sa budućim biciklističkim stazama sa parkinzima za bicikla.
- Davanje subvencija domaćinstvima koja bi postavila solarne fotonaponske panele.
- Besplatan wifi u primorju.

Odgovor:

- Rok početka izgradnje šetališta će biti definisan nakon okončanja tenderskog postupka i izbora izvođača. Pristupni put do tvrđave Tabija, i biciklističke staze se moraju najprije regulisati planskom dokumentacijom. Značajne Subvencije za postavljanje solarnih panela su već predložene kroz odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

Pero Milić:

- Vidikovac na Kurilu i valorizacija sušare na Sutormanu.

Omer Vukić

- Izgradnja saobraćajnice Ckla, u tabelama nisu dati izvori za troškove realizacije. Ako je akcioni plan na godinu dana morao bi imati precizne izvore finansiranja.
- da li postoji rok rekonstrukcije puta Biskupada – Kamenički most?

Odgovor:

- Kroz postupak izrade projektno tehničke dokumentacije definisaće se i izvori neophodni za realizaciju izgradnje saobraćajnice Ckla – granični prelaz sa republikom Albanijom.
- od tunela Čafe, (raskrsnica sa M-1) - Kamenički most - Krute (raskrsnica sa M-1), rokovi će biti određeni nakon završene izrade projektno-tehničke dokumentacije, ostatak od skretanja prema tunelu Čafe do Biskupade predviđeno je lokalnim planovima realizacije održavanja lokalnih puteva.

Pitanja prijedlozi sugestije koje su pristigle poštom i koje su sastavni dio ovog zapisnika

03.03.2020 pristiglo pismeno broj 10-331/20-11 od strane Sportsko rekreativni centar Bar za uključenje u SPR 2020-2025, projekte:

1. Multifunkcionalni sportsko-rekreativni kompleks na otvorenom (TEREN 3.)
2. Izgradnja savremenog kompleksa teniskih terena
3. Izgradnja multifunkcionalne sale za dvoranske sportive
4. Izgradnja zapadne tribine na Glavnom gradskom stadionu

Dopis je u prilogu ovog dokumenta

Odgovor:

- Kompleks teniskih terena je predviđen na osnovu javno privatnog partnerstva i predviđen je SPR: Specifični strateški cilj 3. Održivi socijalni i kulturni razvoj opštine Bar, prioritet 3.4. Razvoj sportske infrastrukture, 3.4.3 Izgradnja savremenog kompleksa teniskih terena. Ostale projekte je potrebno razmotriti kroz godišnji projekat uređenja prostora.

12.03.2020 pristiglo pismeno broj 10-331/20-13 od strane Vlada LUKŠIĆA, J.Tomaševića 6, Bar - Date su primjedbe na vremenski okvir donošenja SPR, na društveni proizvod po glavi stanovnika koji nije iznesen, harmonizacija i usklađenost SPR sa dokumentima višeg reda, komparacija sa sličnim gradovima.

- Osvrt na turizam koji je opredjeljen kao osnovna grana razvoja sa prijedlozima aktivnosti kroz projekte na očuvanje i unaprijeđenje turističke ponude.
- Prijedlog realizacije i unaprijeđenje poljoprivrede kroz razvoj prerađivačkih kapaciteta.
- Prijedlog unaprijeđenje privrede i smanjenje nezaposlenosti
- Saobraćajna infrastruktura koja se sve više nameće kao prioritetni u rješavanju zagušenja saobraćaja
- Promocija kulturne baštine konstatuje se da neki od lokaliteta kao što su Tabija i Ratac nemaju mjesto u razvoju
- Unaprijeđenje Sistema upravljanja otpadom pohvaljen.

Dopis je u prilogu ovog dokumenta

Odgovor:

- Nadležno Ministarstvo je dalo Saglasnost na prijedlog strateškog plana opštine Bar za period 2020-2025

13.03.2020 pristiglo pismeno broj 10-331/20-14 od strane Mjesna zajednica Stari Bar, Bar

U okviru SPR "Analize postojećeg stanja":

- Primjedbe se odnose na zelenu pijacu u Starom Baru koja nema WC kao ni vodu
- Gradsko groblje je i groblje "Sveti Vid" u Gretvi. Ne samo groblje "Gvozden Brijeg", takođe se napominje da to nijesamo groblje koje nije napomenuto "Izdvajamo najveća - groblja Gusta, Sveta nedelja, Zaljevo, Velembusi i još nekoliko drugih. Nepoznanica je groblje na Mustovom brijegu, jer se ne pominje groblje Belveder."
- Nije tačan broj stabala maslina "Barska opština ima od 120000 do 150000, a možda i više starih stabala. Mladih stabala se računa da ima oko 30.000."

U okviru prioriteta koji bi trebali da se realizuju u MZ Stari Bar neophodno je :

- proširiti Šantanov most,
- parking za autobuse,
- izgradnja javnog WC-a,
- uraditi kaldrmu kroz čaršiju,
- prekriti potok kod kuće Ikovića,
- uraditi kanalizaciju za naselje Brbot,
- sanacija korita rijeke Rikavac
- rekonstrukcija puta R-29 Bar 2 za Kamenički most s time da "rekonstrukcija puta ne ide od tunela Čafe, već kako je bilo planirano Biskupada, Belveder, Mirovica, Zaljeva-Kamenički most", te da u rekonstrukciju "uđe i dionica od Starog Bara do Stare Masline i kroz Zaljeva prema Dobrim Vodama".

Dopis je u prilogu ovog dokumenta

Odgovor:

- Valorizacija Starog Bara je jedan od strateških ciljeva, a konkretni projekti su predmet Godišnjih programa uređenja prostora.

13.03.2020 NVO "Novo i ljepše Sutomore" Milan ČAKALOVIĆ

Odgovor:

- Sva pitanja koja su postavljena od strane Milan ČAKALOVIĆ su u dokumentu ponovljena tako da su odgovori obrađeni, kroz odgovore iz javne rasprave.

20.03.2020 pristiglo pismeno mailom od strane MZ Ostros i NVU Krajina Nju Jork
"PROJEKAT REVITALIZACIJE CENTRA OSTROSA K.O. MARTIĆI, OPŠTINA BAR" sa
molbom za uključenje u SPR opština Bar 2020-2025

Odgovor:

- Projekat je uključen u SPR opština Bar 2020-2025, u okviru Strateškog Plana Razvoja pod: Specifičnim strateškim ciljem 1. Unaprjeđenje turističke ponude opštine Bar, prioritet 1.2. Unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih turističkih proizvoda, 1.2.6. Revitalizacija centra Ostrosa K.O. Martići, opština Bar

24.03.2020 Miodrag BANOVIĆ "Info Sport CG Bar"

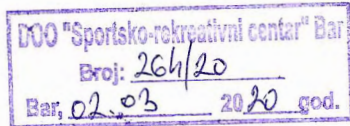
Odgovor:

- Sva pitanja koja su postavljena od strane Miodraga BANOVIĆA su u dokumentu ponovljena tako da su odgovori obrađeni kroz odgovore iz javne rasprave

Bar 30.03.2020 godine

obrađivač:

Sekretarijat za razvoj

OPŠTINA BAR
Predsjedniku,
g-dinu Dušanu Raičeviću

Crna Gora
OPŠTINA BAR
03.03.20

Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
	10-331/20	-11	

Poštovani predsjedniče Opštine,

Imajući u vidu da je Opština Bar izradila Odluku o utvrđivanju Nacrta strateškog plana razvoja Opštine Bar 2020-2025. godine, koja je će biti prezentovana na stručnoj javnoj raspravi dana 13. marta 2020. godine, a u kojoj nisu uvršteni planirani projekti našeg Društva, koje smo blagovremeno dostavili i za koje smatramo da trebaju biti sastavni dio Strateškog plana, molimo Vas da još jednom razmotrite mogućnost da ova naša Lista projekata, koju Vam dostavljam u prilogu, bude uvrštena u Strateški plan razvoja Opštine Bar 2020-2025. godine.

Što se tiče projekta "Zeleno ostrvo" - izgradnja energetski efikasnog sistema snabdijevanja električnom energijom Sportske dvorane Topolica koji je uvršten u Strateški plan, već smo realizovali prvu fazu (zamjena neispravnih svjetlećih tijela u Sportskoj dvorani Topolica). Projekat koji treba uvrstiti u Strateški plan je projekat Multifunkcionalnog sportsko-rekreativnog kompleksa na otvorenom (Teren 3), za koji je urađeno Idejno rješenje na osnovu kojeg ga je nadležni Sekretarijat već uvrstio u Plan privremenih lokacija za narednu godinu i za koji se očekuje izrada Glavnog projekta. Mišljenja smo da se pored ovog projekta, u Strateškom planu trebaju naći i projekti Izgradnja savremenog kompleksa teniskih terena, Izgradnja multifunkcionalne sale za dvoranske sportove i Izgradnja zapadne tribine na Glavnom gradskom stadionu.

Smatramo da ćete prepoznati značaj ovih planiranih i predloženih projekata, kao i potrebu da budu uvršteni u Strateški plan razvoja Opštine Bar.

S poštovanjem,

Dostaviti :

- Služba za skupštinske poslove
- Sekretarijatu za razvoj Opštine Bar

Izvršni direktor,

Nenezić Branislav

Nenezić Branislav

LISTA PROJEKATA „SRC“ doo BAR za Strateški plan razvoja Opštine Bar

Naziv Projekta I: Multifunkcionalni sportsko-rekreativni kompleks na otvorenom (TEREN 3.)
Opis projekta: U pitanju je inicijativa koja je u skladu sa strateškim opredjeljenjem naše države i Opštine da razvija infrastrukturu u službi lokalne zajednice i građana, a poštujući visoke međunarodne standarde. U tom smislu, sport i rekreacija, kao rastući društveni i ekonomski fenomen značajno doprinose zdravom razvoju zajednice i solidarnosti, bez obzira na starosne granice ili društveno porijeklo. Inicijativa se bazira i na Strategiji razvoja sporta u Crnoj Gori, kojom je utvrđeno da je za bavljenje sportom neophodno postojanje adekvatne sportske infrastrukture. U Strategiji se navodi da je sportska infrastruktura jedan od ključnih segmenata za razvoj svih vrsta sporta. Nedostatak ili neadekvatna opremljenost sportskih objekata umanjuje mogućnost građana da se bave sportsko-rekreativnim aktivnostima, kao i mogućnosti za razvoj vrhunskog sporta, i postizanje značajnih rezultata. Uvažavajući prethodno navedeno, Zakonom o sportu je, između ostalog, propisano da je javni interes u ovoj oblasti stvaranje uslova za izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju, opremanje i održavanje sportskih objekata.
Ciljevi projekta: Podsticanje zdravog života djece i ostalih struktura društva
Projektne aktivnosti: Kompletan prostor bio bi podijeljen na više povezanih cjelina i uključivao bi sljedeće: <ul style="list-style-type: none">- Atletsku tartan stazu sa tri trake od 385m do 530m dužine,- Teren za mali fudbal – cca 1723m²,- Teren za rukomet / odbojku i srodne sportove – cca 936m²,- Teren za košarku – cca 515m²,- Četiri terena za 3x3 basket - cca600m²,- Teren za boćanje – cca 50m²,- Stolove za stoni tenis – cca 70m²,- Stolove za šah – cca 70m²,- Moderno opremljeno igralište za djecu – cca 250m²,- Teretanu na otvorenom – cca 70m²,- Prateće sadržaje: health bar, fontanu, solarne klupe...
Lokacija: U pitanju je tzv. “Teren 3” koji se trenutno koristi za potrebe rekreacije i povremenih treninga, a pokriva dio površine katastarske parcele 4939 u okviru Katastarske opštine Novi Bar. Konkretno, riječ je o prostoru, s jedne strane, između Ulice Jovana Tomaševića (katastarske parcele 4944) i fudbalskog stadiona (katastarska parcela 4940) i, s druge strane, između postojećeg restorana “Aria” (od katastarske parcele 4938) i šetališne zone između ovog prostora i fudbalskog terena s vještačkom podlogom (do katastarske parcele 4941). Prema Prostorno-urbanističkom Planu Opštine Bar lokacija predstavlja dio šire funkcionalne cjeline i planirana je za zonu za sport i rekreaciju.
Krajnji korisnici projekta: Građani i gosti grada Bara, profesionalni i rekreativni sportisti
Nadležni za realizaciju projekta: DOO Sportsko-rekreativni centar Bar, Opština Bar
Procjena budžeta projekta: 800.000,00€
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca

Naziv Projekta II: Izgradnja savremenog kompleksa teniskih terena
Opis projekta: Imajući u vidu da postojeći aranžman o korišćenju 5 teniskih terena nije dao očekivane rezultate, evidentna je potreba razmatranja novih modela valorizacije prostora gdje se nalazi postojećih šest teniskih terena.
Ciljevi projekta: Podsticanje zdravog života djece i ostalih struktura društva
Projektne aktivnosti: Strategija predviđa potrebu renoviranja postojećih terena, izgradnju nova dva teniska terena do ukupne cifre od osam teniskih terena i, na bazi toga, formiranje teniske akademije. Navedeno rješenje bazirano je na jasnim pokazateljima koji govore da, uz klimatske uslove i geografsku poziciju Bara, te nepostojanje takve akademije u Crnoj Gori, opština Bar može biti stavljena na mapu regionalnih i evropskih teniskih akademija sa izuzetnim uslovima za razvoj talenata u ovom sportu. Predmetno rješenje zahtijeva pažljivo planiranje i zajedniči pristup svih donosioca odluka, kako na nivou Opštine Bar, tako i na nivou države Crne Gore.
Lokacija: Sportski centar Madžarica
Krajnji korisnici projekta: Građani i gosti grada Bara, profesionalni i rekreativni sportisti
Nadležni za realizaciju projekta: DOO Sportsko-rekreativni centar Bar, Opština Bar
Procjena budžeta projekta: cca 500.000,00€
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca

Naziv Projekta III: Izgradnja multifunkcionalne sale za dvoranske sportove
Opis projekta: Izgradnja sale za rukomet, košarku, odbojku, borilačke sportove koja bi u mnogome rasteretila Dvoranu „Topolica“ kada su u pitanju treninzi ekipa.
Ciljevi projekta: Podsticanje zdravog života djece i ostalih struktura društva
Projektne aktivnosti: Izrada projekta dokumentacije, izgradnja i opremanje objekta površine cca 1500m ² .
Lokacija: Sportski centar Madžarica, prostor između teniskih terena i hotela „Princesa“
Krajnji korisnici projekta: Građani i gosti grada Bara, profesionalni i rekreativni sportisti
Nadležni za realizaciju projekta: DOO Sportsko-rekreativni centar Bar, Opština Bar
Procjena budžeta projekta: cca 500.000,00€
Procjena trajanja projekta: 24 mjeseca

Naziv Projekta IV:
Izgradnja zapadne tribine na Glavnom gradskom stadionu
Opis projekta: Izgradnja moderne multifunkcionalne tribine koja bi u svom sastavu pored tribine za gledaoce, imala ugostiteljsko-turistički sadržaj, sa većim brojem poslovnih prostora i hotelskim kapacitetima visoke kategorije.
Ciljevi projekta: Obezbeđivanje dodatnih prihoda društvu i poboljšanje turističke ponude grada
Projektne aktivnosti: Izrada projekta dokumentacije, izgradnja i opremanje objekta i izrada plana valorizacije.
Lokacija: Sportski centar Madžarica, prostor između Glavnog terena i šetališta
Krajnji korisnici projekta: Građani i gosti grada Bara, profesionalni i rekreativni sportisti
Nadležni za realizaciju projekta: DOO Sportsko-rekreativni centar Bar, Opština Bar
Procjena budžeta projekta: cca 5.000.000,00€
Procjena trajanja projekta: 48 mjeseci

OPŠTINA BAR

Predsjedniku

Gospodinu Dušanu Raičeviću

			
Opština BAR			
Priljubeno: 12. 03. 2020			
Org. jed.	Broj	Prilog	Šifra
10-331/po-13			

Ovim skromnim tekstom želim dati doprinos javnoj raspravi o Nacrtu strateškog plana razvoja opštine Bar 2020-2025.

Svaki programsko – razvojni dokument koji najvaljuje nove investicije, novu zaposlenost, veći društveni proizvod, potpuniju zaštitu životne sredine, veći standard i kvalitet života građana treba zdušno podržati. Tako se i odnosim prema ovom Strateškom planu, bez obzira što ću ovdje iznijeti nekoliko kritičkih primjedbi, vjerujući da je bar dio njih opravdan pa će tako naći mjesto u konačnom tekstu Strateškog plana razvoja naše opštine.

- 1) Strategija je izraz za dugoročnu orijentaciju tokom 10,15,25 godina (pozata Vam je publikacija: Sljedećih 200 godina), pa se ovdje može govoriti o programu za srednji rok, koji treba da je izvjesniji i da više obavezuje.
- 2) Osnovni ekonomski parametar, bar je to abc ekonomije, je društveni proizvod po stanovniku. Ovdje nam nije dato koliki je DP opštine, koliki je po glavi stanovnika, kakva je njegova sektorska struktura.
- 3) Za naš socio-ekonomski prostor do sada su urađena dva strateška plana: Prostorni plan Južni jadrani i GUP Bara. Cjelishodno je bilo uraditi analizu ostvarenja zacrtanih razvojnih ciljeva i zadataka; gdje smo na pravom, a gdje na krivom putu.
- 4) Za strateška razvojna opredjeljenja nezaobilazna je analiza strukture društvenog proizvoda i strukture zaposlenosti. Povezano s tim poželjno je izvršiti kompaeraciju sa razvijenijim ekonomskim prostorima sličnih performansi, npr. sa Šibenikom, Koprivnicom, pa i sa Barijem, pa vidjeti kojoj ekonomskoj strukturi treba težiti da bi naš razvoj bio dinamičniji, optimalan saglasno našim potencijalima.
- 5) Specifični strateški cilj 1 – Unapređenje turističke ponude opštine Bar.
Trebalo prihvatiti: turizam ne može dugoročno da bude nosilac razvoja ! Neću nabrojati njegova ograničenja, samo ću rezimirati: četiri mjeseca se intezivno radi – osam mjeseci se „planduje“. U našim uslovima turizam je poželjna uslužna djelatnost, koja u društvenom proizvodu participira do 15%; nosioci razvoja mogu i treba da budu laka prerađivačka industrija i saobraćaj – strateški tome treba težiti. Ne može odmah, ali strateški usmjeravati razvoj u tom pravcu – vremenom bi industrija trebala da u društvenom proizvodu participira sa 25- 30%.
Već je u ovom planu trebalo prezentirati set podsticajnih mjera za investitore u slobodnoj zoni: lokacija, infrastruktura, saglasnosti, takse ... Neefikasnost na ovom planu dobija obrise opstrukcije.
- 6) Nešto konkretno o turizmu. Apsolutni strateški prioritet treba da bude obnova i zaštita sutorske plaže! O njoj ni riječi, važniji su hoteli sa pet zvjezdica, ili neizvodljiva ideja Lungo mare. Treba obnoviti pješčanu masu i ustavom obezbjediti njenu zaštitu
Maljevik i Spičansko polje se u ovom Strateškom planu ne spominju! Ima li za takvo razmišljanje, za takav stav objektivne argumentacije!?
- 7) Razvoj poljoprivrede. Osnovni vid podrške poljoprivredi bi bila izgradnja jednog prerađivačkog kapaciteta. To je moguće postići dovođenjem neke od velikih firmi koja ima tehnologiju i tržište (Nektar, Knjaz Miloš i dr) uz pružanje odgovarajućih pogodnosti. Na tome je trebalo i ranije raditi. Strategijom sada ta ideja mora imati rang prioriteta.

(Za obrađivača Strategije Željeznica protiče kroz Barsko polje; većina stanovništva živi u ruralnom području – uzme se najsvježiji birački spisak uz procjenu broja stanovništva koji nemaju biračko pravo i sve je jasno).

- 8) Smanjenje nazaposlenosti kroz jačanje preduzetništva. Zabrinjava činjenica da imamo samo dva privredna subjekta koji zapošljavaju više od 250 radnika, odnosno četiri u rasponu 101-250. To svakako sužava mogućnosti da se mala privreda nasloni na veće kapacitete. Zato je za pohvalu stav u Strategiji da se podrži preduzetništvo. Međutim, to mora biti u većem obimu, manje kroz bespovratna, a više kroz kreditna sredstva, uz pružanje dodatnih pogodnosti za biznis, naročito poljoprivrednog i prerađivačkog karaktera.

(Žensko preduzetništvo – u dokumentima ovakvog karaktera ne smije biti mjesta za iznos od 35.000,00 €, to je, ipak, banalizacija lijepe ideje).

- 9) Razvoj saobraćajne infrastrukture. Ovdje se svojom težinom izdvajaju dva prioriteta:
- a) Rješenje optimalnog protoka saobraćaja od Nehaja do Željeznice. Tu se nedopustivo kasni, prethodne godine imali smo kod Črvnja da se 40 dana vozilo jednom trakom, predviđeno je 9.000,00€ (istina do Kufina) – sve ostalo „visi“;
 - b) Rekonstrukcija regionalnog puta Virpazar – Sutorman – Bar, koji je u nuždi alternativa Jadranskoj magistrali.

Svakako treba intezivirati i rekonstrukciju regionalnog puta Virpazar – Ostros, a “kozmetiku“ iz Strategije reducirati.

(Za veliki broj pozicija u Strategiji ne postoje projekti, sredstva i njihovi izvori su nepoznanice, rokovi nijesu dati po godinama već se samo navodi procjena trajanja projekta, što dozvoljava manipulacije, izbjegavanje odgovornosti i sl.).

- 10) Obrazovanje, socijalna i zdravstvena zaštita. Da li je zaista vrijeme da govorimo o potrebi izgradnje nove gradske bolnice? Izostavljam komentar.
- 11) Razvoj i promocija kulturne baštine. Pa valjda je turistima najveći izazov Stari grad Bar, a ne Dvorac Kralaj Nikole!?
- Da li je moguće da u Strategiji ovakvog sadržaja nema mjesta za Tabiju i Ratac. To se graniči sa nepristojnošću. Obavljena su arheološka istraživanja i da li je moguće da se u narednih pet godina u Tabiji neće ništa uraditi. Sabotira li to Spič nosilac projekta JP Kulturni centar! Pa, Ratac! Zar najznačajniji jedinačni spomenik na Crnogorskom primorju zaslužuje takvu nebrigu?
- 12) Uanpređenje sistema upravljanja otpadom. Na kraju – najbolje, kako i treba. Za pohvalu! Ovo je najkvalitetnije urađen segment predmetne Strategije, mada i ovdje stoji primjedba: trajanje projekta – godina realizacije, ali u cijelini posmatrano jasni su i vizija i misija!

S poštovanjem i najlepšim željama,

Vladimir Lukšić

Dostavljeno:

1 x Naslovu

1 x Sekretarijatu za razvoj

1 x Odborn. gosp. Milošu Šušteru

1 x Draganu Niševiću, konsult.

OPŠTINA BAR
Mjesna zajednica Stari Bar
Broj 7.
Bar, 12.03 -2020 God.

Primljeno: <u>B.03.2020</u>			
Org. jed.	Broj	Pdlog	Vrijednost
<u>12</u>	<u>331/20</u>	<u>14</u>	

OPŠTINA BAR
Sekretarjat za razvoj Opštine Bar

Primjedbe i sugestije na Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Bar za
2020 – 2025

Poštovani,

Dana 6.03.2020 godine održana je javna rasprava o Nacrtu Strateškog plana razvoja opštine Bar za 2020 – 2025 god. u Osnovnoj školi SRBIJA sa početkom u 19,00 časova. Na javnoj raspravi jednoglasno su prihvaćene primjedbe i sugestije koje su ispred velikog broja građana prenjeli predsjednik Mjesne zajednice Stari Bar Anes Đulamerović i sekretar Đuro Perčobić.

Primjedbe u dijelu „Analiza postojećeg stanja „ su:

-Zelena pijaca u Starom Baru je loše opremljena. Stolovi su dotrajali, većina stolova nije za upotrebu. Pijaca nema WC, kao ni vodu. Nema javnog WC-a ni javne česme ne samo na pijaci već ni u Starom Baru.

-Gradsko groblje je i groblje „Sveti Vid“ u Gretvi. Ne samo groblje „Gvozden Brijeg.

U našoj Mjesnoj zajednici postoje još nekoliko velikih groblja. Skoro svako selo ili zaseok ima groblje. Izdvajamo najveća- groblje Gusta, Sveta nedelja, Zaljevo, Velembusi i još nekoliko drugih. Nepoznanica je groblje na Mustovom brijegu, jer se ne pominje groblje Belveder.

-CIFRA DA IMA 85.000 stabala maslina je cifra koja odgovara broju stabala od Sustaša do Zaljeva, a da Barska opština ima od 120000 do 150000, a možda i više starih stabala. Mladih stabala se računa da ima oko 30.000.

9. SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJEVI

Podržavamo sve što je planirano da se uradi u gradu Baru i seoskom području, jer je sve od opšteg društvenog interesa. Takođe podržavamo i što će se uložiti velika sredstva na rekonstrukciji i konzervaciji objekata u Starom gradu. Imat će mo veću posjećenost turista jer će i sama turistička ponuda biti bolja. Ali, da bi posjećenost turista bila bolja zaboravili ste na naše prioritete koje smo dostavili Opštini a koji su od životnog značaja građana Starog Bara kao i turističke ponude Starog Bara. Zabrinuti smo što se

naši prioriteti koji su ušli u Plan i program rada Opštine za 2020 nigdje ne pominju. Zato vam ovim putem dostavljamo naše prioritete i izvod iz Plana Opštine za 2020 godinu. Ovim putem vam ukazujemo na nekoliko prioriteta koji su direktno vezani sa turističkom ponudom Starog Bara, a ulažu se velika sredstva u Stari grad da bi nam došlo što više turista i da imaju što da vide.

-Da bi turista došao u Stari Bar, automobilom ili autobusom, treba da prođe preko Šantanovog mosta koji je veoma uzan i koji je počeo da propada. **TREBA PROŠIRITI ŠANTANOV MOST.**

-Nemamo parking za autobuse. Predlažemo da se napravi **PARKING ZA AUTOBUSE** kod bivše pošte ispod Kuće maslina. Nasipanjem platoa kod pošte i izgradnjom dva potporna zida dobijamo najmanje 7 parking mjesta i parcelu da se posade nekoliko oglednih maslina koje se trebaju dati Udruženjima maslinara na korišćenje.

-**IZGRADNJA JAVNOG WC-a.** Zamislite da Stari Bar posjeti 150000 ljudi a nema javnog WC-a. Nemamo komentar.

-Da turista ili posjetilac dođe do Starog Grada mora da se pazi da ne slomi nogu ili ruku (što je bilo slučajeva) jer postojeća kaldrma je u veoma lošem stanju i daleko je od kaldrme kako je nekad bila. **Treba URADITI KALDRMU** kroz Čaršiju.

-Prolazom kroz čaršiju osjećaju se neprijatni mirisi od kanalizacije koja se izliva u potok. Potrebno je **PREKRITI POTOK KOD KUĆE IKOVIĆA.**

-Kad se dođe do kapije Starog Grada posjetioci čekaju fekalije i neprijatni mirisi od fekalija koje se izlivaju po cesti i ulici, a dolaze iz naselja Brbot. Do sada se nekoliko puta govorilo i dogovaralo o ovoj kanalizaciji, a i dalje je status kvo. **Treba pod hitno URADITI KANALIZACIJU ZA NASELJE BRBOT.** Ovo je izvod iz prioriteta koji se odnose na Stari Bar, Odnosno, Stari Grad jer se u njemu ulažu najveća sredstva, a zanemaruje se nešto što je veoma bitno za valorizaciju i opravdanost uloženi sredstava. Ako sve ovo ne budemo uradili uložena sredstava i sam Stari Grad gubi na značaju turističke ponude Bara.

-Rijeka Rikavac je sedamdesetih godina proglašena za naj-bujičniju rijeku bivše Jugoslavije. Korito rijeke i tunel su na nekoliko lokacija u veoma lošem stanju. Izlivanjem rijeke nebi bili ugroženi samo stanovnici koji žive pored korita, već bi bilo ugroženo stanovništvo i materijalna dobra većeg dijela Barskog polja kao i željeznički depo i Luka Bar. Zato predlažemo i **SANACIJU KORITA RIJEKE RIKAVAC.**

Napominjemo da ne odustajemo od ostalih prioriteta koji su prihvaćeni od strane Opštine, već se nadamo da ćemo i njih završiti ove godine uz podršku Oopštinskih organa, jer su od njih prihvaćeni.

-Veoma bitno je planirana rekonstrukcija puta R-29 Bar 2 za Kamenički most. Tražimo da ta rekonstrukcija puta ne ide od tunela Čafe, već kako je bilo planirano Biskupada, Belveder, Mirovica, Zaljevo – Kamenički most. Kako je ovo nekad bio jedini put za Ulcinj, mislimo da nikako ne treba dozvoliti da u ovu rekonstrukciju ne uđe i dionica od Starog Bara do Stare Masline i kroz Zaljevo prema Dobrim Vodama. Ova dionica puta pripada putu –R -29 Bar 2.

PREDSJEDNIK,
Anes Đulamerović

OPŠTINA BAR
Mjesna zajednica Stari Bar
Broj 74
Bar, 15. 11. -2019 God.

PRIORITETI ZA 2020 god

Odbor Mjesne zajednice Stari Bar je na sjednici održanoj dana 06.11.2019 god. donio Odluku da na prvom mjestu budu prioriteti koji se tiču Starog Bara, a ponavljaju se već duži niz godina:

1. Uređenje kaldrme od pijace do Starog Grada.
2. Izgradnja javnog WC-a u Starom Baru.
3. Proširenje Šantanovog mosta.
4. Ulična rasvjeta od pijace do kapije bolnice i od Belvedera do bolnice.
5. Izgradnja kanalizacije za naselje Brbot (od Starog Grada do zadnje kuće)

-Prioriteti koji su bili za 2019 god. a koji su takođe prihvaćeni od strane Opštine i uvršteni su u Programu uređenja za 2019 godinu a nijesu realizovani su:

1. Sanacija korita rijeke Rikavac na više lokacija.
2. Regulacija kanala i proširenje puta od magistrale ispod RAPEX-a do mosta Božovića.
3. Sanacija mosta u D. Zaljevo.
4. Regulacija kanala pored puta od Džamije u G. Zaljevo do Škole.
5. Uređenje potoka sa proširenjem puta od kuće Dedića prema magistrali u naselju Gusta u dužini od nekih 50m.
6. Prekrivanje potoka kod kuće Ikovića u Mahali.
7. Regulacija potoka kod mostića Jankovića.
8. Asvaltiranje puta od Markoča do mostića Jankovića i naprijed do Miljanovog mosta.
9. Asvaltiranje puta od prodavnice u D. Tombi do mosta Božovića.
10. Sanacija udarnih rupa na saobraćajnicama u Mjesnoj Zajednici.
11. Održavanje vodotoka i izgradnja potpornih zidova.
12. Sanacija i asvaltiranje ostalih puteva po zahtjevima naselja.

16.	Završetak regulacije i čišćenja korita rijeke Željeznice
17.	Izgradnja saobraćajnice od kružnog toka prema naselju Ilino
18.	Izgradnja ulične rasvjete i niskonaponske mreže po prireditima MZ
19.	Radovi na komunalnom opremanju za investitore prema kojima Opština Bar ima obaveze po osnovu zaključenih ugovora
20.	Sanacija i asfaltiranje ostalih puteva po priritetnim zahtjevima i programu M.Z.: od Mimoze do OŠ „Anto Đedović“, ulica kod zgrade Babovića, ulica prema groblju kod crkve Sv. Petke, ulica prema Grmonaićima, V i VI ulica u naselju Zeleni pojas, ulice za naselje Peranovići, ulica kod kuće Jukića i Paladina, dio ulice Mila Damajnovića i izgradnja potpornog zida, ulica u naselju Radičevići (kod stare škole), ulica Josipa Slade (od stajališta Raiexport do kuće Dajkovića i lijevo do kuće Rmuša), asfaltiranje ulice od kuće Paladina do prodavnice „LAV“ i krak prema Bujkovićima.
21.	Izgradnja potpornih zidova po zahtjevu MZ
22.	Čišćenje i sanacija korita potoka Đedovića
23.	Ugradnja trafostanice za naselje Ilino, u potezu ulica Balšića i Gavrila Principa

M.Z. „STARI BAR“	
R.b.	Planirani radovi
1.	Izgradnja „Kuće maslina“ u Starom Baru
2.	Uređenje kaldrme od pijace do Starog grada
3.	Izmjene i dopune važećih lokalnih planskih dokumenata za područje M.Z. (DUP „Gornja Čeluga“, DUP „Stari Bar“, DUP „Zaljevo“, DUP „Industrijska zona Goran“, UP „Stambeni kompleks Belveder“)
4.	Izrada projektne dokumentacije za izvođenje radova u M.Z. (projekti: objekta M.Z., vodosnabdijevanje Zaljeva, sanacija mosta u Zaljevu, projekat atmosferskog odvoda Donje Zaljevo, projekat uređenja kaldrme u Starom Baru...)
5.	Rješavanje vodovoda kod groblja Gusta
6.	Održavanje vodotokova i izgradnja potpornih zidova

29

7.	Prekrivanje potoka kod Ikovića u Mahalu
8.	Regulacija kanala i proširenje puta od „Rapexa“ do mosta Božovića
9.	Regulacija kanala na putu džamija - škola u naselju Gornje Zaljevo
10.	Sanacija i asfaltiranje ostalih puteva po prioritetnim zahtjevima i programu MZ
11.	Uređenje potoka sa proširenjem puta od kuće Dedića prema magistrali u naselju Gusta u dužini od cca 50m
12.	Sanacija korita rijeke Rikavac na više lokacija
13.	Izrada kanala za atmosfersku kanalizaciju u naselju Zaljevo
14.	Asfaltiranje u naselju Gornje Zaljevo, na putu od Točkova pored Šainovića i Pontića do magistrale
15.	Betoniranje kanala Zli potok kod kuće Kaloper Sifeta <i>mašera</i>
16.	Regulacija potoka kod Jankovića
17.	Asfaltiranje puta od Miljanovog mosta do mostića Jankovića <i>kolovoz</i>
18.	Asfaltiranje puta od Markoča do mostića Jankovića i naprijed do mosta Božovića
19.	Rekonstrukcija puta u naselju Gornji Brbot (Krdalj) u dužini od 50m
20.	Asfaltiranje puta od prodavnice u naselju Donja Tomba do mosta Božovića <i>mašera</i>
21.	Izgradnja javne rasvjete kod časnih sestara
22.	Izgradnja javnog toaleta u Starom Baru
23.	Proširenje Šantanovog mosta
24.	Postavljanje ulične rasvjete od pijace do kapije bolnice i od Belvedera do bolnice
25.	Izgradnja kanalizacije za naselje Brbot (od Starog grada do zadnje kuće)

PRIORITET 1. UNAPRJEĐENJE TURISTIČKE PONUDE OPŠTINE BAR

PRIORITET1.1.

UREĐENJE OBALNOG PODRUČJA U SVRHU JAČANJA TURIZMA

1.1.1.Rekonstrukcija obalne zone u Sutomoru – Faza I:izgradnja i uređenje trga

1.1.2.Rekonstrukcija obalne zone u Sutomoru– Faza II: Uređenje funkcionalnog zaleđa plaže

1.1.3.Rekonstrukcija obalne zone u Sutomoru - Faza III: Uređenje lokacije UP26 u zahvatu DSL „Sutomore sektor 53“ (dio Obale Iva Novakovića), obalnog šetališta i rekonstrukciju saobraćajnice 2A (Obala Iva Novakovića)

1.1.4.Rekonstrukcija obalne zone u Sutomoru– FazaIV: Uređenje potoka korita Đurića

U vezi sa projektom rekonstrukcije obalne zone u Sutomoru, smatramo da je isti potrebno **povezati sa tačkom 1.2.3. koja predviđa uređenje prilaza utvrđenjima (turistička ruća)**. Naime, kao što smo već naveli u našem obraćanju opštini putem predloga za dodjelu sredstava iz budžeta, potrebno je:

1. Uraditi adaptaciju prvobitnog pristupnog puta (kaldrma) do tvrđave Tabija, za koji smo pripremili projekat adaptacije koji ćemo Vam dostaviti na uvid
2. Izgraditi prvu fazu pristupnog puta do tvrđave Tabija (stavljanje puta u funkciju do realizovanja projekta restauracije i konzervacije tvrđave, nakon čega bi se pristupilo izradi druge faze puta, na osnovu Glavnog projekta)
3. Izradu glavnog projekta za izgradnju pristupnog puta do Tabije (prvobitna kaldrma)
4. Postavljanje tehničkih instalacija, dovoda struje i vode
5. Izrada “Državne studije lokacije” za tvrđavu Tabija kao objekta višeg reda sa posebnom namjenom, za koju smo predali zahtjev za izradu Ministarstvu održivog razvoja i turizma 2017 godiine, u dogovoru i saradnji sa Opštinom Bar. Stim u vezi molimo nadležne organe lokalne samouprave da u saradnji sa MORIT omoguće proces izrade “Studije lokacije” kako bi smo u daljoj proceduri valorizacije utvrđenja Tabija, imali uslove za pripremu i izradu Glavnog projekta i aplikacija za IPA fondove EU.
6. Rješavanje pitanja statusa i zaštite utvrđenje Tabija, kod Uprave za kulturna dobra Crne Gore, kako bi se uvrstila u registar Spomenika kulture Crne Gore.

1.1.5.Izrada idejnog rješenja pješačke staze – šetališta duž obale (Lungomare -sektor 54)

U opisu projekta se navodi da je pješačka staza predviđena na dijelu obale od Bara do Sutomora. S obzirom da nije precizirano da li se staza završava na ulasku u Sutomore ili se spaja sa obalom Iva Novakovića koja bi u međuvremenu trebalo da bude rekonstruisana, smatramo da je neophodno precizno odrediti trasu staze i po mogućnosti je proširiti do Maljevika, što ne bi predstavljalo poseban finansijski izdatak jer bi se mogla uklopiti u postojeću stazu ispod Golog brda, a potrebno bi bilo manje uređenje na dijelu kroz spičansko polje prema Maljeviku.

PARKING PROSTOR

Takođe, ni u jednom dijelu koji se tiče rekonstrukcije obalne zone u Sutomoru ne govori se o uređenju postojećih ili stvaranju novih parking prostora, što je opštepoznato jedan od najvećih problema tokom turističke sezone. Pitanje je kako će biti riješen problem parkiranja i stanovnika i turista nakon rekonstrukcije obale Iva Novakovića? Podsjetićemo na našu inicijativu iz 2016. (?) godine kada smo dobrovoljnim radom i uz pomoć JP za komunalne djelatnosti očistili i pripremili za parkiranje zapušteni prostor Dječjeg odmarališta u vlasništvu opštine Podgorica, ali projekat na žalost nije zaživio, smatramo dijelom i zbog toga što nijesu sprovedene restriktivne mere zbog nepropisnog parkiranja. Predlozi su:

1. Sagledati situaciju na terenu i po hitnom postupku izraditi projekat za parking prostore koji se najlakše i najbrže mogu privesti najmeni, uključujući tu i prostor Dječjeg odmarališta u vlasništvu opštine Podgorica sa kojom treba postići dogovor o privremenoj prenamjeni tog prostora koji je sada u potpunosti zapušten i predstavlja još jednu "ekološku crnu tačku" Sutomora
2. Uvesti naplatu parkinga kao što je to slučaj i u svim ostalim primorskim opštinama, što ne samo da bi uvelo red u saobraćajni kaos nego bi se ostvarivali prihodi koji bi mogli da se usmjere za potrebe MZ Spič
3. Razmatranje izvodljivosti uvođenja javnog prevoza električnim vozilima obalom Iva Novakovića tokom turističke sezone, uz podsticajne mjere za korisnike (npr. gratis vožnja za korisnike koji se parkiraju na uređenom parkingu); Električno turističko vozilo kroz Bar je predviđeno kao jedna od mjera unapređenja turističkih proizvoda, a u slučaju Sutomora bi imala višestruku vrijednost. Naime, smatramo da bi ovaj projekat koji u sebi sadrži više mjera – umanjenje zagađenja, umanjenje saobraćajne gužve i pružanje nove turističke usluge, mogao s lakoćom da privuče sredstva iz IPA fondova i bude još jedan ogledni primjer projekta održivog razvoja.

PRIORITET 1.2.

UNAPRJEĐENJE POSTOJEĆIH I UVOĐENJE NOVIH TURISTIČKIH PROIZVODA

1.2.3. Uređenje prilaza utvrđenjima (turistička ruta)

1.2.2.. Turistička ruta – električnim vozilom kroz Bar

Specifični strateški cilj 3.

ODRŽIVI SOCIJALNI I KULTURNI RAZVOJ OPŠTINE BAR

PRIORITET 3.3.

RAZVOJ I PROMOCIJA KULTURNE BAŠTINE

Nacrt strategije koji se tiče razvoja i promocije kulturne baštine je isključivo koncentrisan na sadržaje u Baru i u Starom Baru sa čime, uz dužno poštovanje prema značaju koje ovi objekti imaju, nismo saglasni jer se ponovo zanemaruju drugi važni kulturni spomenici širom opštine.

Zaštita, obnova i valorizacija kulturnih dobara Sutomora-Spiča već decenijama nije bila među prioritetima, što je dovelo do potpunog zapostavljanja Manastira Ratac i utvrđenja Nehaj i Tabija, koji imaju nesporne kulturno istorijske vrijednosti. Stoga smatramo da se već pokrenuti projekat revitalizacije utvrđenja Tabija nikako ne smije izostaviti iz ove strategije, a **podrška opštine je neophodna i kao pokazatelj zainteresovanosti i važnosti koju lokalne vlasti pridaju ovom projektu, što je jedan od glavnih preduslova za pristup Evropskim fondovima i ostalim modelima međunarodnog finansiranja, za koje smatramo da imamo sve preduslove da ih, uz pomoć opštine Bar, i dobijemo.**

PRIORITET 3.4.

RAZVOJ SPORTSKE INFRASTRUKTURE

Sportska infrastruktura u Sutomoru, ukoliko zanemarimo fiskulturnu salu osnovne škole Kekec, je praktično nepostojeća. Podržavajući važnost izgradnje zatvorenog bazena za cijelu opštinu, smatramo da je neophodno predvidjeti, makar u srednjeročnom planu, izgradnju jedne multifunkcionalne sportske sale i otvorenih sportskih terena koji bi služili ne samo omladinskim klubovima i amaterskim sprotistima već bi doprinijeli turističkoj ponudi u vansezoni kroz privlačenje sportiskih klubova za primpreme kod nas.

Specifični strateški cilj 4.

UNAPRJEĐENJE SISTEMA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE U OPŠTINI BAR

PRIORITET 4.1. RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

4.1.4.Obnavljanje i zaštita postojećih, kao i izgradnja novih parkova u gradu
Izvod iz teksta: U blizini plaža četinari pružaju jedinstvenu mikroklimu i predstavljaju idealno odmaralište, a takođe doprinose zaštiti od elementarnih nepogoda (zaštita od erozije), te će se ovim projektom posebna pažnja

posvetiti zaštiti i revitalizaciji postojećih četinarskih šuma u priobalnom području.

S tim u vezi, smatramo da kao prioritete treba utvrditi obnovu i uređenje šume na rtu Ratac koja je ugrožena erozijom tla prema moru, sječom stabala i neodržavanjem. Cijeli prostor, koji uključuje i manastir Ratac, je ugrožen neadekvatnom "divljom" upotrebom ovog prostora za kampovanje i plažne aktivnosti. Naime, neke plaže određeni građani samovoljno uređuju i nude usluge kao da se radi o uređenim plažama.

Posebno se treba pozabaviti zaštitom manastira Bogorodice ratačke, koji se u ovom dokumentu navodi kao jedan od prioritetnih kulturnih spomenika naše opštine, a koji je tokom cijele godine izložen raznim vrstama neprimjerenih aktivnosti, odlaganju smeća i slično. Kako je ovo jedna od rijetkih a ujedno i najljepših četinarskih šuma u našoj opštini, smatramo da je za početak neophodno onemogućiti ulazak vozilima u ovaj prostor, kao što je do prije nekoliko godina bio slučaj, osim za potrebe vozila hitnih službi kao što su vatrogasci i prva pomoć. Uz podršku i pod vođstvom nadležnih opštinskih službi, građani, NVO i vjerske zajednice koje u Manastiru u nekoliko navrata tokom godine održavaju službu, su spremni da svojim radom doprinesu uređenju ovog prostora koji, uz adekvatno uređenje, postavljanje sportskog i parkovskog mobilijara, može postati pravi primjer zaštite i brige o životnoj sredini, te prostor koji će svim našim građanima i turistima služiti za šetnju i rekreaciju.

Jednaki prioritet ima i obnova šume na lokalitetu Golo brdo, koja je uništena u požaru 2017. Godine, uzrokovanim namjernim paljenjem smeća u Spičanskom polju. Podsjećamo da je to takođe jedna od najljepših četinarskih šuma koja svojom pozicijom u samom srcu Sutomora predstavlja posebnu atrakciju i za lokalno stanovništvo i za turiste, tako da je zaštita ove šume od požara kroz redovno održavanje i postavljanje vodovodnih priključaka za vatrogasne cijevi zaista neophodna. Potrebno je utvrditi stanje na terenu i plan sanacije šume, za čije bi se sprovođenje mogle organizovati i dobrovoljne radne akcije NVO i stanovništva. Poseban naglasak i prva faza treba da bude uređenje šume uz budući pristupni put ka tvrđavi Tabija na kojoj se, kao što je poznato, od 2015. godine izvode areološko-istraživački radovi, s ciljem da se stavi u funkciju za potrebe kulturnih i turističkih manifestacija. Još jednom da naglasimo, i ovaj projekat može biti pravi primjer zaštite i brige o životnoj sredini i održivom turizmu.

4.1.6. Izgradnja skloništa za napuštene životinje

PODRŠKA izgradnji skloništa zbog velikog broja pasa lualica, ali je potrebno riješiti i problem LUTAJUĆE STOKE u Sutomoru

4.1.11. Tržnica sa garažom, zelenom pijacom i pratećim sadržajima

Neophodno je uređenje i modernizacija pijačnog prostora u Sutomoru

PRIORITET 4.2. UNAPRJEĐENJE SISTEMA UPRAVLJANJA OTPADOM

4.2.2. Izgradnja reciklažnog dvorišta

Da se i u Sutornu odredi lokacija i izgradi reciklažno dvorište koje je NEOPHODNO zbog povećane količine građevinskog i zelenog otpada koji se sada odlažu na divljim deponijama, stvarajući tako povećan obim posla za JP Komunalne djelatnosti i dajući jednu vrlo ružnu sliku našeg kraja .

4.2.8.Uređenje jednobraznih kontejnerskih mjesta za odlaganje komunalnog otpada na teritoriji opštine Bar

MILAN
ČUKALOVIĆ

OPŠTINA BAR
Mjesna zajednica Ostros
Broj 21
Ostros, 20.03.2020.g.

NVU „KRAJINA NJU JORK“-ORGANIZACIJA KRAJINA
Ostros-Bar

OPŠTINA BAR
Sekretarijat za razvoj
n/r sekretaru g.Igoru Gojniću

PREDMET: Predlog MZ Ostros i NVU „Krajina Nju Jork“ na Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Bar za 2020-2025

Poštovani,

Mjesna zajednica Ostros i NVU „Krajina Nju jork“ Ostros-Bar, predlažu da se u Nacrt Strateškog plana razvoja opštine Bar za 2020-2025 unosi i projekat Revitalizacije centra Ostrosa. Izrada idejne projektno-tehničke dokumentacije za predloženi projekat je u toku i izradu istog finansiralo je NVU „Krajina Nju Jork“ Ostros, Bar.

U prilogu akta dostavljamo Vam i određene relevantne informacije za predmetni projekat.

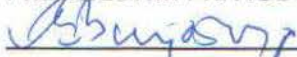
U nadi da će ovaj naš predlog biti prihvaćen, unaprijed Vam se zahvaljujemo.
S poštovanjem,

Dostavljeno;

-Naslovu

-A/a

PREDSJEDNIK PRIV. ODBORA MZ OSTROS

Bećir Berjašević

PREDSJEDNICA NVU „KRAJINA NJU JORK“

Medina Ćurović

Naziv Projekta: PROJEKAT REVITALIZACIJE CENTRA OSTROSA K.O. MARTIĆI, OPŠTINA BAR

Opis projekta: Imajući u vidu da je ruralna zona opštine Bar – Krajina ranjiva prostorna cijelina koja je pretrpjela degradaciju i masovno napuštanje lokalnog stanovništva, namjeće se prioritet integralne zaštite i razvoja ove zone, što je ujedno i cilj ovog projekta.

Projektom je predviđena izrada rješenja revitalizacije centralne zone Krajine, na lokaciji koja se nalazi u zahvatu K.O. Martići (tzv. Mali Ostros), opština Bar. U skladu sa razrađenim idejnim rješenjem koji oslikava potrebe lokalnog stanovništva, omogućava dogradnju kapaciteta stanovanja, javnih funkcija i privrednih djelatnosti, ova prostorna cijelina se projektom dijeli u četiri zone :

1. ZONA CENTRALNOG ŠETALIŠTA,
2. ZONA ZELENE PIJACE,
3. ZONA REKREATIVNOG MINI PARK PROSTORA i
4. REGULISANJE SAOBRAĆAJA U MIROVANJU.

Osnovni elementi prostornog i organizacionog definisanja **zone centralnog šetališta** su : formiranje jasne linije hodanja pješaka uz novo projektovani trotoar i šetalište kojih trenutno nema, infrastrukturna opremljenost šetališta, očuvanost postojećeg visokog rastinja (stabala kestena) na ključna mjesta, isticanje ulaznih staza na postojeće objekte kojima se predviđa jednolikost fasada, novoprojektovano dječije igralište, povezanost šetališta sa zonom zelene pijace i sl. Završnu obradu hodnih staza potrebno je predvidjeti u skladu sa ambijentalnim karakteristikama lokacije. Postojeći objekti se takođe moraju vizuelno uklopiti u ambijentalnu cijelinu šetališta.

Nova **zelena pijaca** je predviđena na starom platou pijace koja je zbog degradacije okolnog prostora postala nefunkcionalna. Zamišljeno je da se pijaci daje savremeni izgled, koji će biti atraktivan i ujedno će da riješi problem nekontrolisane prodaje po ulicama ispred novoprojektovanog prostora šetališta.

Projektovanje **rekreativne zone** se javlja zbog potrebe promovisanja i podsticanja zdravijeg načina života mještana, u vidu malog parka koji će pružati mogućnost raznim fizičkim aktivnostima na otvorenom.

Glavni cilj ovog projekta je regulisanje nepravilnog parkiranja ispred ugostiteljskih objekata centralne ulice, i njihovo dislociranje u prostoru koji omogućava pravilnu organizovanost **saobraćaja u mirovanju**.

Ciljevi projekta: Rekonstrukcija centralnog dijela Ostrosa zbog poboljšavanja uslova stanovanja, zadržavanja mlađih kontigenata stanovništva ovog području, poboljšavanja socijalnih usluga, stvaranje povoljnih uslova za poboljšavanje opšteg kvaliteta življenja i razvoja (ruralnog) turizma.

Projektne aktivnosti: Pribavljanje UTU; izrada projektno-tehničke dokumentacije (izvedbenog projekta); realizacija projekta. (Izrada idejne projektno-tehničke dokumentacije je u toku)

Lokacija: KO Martići (Mali Ostros), Opština Bar

Korisnici projekta: (lokalni) stanovnici Opštine Bar, posjetioci (turisti)

Nadležni za realizaciju projekta: Opština Bar; NVU"Krajina Nju Jork" (dijaspora); ostali donatori

Procjena budžeta projekta: Sredstva za realizaciju projekta precizno će biti definisana projektom i tenderskom dokumentacijom

Procjena trajanja projekta: Fazno I u skladu sa projektnom dokumentacijom

INFO SPORT CG Bar

Informativno-dokumentacioni centar sporta Crne Gore

Tel: ++382 30/353-733; 353-676; Mob: 069/234-543; 068/400-204
Bar, ul. Anta Đedovića 11; e-mail: infosport@t-com.me ž.r. 510-7207-50

STRATEŠKI EKO PLAN „OBALE BARA“ /24.11.2000-24.11.2020./ „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“

**Opštini Bar
Turističkoj organizaciji BAR**

Predmet: Sugestije za izradu

- 1. Strateškog plana razvoja Opštine Bar 2020-2025;**
- 2. Strategije razvoja Turizma Bara do 2026.godine;**

Autor:
mr Miodrag Banović, prof.

"...Svjesni duga prema prirodi, izvoru našeg zdravlja i inspiraciji naše slobode i kulture, posvećujemo se njenoj zaštiti u ime sopstvenog opstanka i budućnosti potomstva..."
DEKLARACIJA O EKOLOŠKOJ DRŽAVI CRNOJ GORI
Skupština Republike Crne Gore, 20.septembar 1991.godine

I. UVOD

Sugestije za izradu:

- 1. Strateškog plana razvoja Opštine Bar 2020-2025;**
- 2. Strategije razvoja Turizma Bara do 2026.godine;**

Povodom Dana Opštine Bar 24.11.2000.godine, mr Miodrag Banović, prof. dok je obavljao dužnost načelnika za sport u SO, uradio je Strateški EKO plan „OBALE BARA“ za period 24.11.2000 – 24.11.2020. godine. Nakon toga osnovao je NVO Fondaciju “INFO sport CG” – Bar, da bi EKO plan bio praćen i institucionalno. Da bi se krenulo u realizaciju EKO plana, autor projekta analizirao je realne opšte društvene mogućnosti u vremenu i prostoru kao i sopstvene kreativne, organizacione, operativne i intelektualne mogućnosti koordinacije aktivnosti. Proizvod takve analize je izrada projekta operacionalizacije EKO plana pod nazivom „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“, koji je imao karakter inicijalnog klaster projeketa. Prefiks „Inicijalni“ zadržao se svih ovih 20 godina jer nije ozvaničen budžetom niti programima Opštine Bar, iako je obuhvatio veliki broj društvenih aktivnosti u sportu, kulturi, ekologiji i humanitarnim djelatnostima, koje su realizovane u skladu sa procjenom mogućnosti.

Ciljevi **Strateškog EKO plana “Obale Bara”** oročeni su na period od 20 godina, 24.11.2000 – 24.11.2020.godine, koliko je autor projekta predvidio svoje dalje aktivnosti na realizaciji EKO plana, da ih može realizovati prije nego pođe u starostnu penziju.

Realizacija aktivnosti **Strateškog EKO plana “Obale Bara”** projektovana je kao više inicijativa koje će upućivati Opštini Bar. Dominantna oblast Plana je zaštita i unapređenje životne sredine na području opštine Bar u cilju stvaranja pretpostavki za bolju budućnost našoj djeci i budućim generacijama. EKO planom je obuhvaćeno više društvenih oblasti: sport, kultura, prosveta, zdravstvo, turizam i humanitarne djelatnosti, kao neraskidivo povezane cjeline, kojima je zaštita i unapređenje životne sredine na području Opštine Bar imperativ za dalji opstanak. Prioritet je fokusiran na ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar, da se eliminišu sve crne ekološke tačke, da se

podigne ekološka svijest građana Bara u cilju zaštite i unapređenja životne sredine, da se podigne nivo kvaliteta eko-estetskog ambijenta Bara, da se podigne rejtinga Bara kao prestižne turističke destinacije, da se stvaraju pretpostavke za dalji prosperitet Bara, bolju i ljepšu budućnost našoj djeci i budućim generacijama.

1. Vizija

Kao dugoročan, racionalan i emotivan cilj koji se postavlja pred nama jeste: **da se Baru i ovom dijelu Crne Gore, kao i u preko 150 zemalja svijeta, ukaže u kakvom je stanju priroda u okruženju u kojem živimo, problemi ekosistema (*interakcija živih bića i nežive okoline: biljke, životinje, zemljište, voda, vazduh, temperatura, vlažnost*), zagađenje priobalnog pojasa, poboljšanje kvaliteta životne sredine, stvaranje optimalnih uslova življenja našoj djeci, omladini, građanima i budućim generacijama Opštine Bar i Crne Gore kao prve ekološke države u svijetu i podizanje rejtinga Bara kao prestižne turističke destinacije Crne Gore.**

2. Misija

Da se iznađu sredstva i metode za realizaciju vizije, da prezentujemo nadležnim institucijama i javnosti Bara i Crne Gore spektar realizovanih projekata i aktivnosti, zbog čega se realizuju, šta slijedi u narednom periodu kao ciljevi i zadaci, kako i na koji način realizovati ciljeve koji su racionalni i realno ostvarljivi!

3. Ciljevi

1. Da naš Bar bude ljepši;
2. Da se oplemeni prostor kompleksa „Sportsko-rekreativni centar“ Bar kao centralna gradska zona, sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa;
3. Da se produži ozelenjavanje i pošumljavanje čitavog priobalnog područja Opštine Bar, sa posebnim akcentom na područja stradala u ljetnjim požarima;
4. Da se afirmiše Bar kao centar za pripremu sportista u zimskom periodu;
5. Da razvijamo ekološku svijest kod djece, omladine i građana Bara;
6. Da afirmišemo zaštitu i unapređenje životne sredine;
7. Da našu djecu usmjeravamo ka zdravim stilovima života;
8. Da podižemo nivo eko-estetskog ambijenta Bara;

9. Da podižemo rejting Bara kao prestižne turističke destinacije Crne Gore;
10. Da stvaramo pretpostavke za bolju budućnost našoj djeci i budućim generacijama.

4. Problemi

Kao osnovni problemi realizacije Projekta postavljaju se pitanja:

1. Da li do svijesti pojedinih u nadležnim institucijama sistema dopiru ideje, rezultati istraživanja kompetentnih stručnjaka i studije eksperata i institucija za određene oblasti?

2. Da li sve to ostaje u zatvorenom krugu stručnjaka ili, ako se i prihvate izrade nekih studija, iste završavaju u nečijim ladicama?

3. Da li novi “graditelji” gledaju na život kratkoročno ili imaju viziju za budućnost? ,

4. Da li shvataju da intenziviranjem gradnje stambeno-poslovnih objekata u užem gradskom jezgru sve manje ostaje slobodnog prostora, a naročito zelenih površina i parkova. Oduzimaju se dječija igrališta, gradi se po parkinzima, trotoarima, školskim dvorištima, **komercijalizuju čak i životni prostor, sve pretvaraju u beton, čelik, staklo i plastiku. Od trenutne koristi ne vide veliki gubitak u budućnosti, što bi za posledicu imalo smanjenje ionako već skućenog životnog prostora i dovelo ga u stanje „**Budvanizacije**“.**

5. Da li će se povećanjem gustine naseljenosti sačuvati baram nešto po čemu treba da bude prepoznatljiva **ekološka država Crna Gora?**

6. Od naše umješnosti, kreativnosti i realizovanih aktivnosti, zavisiće hoćemo li uspjeti da oplemenimo ovaj prostor, da ga estetski i sadržajno osmislimo i da na taj način pridobijemo sve one kojima je stalo do uređenja prostora, zatitite i unapređenja životne sredine, za našu djecu, djecu naše djece i za buduće generacije.

7. Limitirajući faktor, koji je oscilirajućeg karaktera, može biti jedino čovjek u vrhu vlasti, čiji uticaj traje u onolikoj mjeri koliko se dugo isti nalazi u situaciji da se identifikuje sa institucijom koja sebi može dati za pravo da nešto omogući ili pak onemogući. U znatnoj mjeri čovjek može uticati na podizanje svijesti o neophodnosti zaštite i unapređenja životne sredine, možda stagnaciju ili pak retrogradno, vraćanje u prošlost.

8. Opstrukcije i destrukcije: U konkretnoj situaciji bilo je određenih vrsta opstrukcija idejnih rješenja projekta, pa čak i naročite ne/svjesne destrukcije već realizovanih projekata. Postoje destrukcije kao prirodni faktori, kao viša sila, protiv koje se ne može, ali i destrukcije kao ljudski faktor, sa raznim i nedefinisanim motivima. Tome je bila suprostavljena kreativna energija, harizmatičnost i odlučnost autora projekta **mr Miodraga Banovića** i podrška stručnog konsultantskog tima, a od 2015. godine „**Eksperskog tima**“.

9. Bar, svjetski unikat u ne/ljudskim destrukcijama. Autor projekta mr Miodrag Banović istraživao je preko Instituta za suptropske kulture, na svim skupovima maslinara, da dođe do informacije: da li se igdje u svijetu desilo da je uništena neka avenija, park ili drvored maslina. Niko nije čuo za takav podatak. Kod nas se ipak desilo: mladi zasadi maslina u **Aveniji „Masline prijateljstva“ na kompleksu Sportsko-rekreativni centar Bar**, u kasnim noćnim satima **16.novembra 2016.godine**, uoči organizovane ekološke akcije 17.novembra, prvo je **polomljeno 20 sadnica maslina**. Toga dana kompletirali smo planirane ekološke projekte posvećene jubilejima: **1000 godina državnosti Crne Gore, 10 godina od obnove državnosti Crne Gore, 25 godina od proglašenja Ekološke države Crne Gore, 30 godina od osnivanja JP „Sportsko-rekreativni cnetar“ – Bar i 24.novembru Danu Opštine Bar**. Odmah nakon 7 dana, po zvršetku svečanosti posvećene **Danu Opštine Bar**, 24.novembra u kasnim noćnim satima polomljeno je, skršeno u visini koljena, svih 43 sadnice maslina u Aveniji „Masline prijateljstva“ - Bar. U istoj aveniji, u noći pred početak još jedne ekološke akcije 8.marta 2019. godini pod nazivom „Dan maslina“, opet se desio unikatni vandalski čin, neko je **polio benzinom sadnicu masline i zapalio je**. Očigledno da je bilo svjesno vandalsko izživljavanje nad maslinama od strane **/ne/čovjeka**, pojedinca ili pojedinke, ali očigledno je urađeno sa namjerom, da se sistematski sve uništi. Niko nije imao informaciju da se tako nešto negdje u svijetu desilo. Po tome je Bar postao unikat. **Treba vjerovati da se za takvu titulu više nikada i niko na svijetu neće boriti.**

10. Kako je vrijeme odmicalo i što je više projekata realizovano, na opšte zadovoljstvo svih nas, sa aspekta ljudskog faktora, destrukcije su svedene na minimum. Ubijedeni smo da ćemo te probleme eliminisati u potpunosti i da ćemo **kod toga/te ili kod uskog kruga tih pojedinaca/ki**, uspjeti da eliminišemo motive destruktivnog karaktera i da ćemo ih pridobiti kao partnere za buduće aktivnosti u interesu Opštine Bar i ekološke države Crne Gore, kao prve ekološke države u svijetu.

5. Šta se postiže prevazilaženjem problema ?

1. Ako umjesto zgrada ne gradimo parkove, barem sačuvajmo one koji postoje;
2. Aktiviranjem ovih sadržaja doprinijeće se zaštiti i unapređenju životne sredine u užem gradskom jezgru;
3. Priroda se najbolje čuva kada čovjek aktivno boravi u njoj sa osmišljenim aktivnim sadržajima, kad se kod djece i omladine stvaraju navike i ljubav prema aktivnostima u prirodi;
4. Organizovani oblici korišćenja ovih sadržaja, pojedinačno i porodično samoorganizovanje na tom planu, nameću obavezu i nadležnim institucijama i samim korisnicima da se aktivno uključe na zaštiti i unapređenju životne i ukupnog prostora koji nas okružuje, za bolju budućnost naše djece i budućih generacija;
5. Doprinosi se socijalizaciji mladih, kulturi odnosa prema sredini u kojoj se boravi, prevazilaze se provincijske predrasude, mijenja se svijest i odnos prema sopstvenom biću;
6. Kada mladi shvate da se kroz individualne ili grupne fizičke aktivnosti stvaraju vrijednosti koje su daleko ispred poroka savremene civilizacije i čitavog spektra bolesti zavisnosti, utiće na eliminaciju potencijalnih opasnosti koje ih vrebaju kada nemaju osmišljeno slobodno vrijeme;
7. Ukupni odnosi građana će se okrenuti ka kreativnosti, zdravim stilovima života, njihovoj budućnosti i budućnosti njihove djece;
8. Privilegija Bara kao turističke destinacije je ta što je Rekreativni park "Šumice" jedini ovako osmišljeni prostor na crnogorskom primorju, koji svojim sadržajima doprinosi proširenoj turističkoj ponudi i podizanju rejtinga Bara kao turističke destinacije;
9. Doprinosi povećanju broja turista u ljetnjoj turističkoj sezoni;
10. Stvaraju se nove pretpostavke za povećanje broja sportista na zimskim bazičnim pripremama u Baru;
11. Povećava se promet svih vrsta usluga;
12. Povećavaju se cijene svih vrsta usluga;
13. Produžava se ljetnja turistička sezona;
14. Ostvaruju veći prihod od turizma i prihodi Opštine Bar uopšte;
15. Utiče na povećanje i plasman organske poljoprivredne proizvodnje;
16. Privlače se novi investitori sa svježim kapitalom;
17. Ekološko uređenje ovog prostora je najdominantniji propagandni materijal barske rivijere;
18. Djeci predškolskog uzrasta i učenicima nižih razreda osnovnih škola otvara se novi prostor za realizaciju dijela obrazovnog programa koji se odvija u prirodi;
19. Dobar dio porodičnih oskudnih budžeta nema mogućnosti da izdvaja sredstva za zdravstvenu prevenciju i rekreaciju u fitness salonima, pa se time

daje puni doprinos poboljšanju socijalnog statusa velikog broja građana, a posebno penzionerima, osobama sa invaliditetom i sa statusom lica sa posebnim potrebama;

20. Uvođenje rasvjete u Rekreativnom parku "ŠUMICE" eliminisaće doba dana kao limitirajući faktor korišćenja;

21. Dovođenje vode u Rekreativni park „Šumice“, neophodno je kao elementarna humana potreba djece i građana Bara, korisnika ovog prostora, gostiju koji borave u Baru, zbog zalivanja 340 sadnica desetogodišnjih borova kojima je podmladena borova šuma u novembru i decembru 2017. godine i aprilu 2018. godine, da bi amortizovali veliku količinu uništenih borova kao posledice vremenskih nepogoda od 2000. do 2017. godine. Na žalost, ekološka katastrofa desila se u sušnom ljetu 2018.godine bez vode, zbog lične /ne/volje jedinke, uz izgovor „nismo ih mi sadili“;

22. Voda u RP „Šumice“ spriječiće novu ekološku katastrofu, neće zavisiti od nečije lične /ne/volje da se ponovi ekološka katastrofa, koje se desila na veliku žalost svih učesnika u akcijama i građana Bara koji misle dobro svome Baru;

22. Izgradnjom kamernog amfiteatra u Rekreativnom parku „Šumice“ stvaraju se bolji uslovi za školu u prirodi, teoretski dio pripreme sportista i za izvođenje kamernih umjetničkih programa.

6. Zaključak

U vrijeme dostavljanja Sugestija na Nacrt Strateškog plana razvoja Opštine Bar 2020-2025. i Strategije razvoja Turizma Bara do 2026.godine, Crnu Goru je zahvatila epidemija korona virusa COVID-19, sa pandemijom u svijetu, kada su zabranjena okupljanja građana i kada je blokiran rad u društvenim oblastima u kojima se realizovao Strateški EKO plan „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“.

Koordinator organizacije akcija na realizaciji Plana i autor Strateškog EKO plana "Obale Bara" mr Miodrag Banović, kao prevenciju daljeg širenja zarazne epidemije COVID-19, odlučio je da ove 2020. godine obustavi dalju organizaciju ekoloških akcija koje su okupljale veliki broj učesnika, a da sve dalje aktivnosti preuzmu nadležne institucije. Ciljeve Strateškog EKO plana "Obale Bara" koji nisu realizovani u periodu 2000-2020. godine iz objektivnih razloga, jer su izvan ingerencija NVO sektora, predlaže Opštini Bar i TO Bar da ih uvrste u razvojne strategijama od 2020.godine.

STRATEŠKI EKO PLAN “OBALE BARA” 2000-2020

**“Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar”
/24.11.2000. - 24.11.2020. godine/**

RETROSPEKTIVA REALIZACIJE

I UVOD

U više navrata, koristeći institut “Slobodna stolica”, posredstvom NVO “INFO sport CG” – Bar, mr Miodrag Banović predlagao je SO Bar da ovaj plan uvrsti u budžet programe uređenja Opštine Bar. Takve inicijative su iznošene na stručnim javnim raspravama, ali nisu ozvaničene u programima SO Bar, završavale su u nečijim fijokama, a zašto nije prihvaćen nećemo komentarisati motive niti /ne/mogućnosti.

Do zacrtanih ciljeva Strategije EKO plana “Obale Bara” dolazilo se kroz Inicijalni klaster projekat “Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar”. Ne čekajući da se Plan ozvaniči u SO Bar, posredstvom NVO “INFO sport CG” – Bar, autor projekta mr Miodrag Banović organizovao je više ekoloških akcija na uređenju priobalnog područja Opštine Bar i više drugih manifestacija u cilju daljeg razvoja Opštine Bar.

Realizacija EKO plana odvijala se uz učešće velikog broja naših sugrađana u dobrovoljnim ekološkim radnim akcijama u periodu od 20 godina, od 2000. do 2020. godine u kojima je učestvovalo preko 8.000 naših sugrađana svih socio-uzrasnih kategorija stanovništva: djeca predškolskih ustanova, učenici osnovnih i srednjih škola, studenti, sportisti, umjenici, izviđači, NVO sektor, penzioneri, ministri, vjerski poglavari, privatne i društvene institucije, Vojska Jugoslavije, Mornarica Vojske Crne Gore, bivši predsjednici Opštine Bar, predsjednik Crne Gore Filip Vujanović i svi drugi kojima je Bar u srcu i koji su uložili napore sa ciljem da naš Bar bude ljepši. Od samog početka realizacije, Projekat su podržali predsjednici Opštine Bar: mr Borislav Lalević, Branimir Gvozdrenović, Anka Vojvodić, Žarko Pavićević, Dr Zoran Srzentić i aktuelni predsjednik Dušan Raičević.

II PLAN REKONSTRUKCIJE SADRŽAJA SPORTSKO-REKREATIVNOG CENTRA – BAR, 2000.

1. Aktivnosti koje su prethodile u periodu od 1982. do 2000. g.

Na samom početku radne karijere instruktora u SOFK Opštine Bar 1982. godine, uz podršku tadašnjeg predsjednika SOFK pok. Draga Prelevića, autor projekta mr Miodrag Banović, prof. fizičke kulture, inicirao je osnivanje pionirskih sportskih škola u kojima su bili istaknuti treneri Vasilije – Vasko Milošević, prof. fizičke kulture u fudbalu i Predrag – Peđa Milović trener u Košarci. Početkom XXI vijeka pionirske sportske škole proširene su u više sportova. **Da bi se stvorili uslovi za razvoj sporta u Baru, neophodni su sportski objekti.** Na ovom planu autor projekta Miodrag Banović, prof se maksimalno angažovao.

Izgradnju Sportskog centra u Baru pokrenuo je mr Miodrag Banović 05. jula 1982. godine, kada je bio na dužnosti sekretara SOFK Opštine Bar. Tada je došao u posjed predloga i inicijativa JOK i SOFK Jugoslavije i neke vrste nacрта projekta, da se nakon katastrofalnog zemljotresa koji je zadesio crnogorsko primorje 15. aprila 1979. godine, negdje na crnogorskom primorju izgradi sportski centar sredstvima solidarnosti, sa orijentacijom da to bude u Baru. U periodu od godinu dana, do 3. jula 1983. godine, Miodrag Banović je tri puta obilazio JOK i SOFK Jugoslavije, jednom je išao i Dragutin – Lale Martinović, tadašnji sekretar SOFK Crne Gore. Isticali smo ta obećanja da treba da se realizuju, ali je bilo očigledno da je ta ideja već bila deplasirana, da su se dobrotvori ohladili od takve ideje i da bi dalji pohod na te institucije bio neracionalan.

Sa ovim aktivnostima tadašnji sekretar SOFK Opštine Bar, 03. jula 1983. godina upoznao je tadašnjeg predsjednika SOFK Opštine Bar pok. Radisava - Rajka Nikezića, sa kim se dogovorio da o tome upoznaju opštinsko rukovodstvo, da se gradi stadion, sportska dvorana i olimpijski bazen. Zahvaljujući autoritetu Radisava – Rajka Nikezića, već 05. jula 1983. godine, održan je sastanak predsjedništva SOFK Opštine Bar u proširenom sastavu, sa rukovodstvom Opštine Bar, na čelu sa predsjednikom Opštine Milivojem Barjamovićem. Tada je donijeta odluka o izgradnji Sportskog centra u Baru, a da građ. inž. Miodrag – Miki Raičević, tadašnji sekretar SIZ-a stanovanja, bude nosilac realizacije aktivnost. Operativne aktivnosti trajale su od 1984-1986. godine, kada je predsjednik Opštine Bar bio Čedo Ratković, Miodrag – Miki Raičević bio je predsjednik SOFK, a sekretar SOFK bio je Miodrag Banović. Kada su počeli radovi na izgradnji Sportskog centra u Baru, svakodnevno su na terenu

bili prisutni Miodrag – Miki Raičević i Miodrag Banović, koji je bio neformalni konsultant i koji je vršio korekcije i dopune projekta. U 1985. godini, kada je trebalo da se završi atletska staza sa šljakastom podlogom, reagovao je Miodrag Banović sa stavom koji je naglasio Miodragu Raičeviću, da mora da se radi tartan staza, a ne šljakasta staza. Tom stavu pridružio se Dr Milenko – Mimo Vukotić, trener AK „Mornar“ i budući predsjednik SOFK Opštine Bar.

Epilog: otvoren je Sportski centar 02. avgusta 1986. godine sa tartan stazom na Stadionu, kada je odigrana prva fudbalska utakmic FK „Mornar“ – FK „Budućnost“, a JP „SRC“ Bar osnovano je 24.10.1986.godine. Za direktora JP „SRC“ Bar izabran je Branko Bujić, predsjednik Savjeta Centra bio je Radisav – Rajko Nikezić, a sekretar SOFK Miodrag Banović obavljao je poslove sekretara Savjeta Centra i poslove tehničkog direktora na volontereskoj osnovi, koje je obavljao je do 1990.godine, dok radnici Centranisu usvojili tehnologiju održavanja otvorenih sportskih terena. Tada je za direktora Centra izabran Dragan Božović. Miodrag Banović je nastavio sa inicijativama, nakon čega su izgrađene kancelarije SRC iznad urađenih svlačionica. Nedostajali su olimpijski bazen i sportska dvorana, ali su inicijative nastavljene. Kamen temeljac za Sportsku dvoranu „Topolica“ postavljan je 24.11.2000.godine, završena je 2009. godine, a 18.06. SO Bar predala je na upravljanje JP „SRC“ - Bar.

PUT DO IZGRADNJE OLIMPIJSKOG BAZENA

Da bi na simboličan način podstakao izgradnju olimpijskog bazena u Baru i omogućio djeci i omladini Bara da se, između ostalih sportova, usmjere ka sportovima na vodi, autor projekta mr Miodrag Banović, 1984. godine pokrenuo je formiranje Društva za sportive na vodi “Mornar” – Bar, na čiju inicijativu je Nikola Šaranović prihvatio funkciju predsjednika Društva, a dužnost trenera prihvatio je Nikola Vujošević, prof.fizičke kulture. Društvo je prestalo sa radom 1987. godine, zbog otežanih usova rada. Putovali smo u Kotor, a kasnije u Budvu, da bi koristili njihove bazene za treninge, što je stvaralo veoma teške uslova rada.

2. Nastavak aktivnosti od 2000. godine

I pored teških uslova mr Miodrag Banović nije odustajao od sportova na vodi, a pogotovo zbog svog Bara kao primorskog mediteranskog grada Crne Gore u kojem treba da se razvijaju sportovi na vodi. Društvo je reaktivirao 2000. godine, tekao je tradicionalni plivački Maraton, osnovani su ronilački, jedriličarski i jahting klubovi klubovi za podvodne, a za predsjednika Društva je izabran mr Miodrag Banović. Da bi ubrzao sazrijevanje ideje za izgradnju olimpijskog bazena u Baru, 2000.godine početkom XXI vijeka, mr Miodrag Banović je uradio plivalište u gradskoj marini Bar sa 8 staza i vaterpolo

igralište. Ovaj projekat podržao je tadašnji direktora “Gradske marine” gospodin Tomo Markolović.

Sl.Plivalište DSV “Mornar” – Bar u “Gradskoj marini” – Bar, 2000.godine

Na dan prije održavanja **30. Međunarodnog plivačkog maratona „Obale Montenegra“ – Bar**, 08. avgusta 2009. godine, mr Miodrag Banović je sazvao okrugli sto na temu **„Društveno-ekonomska opravdanost izgradnje olimpijskog bazena u Baru“**. Bili su prisutni predstavnici COK, PVSCG, Ministarstva sporta, predstavnici država učesnica Maratona i predstavnici klubova odbornika SO Bar. Svi su bili jednoglasni u ocjeni opravdanosti izgradnje otvorenog i zatvorenog olimpijskog bazena sa skakaonicom u Baru. Trebalo je da se i simbolično postavi kamen temeljac za izgradnju bazena, ali pred kraj svih diskusija došlo je do međupartijskih razmirica i skup je prekinut. Ali, 30. Maraton je održan 9. avgusta, oboreni su i rekordi, ali je nakon toga i prekinuta tradicija Maratona koja je trajala 30 godina u kontinuitetu.

Peticije za izgradnju otvorenog i zatvorenog olimpijskog bazena sa skakaonicom pokretao je mr Miodrag Banović tri puta, 2000, 2015. i 2019. godini. Nisu imale karakter klasične peticije već da anketiramo građane Bara, da vidimo kakvo je raspoloženje kod naših sugrađana, da svi zajedno paticipiramo u izgradnji bazena. Svaki put je bio apsolutni rezultat, građani Bara bili su jednoglasni u ocjeni da Baru treba olimpijski bazen.

Do 2020. godine još uvijek NEMA BAZENA u Baru. Ipak, iako je mr Miodrag Banović pošao u zasluženu starostnu penziju, i dalje ne odustaje od izgradnje bazena sa moralnim pravom i obavezom da inicira izgradnju Bazena i sa time da završi višedecenijsku aktivnost kako bi se zaokružila neophodna sportska infrastruktura Opštine Bar za potrebe djece, omladine i građana Bara. Ako se bude čula volja građana Bara, vjerujemo da ćemo u Baru, od 2020. godini, početi sa izgradnjom OTVORENOG I ZATVORENOG OLIMPIJSKOG BAZENA SA SKAKAONICOM!!!

U aktuelnom periodu, uz podršku Opštine Bar i Crne Gore, vjernika i prijatelja, kao dokaz skladnog vjekovnog suživota u Baru, izgrađeni su: **Saborni hram Svetog Jovana Vladimira, Islamski centar i džamija “Selimija” i Katedrala Svetog Petra Apostola.** Ispoštovane su želje građana Bara kao multikonfesionalne sredine: pravoslavne, islamske i katoličke vjeroispovjesti.

Hoćemo li sada svi zajedno, jer sigurno možemo, da uradimo nešto što će simbolizovati jedinstvo svih nas, ono što svima nama odavno treba, a posebno našoj djeci, omladini i građanima i budućim generacijama Bara.

Na veliko zadovoljstvo svih nas, konačno je u Baru na pomolu prihvatanje višedecenijske inicijative autora Strateškog plana “Obale Bara” mr Miodraga Banovića, za izgradnju

OTVORENOG I ZATVORENOG OLIMPIJSKOG BAZENA SA SKAKAONICOM!

PETICIJA GRAĐANA BARA

MI SMO MALI ALI

HOĆEMO BAZEN

**HOĆEMO ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE,
A NE ZAGAĐENJE**

**MOLIMO VELIKE
DA MISLE NA NAŠU BUDUĆNOST**

Nastavak aktivnosti od 2000. godine, mr Miodrag Banović povezo je sa početkom XXI vijeka, sa dubokim uvjerenjem da će početak XXI vijeka unijeti promjene u shvatanju, prihvatanju i ekspeditivnosti realizacije racionalnih projekata, koji će dati nove rezultate.

1. Rekonstrukcija sadržaja kompleksa Sportsko-rekreativni centar Bar, u smislu bolje iskorišćenosti prostora;
2. Izrada zapadne tribine sa pottribinskim prostorima i hotelom kao sastavnim dijelom zapadne tribine za razvoj sportskog turizma i turizma uopšte, koji će koristiti sportisti koji borave u Baru u okviru redovnog sistema takmičenja, manifestacionih sportskih aktivnosti i zimskih bazičnih priprema;
3. Rekonstrukcija dotrajale tartan staze, da se formira atletski centar Crne Gore, a da se radovi finansiraju iz sredstva Vlade Crne Gore;
4. Postavljanje reflektora na Stadionu i na pomoćnom fudbalskom terenu;
5. Rekonstrukcija propale busenovane podloge fudbalskog terena Stadiona;
6. Izrada odraznih podloga na zaletištima za skok udalj i troskok;
7. Izrada prepreka na stazi za stipl chaze;
8. Izrada otvorenih bacališta za kuglu, disk i kladivo izvan Stadiona;
9. Uvođenje rasvjete za univerzalni asfaltni poligon;
10. Dovođenje elektro-instalacija za otvaranje privremenih lokacija za ugostiteljsko-uslužnu djelatnost, pored oboda zelenih površina Centra, pored šetališta „Kralja Nikole“;
11. Postavljanja vještačke trave na pomoćnom fudbalskom terenu;
12. Izrada drugog pomoćnog terena sa sintetičkom podlogom na lokalitetu teniskih terena;
13. Izrada pet teniskih terena, jednog univerzalnog poligona sa sintetičkom podlogom i jedne piste za boćanje na prostoru između istočne tribine i trotoara pored magistralnog puta;
14. Izrada otvorenog bazena sa skakaonicom na prostoru između Hotela „Topolica“ i teniskih terena;
15. Dogradnja i proširivanje prostora i sadržaja poslovnog prostora SRC Bar u kojima bi se otvorila sportska ambulanta, fitness centar i ugostiteljski objekat;
16. Ozelenjavanje Sportsko-rekreativnog centra sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa.
17. Izrada revizije DUP-a Topolica, za lokalitet SRC Bar, da se status privremene lokacije izmijeni u trajno rješenje;

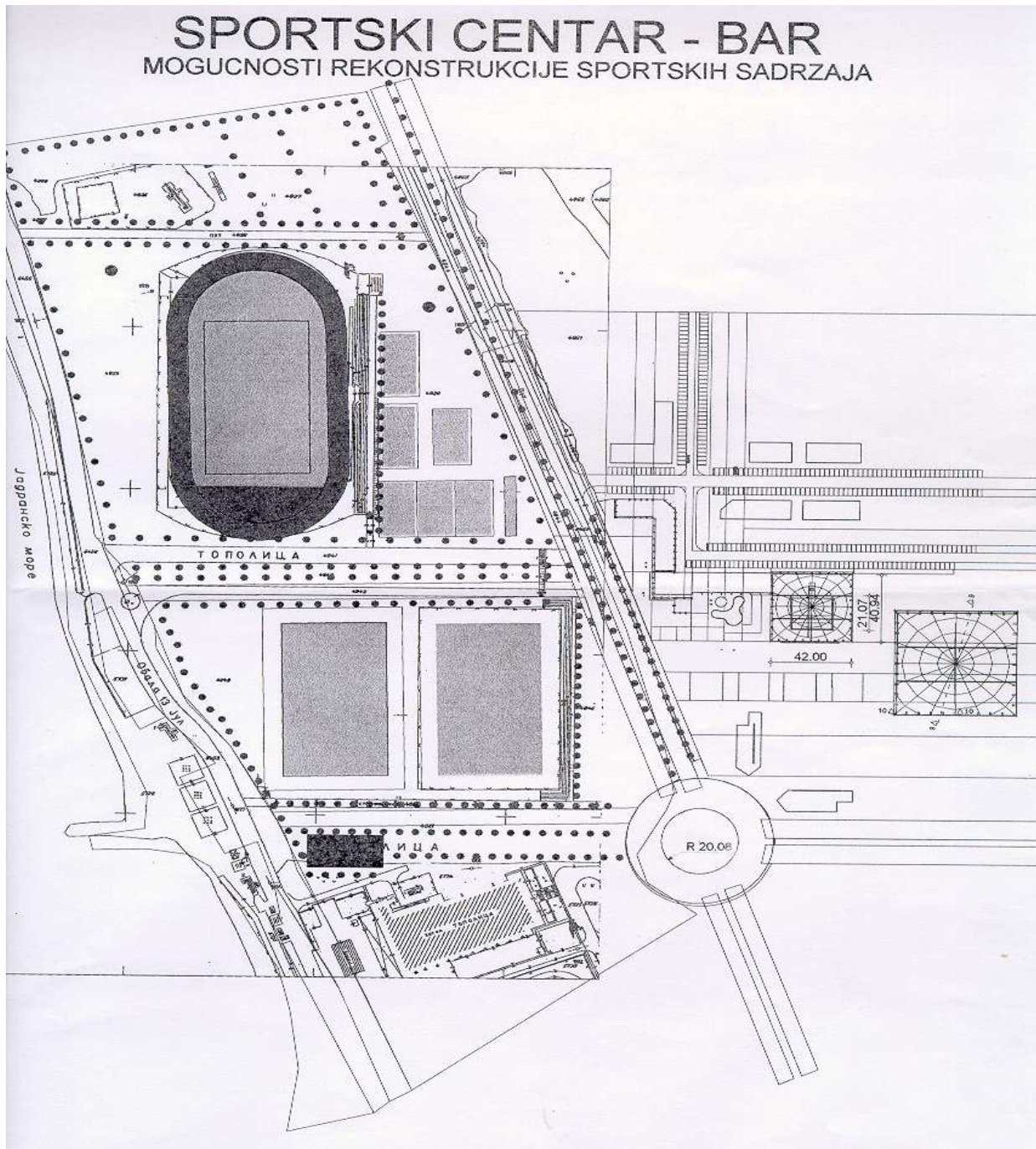
3. Djelovanje prema procjeni aktuelnih mogućnosti

Na žalost, nije prihvaćena inicijativa za rekonstrukcije sadržaja Centra i djelovalo se prema procjeni aktuelnih mogućnosti:

1. Zahvaljujući kreativnosti predsjednika Opštine Bar mr Borislava Lalevića, 2000. godine, postavljena je reflektorska rasvjeta na Stadionu i uređen parking prostor na ulazu u SRC Bar;
2. Iako u stanju blokiranog računa SRC Bar, velikih dugovanja, i sudskih procesa zbog dugovanja, veoma nezavidnog stanja SRC Bar, mr Miodrag Banović, koji je do 2002.godine obavljao dužnost načelnika za sport u SO Bar, te 2002.godine preuzeo je dužnost direktora JP "Spor,sko-rekreativni centar" – Bar. Na tu dužnost došao je po osnovu Konkursa na kojem je ispunjavao najbolje uslove. Glavni motiv mr Miodragu Banoviću bio je da dovede Sportski centar Bar u stanje koje odgovara standardima savremenog sporta, u interesu naše djece i budućih generacija. Iako SO Bar nije prenosila planirana budžetska sredstva u periodu od 27 mjeseci, iz nedefinisanih motiva, maksimalnim angažovanjem i kreativnom energijom direktora mr Miodraga Banovića, stanje SRC Bar dovedeno je u stanje projektovanih sadržaja;
3. U 2002. godini, da bi se sačuvala busenovana podloga fudbalskog terena, Miodrag Banović, sa radnicima SRC uradio je otvorena bacališta za kuglu, disk i kladivo izvan Stadiona;
4. Naknadno je AK „Mornar“, na drugom pomoćnom fudbalskom terenu, uradio bacalište za disk i kladivo sa zaštitnom ogradom;
5. Izrada odraznih podloga na zaletištima za skok udalj i troskok uradio je Miodrag Banović u Preduzeću „Jadran“, a montirao sa radnicima Centra ;
6. Izrada prepreka na stazi za stipl chaze uradio je Miodrag Banović u AD „Put“ - Bar, a motirao sa radnicima Centra;
7. Uvođenje rasvjete za univerzalni asfaltni poligon uradio je Miodrag Banović uz pomoć el.inž.Rista Lekića za Odbojkaški „Port kup“ Luka Bar;
8. U saradnji sa familijom Đurović iz Bara, Miodrag Banović je uradio karting stazu za Karting klub „Bar“, kojem je uradio i dokumentaciju za osnivanje Kluba, od koga je SRC uzimao nadoknadu za korišćenje prostora;
9. Rekonstrukcija propale busenovane podloge fudbalskog terena Stadiona obavljao je direktor SRC Miodrag Banović sa radnicima, na način što su sami rezali i mijenjali busenovanu podlogu ;
10. Raskopana je kros staza 2004. godine i više nisu održavana opštinska kros takmičenja na travnatim prostorima;

11. Za rekonstrukciju tartan staze čekalo se do 2004. godine. Ni tada se nije uradila po planu. Umjesto da se postavi rolovani tartan urađen mašinski, sa garancijom od 25 godina, postavljen je tartan po zastareloj tehnologiji koji je počeo da propada već nakon nekih 5-6 godina. Takva sloj tartan staze je skinut 2019.godine i postavljen novi, ali opte sa greškom, sa zastarelom tehnologijom, sa nasipamnjem i ravnanjem. Investitorima nije bila pouka sa primjedbama iz 2004.godine koje im je davao tadašnji direktor SRC Bar mr Miodrag Banović da se ne radi sa zastarelom tehnologijom, da će brzo propasti, ali su opet uradili isto;
12. Proizvoljnošću pojedinaca raskopana je polovina univerzalnog asfaltnog poligona 2005.godine, postavljena su gva gola za fudbal i improvizovan još jedan travnati teren za fudbal. Na tom terenu, između golova, neplanski, proizvoljno, 2009.godine postavljena su tri teniska terena sa kafanom, kada je nestao i takav fudbalski teren;
13. Vještačka trava na pomoćnom fudbalskom terenu urađena je tek 2009.godine, uz pomoć FSCG, ali nije urađen i drugi takav teren;
14. Reflektorska rasvjeta na pomoćnom fudbalskom terenu urađena je tek 2019.godine u programu rekonstrukcije sadržaja Centra ;
15. Ozelenjavanje Sportsko-rekreativnog centra sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa, u početku nije urađeno u potpunosti po planu Miodraga Banovića . Urađena je avenija „Kanarskih palmi“ i Park „Maslina i rogača“. Za planirane avenije magnolija, maslina i eukaliptusa 2002. godine urađen je najteži, najveći i najskuplji dio posla: iskop osnova za sadnju, očišćene osnove od kamena i oplemenjene humusom, ali na žalost, **2003. godine su zaravnate bez sadnica**, samovoljom, bez objašnjenja.
16. Tek od ekološke 2016.godine, nastavljeno je ozelenjavanje kompleksa centralne zone Bara na lokalitetu Sportsko-rekreativni centar Bar sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa. Ove aktivnosti je realizovao mr Miodrag Banović u ekološkim akcijama sa preko 8.000 naših sugrađana, privatnih i državnih institucija, bez novca, ali sada ne više kao direktor SRC Bar nego kao penzioner sa ciljem, da realizuje ekološke aktivnosti na ovom prostoru koje su zacrtane Strateškim eko planom „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“ za period od 20 godina, od 2000. do 2020. godine.

**PLAN MOGUĆNOSTI REKONSTRUKCIJE SADRŽAJA
SPORTSKO-REKREATIVNOG CENTRA – BAR 2000.god.**

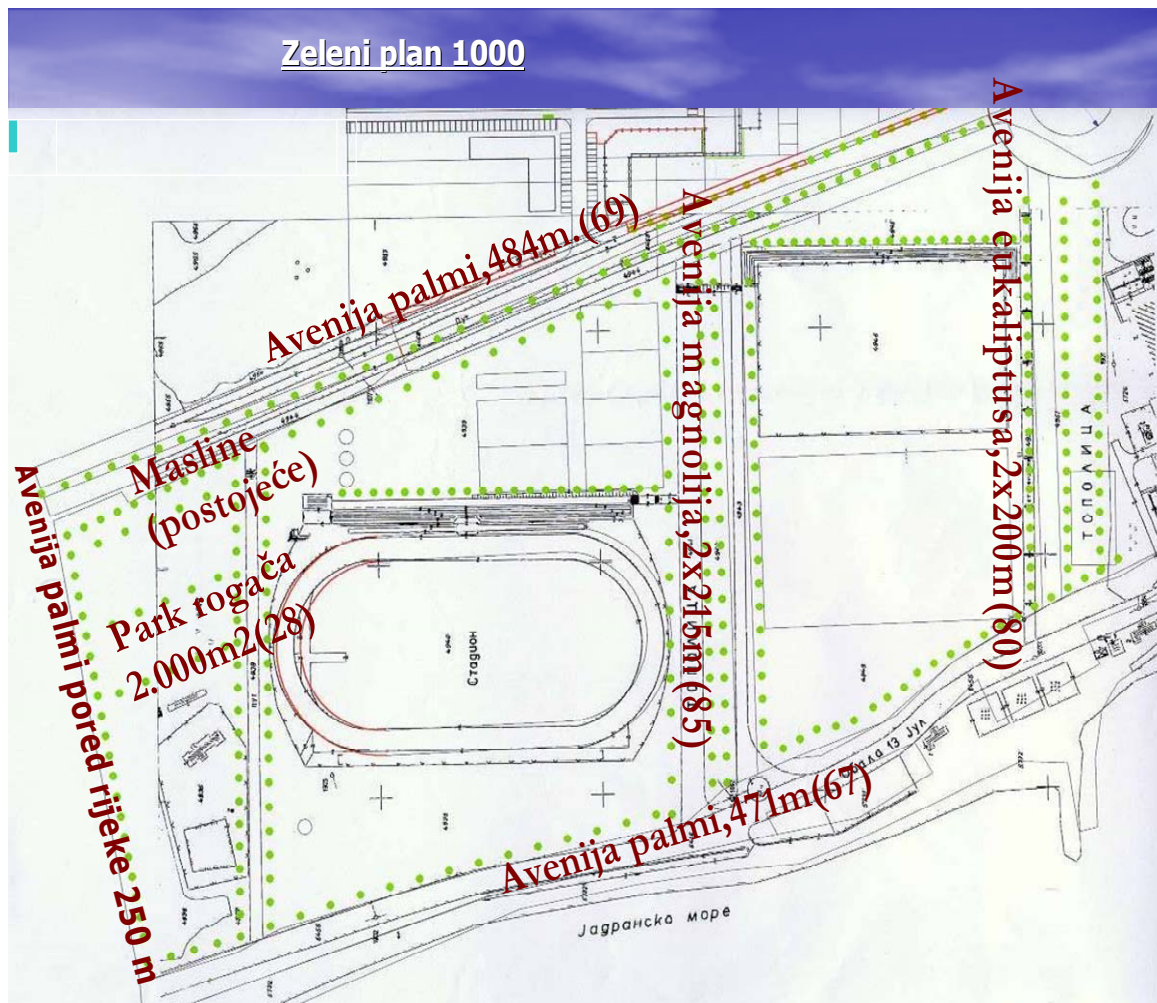
Mogućnosti rekonstrukcije sadržaja SRC Bar 2000.g. kao racionalne mogućnosti u smislu bolje iskorišćenosti prostora

4. Realizovane aktivnosti na kompleksu Sportsko – rekreativni centar Bar, od 2002 – 2020. godine

S obzirom na poziciju, polivalentnost i namjenu projektovanih sadržaja, bilo da se radi o aktivnim nosiocima sportskih programa, posmatračima ili rekreativcima-šetačima, može se reći da je ka centralnoj gradskoj zoni Bara sa promenadom od Toplice do Šušanja, usmjerena ukupna gradska i prigradska populacija Bara: ljubitelji prirode, sportisti, rekreativci, obrazovne institucije, privredni subjekti, institucije kulture, a u toku ljetnje turističke sezone i veliki broj turista - gostiju barske rivijere. Cilj Projekta bio je da se na ovom prostoru uredi najljepše šetalište u Baru i Crnoj Gori, podigne ukupan nivo eko-estetskog ambijenta Bara i podigne rejting Bara kao prestižne turističke destinacije Crne Gore i jugoistočne Evrope.

Od 1982. do odlaska u starostnu penziju 2018.godine, mr Miodrag Banović obavljao je dužnost sekretara SOFK Opštine Bar, načelnika za sport u SO Bar, direktora SRC Bar i menadžera u SRC Bar. Bez obzira na vrstu profesionalnih dužnosti, njegova energična kreativnost tekla je u kontinuitetu.

SL.Pogled na stanje kompleksa SRC Bar 2002. god. kako je i kako može, bili su motivi autoru projekta za pokretanje ekoloških akcija uređenja prostora centralne gradske zone Bara

„Zeleni plan 1000“, plan sadnje u avenijama 2002.godine

SI. Budući sportski centar, stanje 1982.g.

SI. SRC Bar, 2002.g.

SI. Početak realizacije za projektovane sadnje palmi, rogača, maslina, magnolija i eukaliptusa 2002.

SI. Kros staza, za one kojima najviše treba, 2000.god.

SI. Iskop osnova za palme 2002.

SI. Prvi zasadi “Pitomih rogača” 2002.

Sl.,„Brankina palma“, 24.11.2002.

Sl.„Mikijeve palme“, 1986.godine

Sl.,„Kanarske palme“ Zasađene 15.04.2004.

Sl. „Brankina maslina“ 2018.

5. AVENIJA „KANARSKIH PALMI“, 117 sadnica

Već 24.11.2000. godine, kada je na Dan Opštine Bar, ekološkom akcijom uređena trim staza u Rekreativnom parku „Šumice“ i data građanima Bara na korišćenje, probudila se i produbila ekološku svijest i želja da se pomogne u realizaciji ekoloških akcija u cilju zaštite i unapređenja životne sredine. **Na Dan Opštine Bar 24. novembra 2002. godine**, autor projekta mr Miodrag Banović, koji je tada bio direktor JP „Sportsko-rekreativnog centra“ – Bar, poklonio je SRC Bar klaster Projekat „**Zeleni plan 1000**“ – **Bar**, kojim je obuhvaćeno 6 projekata namijenjenih centralnoj gradskoj zoni na kompleksu Sportsko-rekreativni centar – Bar za ozelenjavanje ovog prostora.

Istog dana počela je i njegova realizacija. Prvi pitomi „**Branov rogač**“ u Parku „Maslina i rogača“, zasadio je tadašnji predsjednik Opštine Bar Branimir Gvozdenović, a prvu „**Brankinu palmu**“ iz familije „Kanarskih palmi“, zasadila je tadašnja potpredsjednica Opštine Bar Branka Nikezić.

Iskopane su osnove za 333 sadnice, očišćen je višak kamena, a osnove su oplemenjene humusom i mineralnim đubrivom. Sadnju 90 „Kanarskih palmi“ i 30 „Pitomih rogača“ nastavio je tadašnji direktor JP „Sportsko-rekreativni centar“ - Bar mr Miodrag Banović sa radnicima Centra do kraja 2002. godine.

Zasađeno je u parku i aveniji rogača (parking pored Stadiona) 30 „Pitomih rogača“, obezbijedjeni i vezani, 90 „Kanarskih palmi“ uz magistralni put (ulaz u Bar) pored šetališta „Kralja Nikole“, izvađeno je i presađeno-sortirano 9 borova iskopane i oplemenjene osnove za sadnju u dvije avenije od 204 eukaliptusa, magnolija ili maslina, u zavisnosti koje sadnice nabavimo.

Za nastavak radova trebalo je obezbijediti sadnice da bi ih zasadili u već pripremljenim osnovama. Na žalost, to se nije dogodilo, a osnove su zaravnate krajem marta 2003. godine, bez sadnica.

Za navodnjavanje mladih zasada mr Miodrag Banović je nabavio crijeva, u radionicama AD „Luka Bar“, uradio specijalna kolica sa motalicama za crijeva, a samo navodnjavanje je obavljano iz vodosistema Centra, dok nisu

neobjašnjivo nestali. Nakon toga zalivanje je obavljano vatrogasnim cistijernama Vojske Jugoslavije, AD „Luka Ba“ i Vatrogasne jedinice.

Iskustvo, kao pouka da se više nikada ne dogodi: „Kanarske palme“ koje su zasađene 2002. godine, nakon sušnog ljeta 2003. godine, zbog neadekvatnog navodnjavanja sa opstruktivnim motivima, koje je bilo u obavezi radnika Sportsko-rekreativnog centra Bar, od 90 palmi rasušeno je 83 sadnice.

Rekonstrukcija Avenije „Kanarskih palmi“ obavljena je 15.aprila 2004.godine u saradnji sa jedinicom Vojske Jugoslavije iz kasarne „Pero Četković“, pod komandom majora Tamburića. Tada su izvađeni ostaci od 83 rasušene sadnice „Kanarskih palmi“, a preostalih 7 sadnica je presađeno. Novih 55 zasađenih „Kanarskih palmi“, koje nisu bile pripremljene za sadnju, rasle su žbunasto u rasadniku JP „Komunalne djelatnosti“. Njih je mr Miodrag Banović iščupao iz žbuna palmi u rasadniku JP „KD“ –Bar, utovario u svoju auto-prikolicu i prebacio na pripremljeni prostor Centra za sadnju. Ovo je bila teža i neizvjesnija alternativa, jer nismo imali sredstava da u tom ili nekom drugom rasadniku kupimo sadnice koje su bile pripremljene za sadnju, a iz „Gradskog zelenila“ nisu htjeli da nam daju pripremljene sadnice. Bila je bojazan hoće li se primiti, ali uz adekvatno održavanje mr Miodraga Banovića koji ih je orezivao i navodnjavao vatrogasnim cistijernamae, opstale su i porasle. Zasađene su pored Šetališta „Kralja Nikole“, od Hotela „Topolica“ – danas Hotel „Princess“ do rijeke „Željeznice“. Na potezu od ulaza u Centar, iz osnova iz kojih su izvađene rasušene sadnice zasađene su „Lepezaste palme“. Iuzetak su „**Brankina palma**“ i „**Mikicina palma**“, koje su opstale na tom potezu i još 5 palmi pored teniskih terena. Tek kasnije, kada su stasale i razvile se, zajedno sa Pitomim rogačima „otvorile su se oči“ skepticima koji su opstruirali tadašnji nastavak realizacije projekta i koji su shvatili da su te palme sada ukras i bogatsvo ovog dijela Bara. Za tu akciju obezbijedene su sadnice kao donacija: Lepezaste palme su donacija iz rasadnika Joca Jovanovića. Da su palme bile u kantama i pripremljene za sadnju, sada bi bile još veće. Do sada su stasale i svake godine su još ljepše i veće.

U međuvremenu dolazilo je do lomljenja i uništavanja jednog dijela tih palmi, ali su ih ponovo dosađivali: zakupci plaža na tom potezu, Izviđački odred „24.novembar“ i JP „Komunalne djelatnosti“, a po dubini teniskih terena kod Restorana „Set“, TK „Bar“ je obavio sadnju 15 palmi u samostalnoj akciji.

6. DRVORED „LEPEZASTIH PALMI“, 48 sadnica

Nakon rasušivanja „Kanarskih palmi“ u 2003.godine, 15.aprila 2004.godine, na njihovim mjestima, na potezu od ulaza u Sportsko-rekreativni centar Bar, pored magistrale do Hotela „Topolica“, zasađena je ova vrsta zimzelenih

visikostablašica mediteranskog tipa. Iskop osnova i sadnju obavili su vojnici Kasarne „Pero Četković“ u Baru svojim ličnim ašovčićima, istog dana kada smo ponovo zasadili „Kanarske palme“ pored šetališta „Kralja Nikole“, na kojima su ostale rasušene palme koje smo zasadili 2002. godine.

Sl.Sadnja 27.05.2016.

S.I Pripremljene za sadnju, 09.05.2016.

U međuvremenu, uništeno je 34 lepezaste palme iz 2004.godine. Ponovni iskop na ovom prostoru obavljen je 27.maja 2016.godine bagerom Kompanije „Kalamper“, koji je iskopao 34 osnove za sadnju Lepezastih palmi. Udruženje „Maslinari Bara“, 7.oktobra 2016.godine obavilo je freziranje – usitnjavanje iskopanog materijala. Bagerom Kamenorezačke radionice „Granit“, 19.oktobra 2016. godine, izvršen je finalni iskop, a akcija sadnje u Drvoredu „Lepezastih palmi“ realizovana je akcijom 17. novembra 2016. godine.

Svaka palma ima svoj broj i naziv koji se odnose na institucije koje su pomogle u realizaciji Ekološkog uređenja priobalnog pojasa Opštine Bar.

7. AVENIJA „MASLINE RIJATELJSTVA“,43 sadnice

Avenija „Masline prijateljstva“ italijanske sorte **“Frangivento cipessino”**, koju je odredio **“Ekspetski tim”**, dio je **Inicijalnog klaster projekta “Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar”**. Ovaj projekat je realizovan **9.marta, 03. i 23.aprila 2016.g.**

Akciju su pratili **Koncert “Masline prijateljstva” i Izložba likovnih radova “Masline prijateljstva”** sa umjetnicima: JPU „V.I.Mašanović“, PPU „Svetionik“, PPU „Bajka“, Barske mažoretke, Habanera, KUD „Jedinstvo“, FA „Rumija“, KUD „Sv. Jovan Vladimir“, Plesna grupa „Elyte“, Grupa „Grim“, Rok bend „Akademija“, pjesnik Rajko Joličić i slikar Vlado Iličković.

Masline su namijenjen institucijama i istaknutim ličnostima, a dokument sa sadnje predat je Udruženju „Maslinari Bara“ i SO Bar, kao trajni dokument uz predlog da se u buduće, za svaku maslinu koja se zasađi, zapiše ko je i kada je zasadio, s obzirom na dugovječnost, kao glavnom karakteristikom masline.

Podržali Projekat: Predsjednik Crne Gore Filip Vujanović, Vlada Crne Gore, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo nauke, Ministarstvo kulture, Ministarstvo prosvjete, Opština Bar, Vojska i Mornarica Crne Gore, Biotehnički institut, obrazovne, društvene i

privredne institucije, javni i privatni sektor, vjerski poglavari pravoslavne, katoličke i islamske vjeroispovjesti, sportisti, rekreativci, umjetnici, NVO sektor, Izviđački odreda "24.novembar", penzioneri, mjesne zajednice, Jadroagent, Cerovo, Centar za obuku pomoraca, Stolarska radionica „Babajić“, NVO „Industrije zvuka“ – Bar, Nemanje Jaković i Kompanija „Kalamper“.

PRIPREMNI DIO ZA SADNJU, srijeda 09.mart 2016.godine.

Bagerom Kompanije „Kalamper“, izvršen je iskop osnova za sadnju u **Aveniji „Masline prijateljstva“** na kompleksu Sportsko-rekreativni centar – Bar. Istog dana, Bagerom Kompanije „Kalamper“, izvršen je iskop osnova za revitalizaciju uništenih sadnica „Kanarskih palmi“ u Aveniji „Kanarskih palmi“ na kompleksu Sportsko-rekreativni centar Bar. Sadnice za završetak ove avenije donirao je gospodin Mikica Petrović i Restoran „Izvor“ iz Sutomora.

Sl.Priprema za maslina, 09.03.2016.

Sl.Održavanje maslina, 9.3.2019.

PRVI DIO SADNJE, nedjelja, 03.april 2016.godine

Sl.U nedjelju 03.aprila 2016.godine sa početkom u od 10 sati, u 43 pripremljene osnove za sadnju, zasađeno je 38 maslina prema planu, određenom broju i nazivima kojima su namijenje masline. Već 10.aprila masline smo navodnjavali vodom iz cistijerne Službe zaštite, da bi ih zaštitili budućnost. Preostalih 5 sadnica odloženo je za 23.april 2016.godine, na zahtjev ministara poljoprivrede i nauke **prof.dr Petra Ivanovića** i **prof.dr. Sanje Vlahović**, koji su u tom periodu bili u Americi. S obzirom da su ministri izrazili želju da lično zasade masline koje su im namijenjene, taj zahtjev je ispoštovan. Akciju su pratili **Koncert „Masline prijateljstva“** i **Izložba likovnih radova „Masline prijateljstva“** sa umjetnicima: JPU „V.I.Mašanović“, PPU „Svetionik“, PPU „Bajka“, Barske mažoretke, Habanera, KUD „Jedinstvo“, FA „Rumija“, KUD „Sv. Jovan Vladimir“, Plesna grupa „Elyte“, Grupa „Grim“, Rok bend „Akademija“, pjesnik Rajko Joličić i slikar Vlado Iličković.

DRUGI DIO SADNJE, subota, 23.april 2016.godine

Sl.Akcija je nastavljena u subotu 23.april 2016.godine u 11,00 sati, u terminu koji su odredili ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja gospodin **prof. dr Petar Ivanović** i ministarka nauke gospođa **prof.dr Sanja Vlahović**, kada su zasađene preostale masline br. 4,6,26,40 i 42.

Maslinu br.4 namijenjenu Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja, Sekretarijatu za poljoprivredu i ruralni razvoj SO Bar i Udruženju maslinara Bara, zasađio je ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja gospodin **prof. dr Petar Ivanović** sa predstavnicima Sekretarijata zapoljoprivredu i ruralni razvoj Opštine Bar i Udruženja „Maslinari Bara“, koje predstavljaju sekretarka Sekretarijata gospođica **mr Slađana Živanović** i predsjednik Malsinara Bara gospodin **mr Ćazim Alković**. Maslinu br. 6 koja je namijenjena Ministarstvu nauke, Barskim mažoretka i Habaneri, zasađila je ministarka nauke gospođa **prof.dr Sanja Vlahović** sa Barskim mažoretkana i Habanerom koje predstavljaju gospođa **Ljljana Nikolić** i gospodin **Dejan Nikolić**.

Takođe, u istom terminu zasađene su i preostale tri masline i sa time je kompletiran ovaj projekat:

Maslinu br. 26.namijenjenu **Katoličkoj crkvi**, koju u ime Nadbiskupije barske predstavljaju nadbiskup barski gospodin **Zef Gaši** i gospodin don **Simo Ljujić**, a u ime Kotoske biskupije gospodin **mr don Dejan Turza** sa sasradnicima, koji su zasađili maslinu br.26.

Maslinu br. 40. zasađila je gospođa **Branka Nikezić** kao najstariji odbornik u SO Bar namijenjenu **predsjednicima MZ i odbornicima SO Bar**

**Sl.Sadnja masline “Odbornika SO Bar i predsjednika MZ Bara”,
23.04.2016.**

Maslinu br. 42. zasađio je direktor Haliotissporta gospodin Brano Radović,

Avenija “Masline prijateljstva” završena je 03. i 23.aprila 2016. godine, a masline su namijenjene:

- 1. Predsjednik Crne Gore, FA KUD „Jedinstvo“, FA „Rumija“ i KUD „Sv.Jovan Vladimir“: Filip Vujanović, Suljo Mustafić, Ognjen Vučević, Dražen Kaljević i Ljubica Davidović;**

2. **Predsjednik Vlade Crne Gore, Rotari klub Bar i Izviđački odred „24. Novembar“:** Milo Đukanović, Dušan Raičević i Miodrag Masoničić;
3. **Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, KK „Mornar“, OKK „Antivari“, KK „Mediteran“, OKK „Susanj“, KK „Boys“, KK „Sutomore“, KK „ABC“:** dr Igor Lukšić, Velimir Vlahović, Đoko Pavićević, Nikola Čosović, Brano Radević, Peđa Vujačić, Marko Rajović i Vojkan Krgović;
4. **Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj SO Bar i Udruženje maslinara Bara:** prof.dr Petar Ivanović, mr Slađana Živanović i Ćazim Alković;
5. **Ministarstvo održivog razvoja i turizma, NTO CG, Udruženje „Veliki pijesak“, Udruženje „Za novo i ljepše Sutomore“ i Udruženje „Hotelijeri Čanja“:** Branimir Gvozdenović, Slavko Petrović, Slobodanka Hrvatin i Slavko Babović;
6. **Ministarstvo nauke, NVO „Barske mažoretke“ i PS „Habanera“:** prof.dr Sanja Vlahović, Ljiljana Nikolić i Dejan Nikolić;
7. **Ministarstvo kulture i umjetnici Bara, ŠOMO „Petar P.Njegoš“, Teatar „Čedo Dragović“, NVO „Igrokaz“, NVO „DES“ Bar, „Dva gusara iz Bara“, Grupa „Grim“, Bend „Akademija“, Omer Hodžić, Klapa KUD „Jedinstvo“, Etno grupa „Zora“ i Foto umjetnici:** mr Anastazija Miranović, mr Aleksandra Vojvodić-Jovović, Slavko Petrović, Slobodan Knežević, Vesna Vujošević, Dragiša Simović, Rajko Joličić, Nebojša Đukanović, Božo Gagović, Omer Hodžić, Ljubo Marjanov, Olgica Kovalenko i foto Baković, Petović, Mehović i Zabjanko;
8. **Dr Zoran Srzentić** (predsjednik Opštine Bar od 08.10.2014), **OFS, FK „Mornar“ i FK „Sloga“:** dr Zoran Srzentić, Vasilije Milošević, Dragan Nikezić i Dino Karađuzović;
9. **Žarko Pavićević** (predsjednik Opštine Bar 2006-2014.), **KUD „Jedinstvo“, Hor „Antivari muzika“ i Baletska škola „Princeza Ksenija“:** Žarko Pavićević, Zoran Vojvodić, mr Miro Kruščić i Vanja Pantović;
10. **Anka Vojvodić** (predsjednik Opštine Bar 2003-2006.), **Opšta bolnica-Bar, AK „Mornar“, AK „Sanja“, AK „Bar“ i AK „Dionis“:** Anka Vojvodić, dr Dragan Tomanović, Božidar Ičević, Sanja Đurnić i Marija Vuković;
11. **Branimir Gvozdenović** (predsjednik Opštine Bar 2002-2003.), **AD „Marina“, Marina „Sv.Nikola“, JK „Jug“, PK „Maraton“ i PVK**

- „Mornar“:** Branimir Gvozdrenović, Tomo Markolović, Mišo Ostojić, Mišo Durutović, mr Miodrag Banović i Đorđe Okuka;
- 12. mr Borislav Lalević** (predsjednik Opštine Bar 1996-2002.), **JZU „Dom zdravlja“ – Bar**, **“Athletic Club” liga i rekreativci Bara:** mr Borislav Lalević, mr Katarina Malić, Nemanja Janković i Marko Šekularac;
- 13. Zarija Lekić** (predsjednik Opštine Bar 1993-1996.) i **OK „Luka Bar“, OK „Galeb“, OK „Bar volley“, OK „Sutomore“ i Škola odbojke „Mrkojevići“:** Zarija Lekić, (Vlado Milačić, Rajko Tijanić, Milorad Manjak, Anđela Abazović i Elvir Bajramović;
- 14. Blažo Orlandić** (predsjednik SO Bar 1991-1993; /1978-1982.), **TK Bar“, TK „Top spin“ i TK „Klay park“:** Blažo Orlandić, dr Boris Mijović, Mujo Dapčević i Dragan Vučković;
- 15. Slobodan Leković** (predsjednik SO Bar 1989-1991.), **Kar.K „Bar“, KBK „Bar“ i DŽK „Mornar“:** Slobodan Leković, Almir Cecunjanin, Jozo dabović, Saša Boltić i Jovo Stojanović;
- 16. Miroljub Đikanović**, (V.D. predsjednika SO Bar 1989.), **AMSK „Sutorman“, KK „Sutomore“, Bick „Mornar“, BK „Dif bajk“, Ski klub „Bar“ i Ski klub „Trojeručice“:** Miroljub Đikanović, Aleksandar Trifunović, Ranko Barjaktarović, Željko Jovetić, Novak Đinović, mr Miodrag Banović i Nadežda Milošević;
- 17. Jusuf kalamperović** (predsjednik SO Bar 1986-1989.), **ŠK „Mornar“ i Streljački K „Mornar“:** Jusuf kalamperović, Maksim Lutovac, Milan Vujović i braća Todorovići;
- 18. Marko Orlandić** (predsjednik NO Opštine Bar 1962-1963.), **FK „Hajduk“, FK „Libero“ i DPFK:** Vasilije Milošević i Velizar Merdović i mr Miodrag Banović;
- 19. Čedo Ratković** (predsjednik SO Bar 1973-1978. i 1984-1986) i **Odred izviđača „24.novembar“:** Čedo Ratković i Miodrag Masoničić;
- 20. Svetozar Vuletić** (predsjednik SO Bar (1983-1984) i **rukometaši Bara:** Svetozar Vuletić, Zoran Radoičić, Stevo Nikočević, Dragan – Čobo Gvozdrenović, Miki Despotović, Obrad Potparić i Marko Dobrković;
- 21. Vojo Srzentić** (predsjednik SO Bar 1964-1966.), **RK „Mornar 7“, Ragbi klub „Bar“, Big body, BK „Bar“ i Mornarica Crne Gore:** Marko Orlandić, kap.boj.b. Darko Vuković, Mijo Martinović i Danilo Jovović;
- 22. Doktori Bara i Odred izviđača „24 novembar“:** dr Gina Masoničić, dr Marija Aleksić i Miodrag Masoničić;

- 23. Turističko-ugostiteljski objekti: Hotel „Princess“, Kafe „Martina“, Kafe „Set“, Restoran „Izvor“ i Restoran „Palma“:** Ljiljana Lukšić, Dragan Baštrica, Nina Mijović, Mikica Patrović i Dragan Gvozdenović;
- 24. JP „Morsko dobro“ CG, Uprava pomorske sigurnosti, Lučka kapetanija-Bar, Centar za obuku pomoraca-Bar, Ice kafe „Martina“ i „INFO sport CG“:** Predrag Jelušić, kap. Vladan Radonjić, kap. Radoica Lazarević, Drago Vukić, Dragan Baštrica i mr Miodrag Banović;
- 25. Hram „Sv. Jovana Vladimira“:** Mitropolit Amfilohije Radović,
- 26. Katolička crkva:** Nadbiskup Zef Gaši i don mr Dejan Turza;
- 27. Džamija „Selimija“:** Glavni imam barski mr Muidin ef. Milaimi;
- 28. Mornarica Vojske Crne Gore:** kap. boj. b. Darko Vuković;
- 29. Luka Bar, Barska plovidba, Jadroagent i PORT OF ADRIA:** Slobodan Pajović, dr Radovan Orlandić, Vojo Banović i Ervina Duraković;
- 30. Donatori Projekta „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“:** TP „Cerovo“, D.o.o „Keka“, D.o.o „Rapex“, D.o.o. „Aragana“, Restoran „Palma“, Kamenolom „Haj-Nehaj“, Elektroservis „Lekić“, Projektantski bilo „Leković“, Agencija za katastar „Ekvidistanca“, D.o.o. „Bibezić“, D.o.o „Trojan“, Marina „Sv. Nikola“, D.o.o Beganović“, Poslaticarnica i konoba „Helena“, Poslaticarnica „Stefan“: Goran Đurović, Milorad Vukčević, Jakup Đeljošević, Hamza Đenčić, Dragan Gvozdenović, Veselin Leković, el.inž. Risto Lekić, mr.arh. Branimir Leković, mr.arh. Ognjen Leković i mr.arh. Velimir Leković, Bajrović Fazlija, Mišo Ostojić, Bego Beganović, Miodrag Sakarević;
- 31. Institut za subtropske kulture -Bar i Ekspertski tim „INFO sport CG“:** prof.dr Momo Radulović, prof.dr Ranko Popović, dr Boris Mijović, mr Slađana Živanović, mr Ognjen Leković, inž. Mihajlo Jelenić, Branislav Nenezić, inž. Milo Markoč, inž. Damir Mašović, inž. Mira Prentović, inž. Željko Dević, inž. Milenko Cebalović, dipl.ecc. Omer Vukić, inž. Risto Lekić, i mr Miodrag Banović, prof.;
- 32. Kompanija „KALAMPER“:** Mino Kalamperović i Elvir Kalamperović;
- 33. Kompanija „EUROMIX-BETON“:** mr Muamer Hajdarpašić;
- 34. Zaslужni za izgradnju i razvoj Sportsko-rekreativnog centra Bar:** Radisav Nikezić, Miodrag Raičević, Čedo Ratković, mr Miodrag Banović, Jusuf Kalamperović, Marko Ostojić, Milenko Vukotić, Vasilije Milošević, Novica Vučković, Nikola Stanišić, Branko Bujić, Dragan

- Božović, Relja Bulatović**, Predrag Četković, Dragan Nikezić, Veselin Orlandić, Željko Rolović, Branislav Radević, Branislav Nenezić, sportski novinari, sportisti, rekreativci i školska omladina Bara,
- 35. Srednja poljoprivredna škola, Gimnazija „N.Rolović“ i Ekonomska škola:** Branislav Knežević, Marija Đonović i Tanja Spičanović,
- 36. Osnovne škole: B.J.Orlandić, Jugoslavija, A. Đedović, Meksiko, Srbija, Kekec, Đ.K.Skenderbeg, J. Tomašević, Bratstvo-jedinstvo i Mrkojevići:** Predrag Bošković, Svetlana Macanović, Lidija Raković, Stanka Vukčević, Elda Džanković, Josip Činćur, Mira Nikić, Osman Grgurević, Bećir Berjašević, Miodrag Šćepanović, Veselin Šobić;
- 37. Predškolske ustanove: V.I.Mašanović, Svetionik i Bajka,** Gordana Mijović, Ivana Durutović i Rujka Jelenić;
- 38. Javna preduzeća Opštine Bar: SRC Bar, KC Bar, Radio Bar, TO Bar, Služba zaštite i Rumija:** Branislav nenezić, Ćazim Nikezić, Vesna Šoškić, Neda Ivanović, Velizar Čađenović i Ivo Bokan;
- 39. Javna preduzeća: Komunalne djelatnosti i Vodovod i kanalizacija,** Nevenka Orlandić, Dragan Đonović i Zdravko Gvozdenović;
- 40. Masline odbornika SO Bar i MZ Bara:** Branislav Vukić, Zoran Vojvodić, Stevo Pejović, Ivica Radović, Velović Omer, dr Ivović Jovan, Pešo Glavanović, Ratko Vujošević, Brkanović Mahmut, Sead Đečbitrić, Đuro Pejović, Selmanović EnverEnver; **i odbornici SO Bar: Branka Nikezić,** Snežana Jonica, mr Mladen Zagarčanin, Milenko Cebalović, Aleksandar Marković, Branislav Branković, dr Radovan Orlandić, Jakup Đeljošević, dr Vesna Đokvučić, mr Anastazija Miranović, mr Zarija Franović, Đuro Pejović, Sonja Stanišljević, Muharem Muratović, Marko Brnjada, Sloba Pajović, Mićo Orlandić, Osman Subašić, Damir Rašketić, Denisa Halimić, dr Simeun Dragaš, Nedeljko – Lale Čović, Savo Pavlović, mr Nada Marstijepović, Munib Ličina, mr Ismail Doda, Radomir Cakan Novaković, Emin Duraković, dr Srđan Kalinić, Aleksandar Rakočević, Zoran Taić, Ranka Šljivančanin, mr Dejan Đurović, Aleksandra Vujičić, Goran Pejović – Gula i Savo Vujošević;
- 41. Penzioneri Bara, Crveni krst Bar, CB Bar:** Branko Vešović, Slobodan Đonović, Zorica Crnčević i Miloš Radulović;
- 42. OKK “Šušanj”, Cakan sport, Cerovo, Bonesa, Baneb i Haliotis sport:** Brano Radović, Radomir-Cakan Novaković, Nedeljko-Lale Čović i Veljko Banović,

43. Ministarstvo prosvjete i direktori obrazovnih institucija Bara:
Predrag Bošković, mr Aleksandra Vojvodić, Svetlana Macanović, Lidija Raković, Stanka Vukčević, Elda Džanković, Josip Ćinćur, Mira Nikić, Osman Grgurević, Bećir Berjašević, Miodrag Šćepanović, Veselin Šobić, Branislav Knežević, Marija Đonović i Tanja Spičanović, Gordana Mijović, Ivana Durutović, Rujka Jelenić;

Indirektni efekti ovakvog oblika ativnosti

Lično angažovanje u ekološkim akcijama: ministara, predsjednika Opštine Bar, privrednika, rukovodilaca svih vrsta institucija, javnih ličnosti, eksperata, sportista, umjetnika, izviđača i građana Bara, ima izuzetan eko-edukativni uticaj na podizanje ekološke svijesti i dodatnu socijalizaciju djece i omladine Bara i Crne Gore. Takav pristup predstavlja novi akcelerator u cilju ukazivanja neophodnosti zaštite i unapređenja životne sredine, da se svi beskompromisno angažujemo za opšte dobro i sadašnjih i budućih generacija, da se relaksiramo određenih predrasuda i kompleksa niže vrijednosti ako se dohvatimo krampe, lopate, motike i grebulje, a pogotovo kada imamo pred sobom jasan cilj: **zaštita i unapređenje životne sredine, usmjeravanje djece ka zdravim stilovima života, podizanje rejtinga Bara i Crne Gore kao prestižne turističke destinacije i angažovanje svih nas u cilju daljeg prosperiteta Ekološke države Crne Gore.**

Na završnu akciju sadnje maslina u Aveniji “Masline prijateljstva” 23.aprila 2016.godine došli su i oni koji su zasadili svoje malsine, kojima su namijenjene i koji su učestvovali u estetskoj finalizaciji Avenije “Masline prijateljstva”.

Ovaj izvještaj dostavlja se Sekretarijatu za poljoprivredu i ruralni razvoj opštine Bar i Udruženju maslinara Bara da ga sačuvaju kao trajni dokument u kojem je zapisano ko, kada i koliko je zasaden maslina, sa predlogom da se u buduće zapišu podaci o svakoj maslina koja se zasađi. Ako ne znamo ko je zasadio maslinu na Mirovici prije 2.244 godine, koja je sada spomenik prirode zaštićena Zakonom, da se barem od sada za buduće generacije vodi takva evidencija.

8. Kurioziteti, destrukcija-ljudski faktor

1. Na dan završne akcije 17. novembra bila je u toku sjednica SO Bar. Predsjednik Fondacije “INFO sport CG” – Bar mr Miodrag Banović, koji je i koordinator organizacije ekoloških akcija, predložio je predsjedniku SO Bar gospodinu Radomiru – Cakanu Novakoviću da napravi pauzu sjednice SO Bar, da odbornici sa predsjednikom izađu na teren i da zajedno sa preko

500 djece i građana Bara zasade svoje masline i palme, uz čvrsto uvjerenje da će odbornici SO Bar, ako se pojave na akciji sa djecom i građanima Bara, pridobiti sve simpatije djece i građana Bara i na taj način dati još jednu ekološku lekciju u cilju eko-edukacije građana Bara. Na žalost, odbornici nisu bili jednoglasni i nisu se pojavili sa djecom i građanima Bara na akciji za opšte dobro.

2. Završnu aciju sadnje zakazivali smo 3 puta: 10. i 21. oktobra i 3. novembra, ali i isto toliko puta otkazivali zbog nepovoljna vremenska situacija - kiša. Tek 17. novembra 2016. godine poslužilo nas je vrijeme za realizaciju akcije;
3. Agresija na **Drvored „Borova – kedrova“**. Uoči Nove 1990. godine, nesavjesni građani, pokidali su vrhove sa 40 borova da bi kitili novogodišnje jelke, a nakon 15 dana bacili ih osušene;
4. Agresija na **Park „Maslina i rogača“**. Nebrigom nesavjesnih vozača, u periodu od 2002. do 2010. godine, izageženo je i polomljeno 15 sadnica „Pitomih rogača“, a tri mlade sadnice maslina isčupane su krajem 2016. g.
5. Agresija na **Aveniju „Masline prijateljstva“**. Uoči završetka finalne akcije sadnje Drvoreda „Đačkih maslina“, Drvoreda „Lepezastih palmi“ i Parka „Maslina i rogača“, u Aveniji „Masline prijateljstva“, 17. novembra 2016. godine, osvanulo je pola skršenih maslina, a u noći 24. novembra, skršeno je svih 43 sadnice maslina. Revitalizacija polomljenih maslina obavljena je 2017. godine: u februaru orezali smo i voskirali polomljene masline, a 21. novembra zasadili smo nove masline na mjestima na kojima su bile potpuno uništene.
6. **Ponovna agresija na Aveniju „Masline prijateljstva“**. Kada smo u “Danu maslina”, 08. marta 2019. godine oraganizovali revitalizaciju prostora na kojima su uništene maslina, da ih kompletiramo sa novim mladim zadadima maslina, osvanula je maslina koja je polivena benzinom i zapaljena. Još jedan svetski unikat u ekološkoj destrukciji.

Sl.Maslina polivena benzinom i zapaljena, 08. marta 2019.godine

9.PARK „MASLINA I ROGAČA“, 54 sadnice

Sl.Sadnja maslina 17.novembra 2016.godine

U Parku „Maslina i rogača“ postoji 8 maslina od prije oko 250 godina i 15 rogača od 24.novembra 2002. godine, koje nisu uspjeli da unište nesavjesni pojedinci. Toga dana, kada su zasađeni „Brankina palma“ i „Branov rogač“, ozvaničen je početak sadnje 90 Kanarskih palmi i 30 Pitomih rogača. Prvu palmu zasadila je tadašnja potpredsjednica Opštine Bar gospođa Branka Nikezić, a prvi rogač zasadio je tadašnji predsjednik Opštine Bar gospodin

Branimir Gvozdenović. Povodom 30 godina od osnivanja JP „Sportsko-rekreativni centar“ - Bar, masline su posvećene radnicima i direktorima Centra u proteklih 30 godina: **Branko Bujić, Dragan Božović, Relja Bulatović, Predrag Četković, mr Miodrag Banović, dr Veselin Orlandić, Željko Rolović, Branislav Radević i Branislav Nenezić.** U akciji sadnje, koja je završena 17.novembra 2016.godine, zasađeno je 12 maslina italijanske sorte „Cipesino frangivento“.

Sl.Na mjestu „Brankine palme“, koja je uništena u velikom nevremenu februara 2017, 15.09.2018.godine zasađena je „Brankina maslina“

Sadnju Masline u Parku “Maslina i rogača” od 54 sadnice, obavljali smo od 05. jula do 17.novembra 2016. godine, 21. novembra 2017. U ekološkoj akciji “Let’s duit Montenegro” organizovanoj 15. septembra 2018.godine na nivou Crne Gore na uklanjanju otpada, koju je za Opštinu Bar organizovao mr Miodrag Banović, nije bilo samo uklanjanje otpada nego je urađen dio koji ima trajno rješenje: na mjestima uništenih “Lepezastih palmi” pod brojevima od 1 do 6, zasađene su masline koje su posvećene zaslužnim građanima Bara:

1. Jozo Stanković,
2. Mikica Petrović,
3. Veselin – Vesko Leković,
4. Radisav – Rajko Nikezić,
5. Miodrag – Miki Raičević,
- 6 dr Senka Miranović.

10. NAVODNJAVANJE MASLINA I PALMI od 2016.g.

Navodnjavanje maslina i palmi zasađenih u ekološkoj 2016.godini: Od 03. aprila 2016. do 27. juna 2017.godine 19. avgusta 2019. godine, zalivao ih je autor projekta mr Miodrag Banović cistijernama Službe zaštite i Mornarice Vojske Crne Gore, tj. do njegove povrede prilikom pada sa cistijerne kojom su navodnjavane masline, kada su istovremeno buknuili i šumski požari i kada su vatrogasne cistijerne bile angažovane na gašenju požara. U narednih 7 dana, donacijom JP “Vodovod i kanalizacija”, TP “Cerovo”, RK “2.decembar” i “Okov” preuređen je dio hidrotehničkih instalacija SRC Bar, obezbijedeni su hidranti, crijeva, spojnice tako da je stvorena mogućnost da se navodnjavanje maslina obavlja crijevima sa tehničkom vodom hidrosistema SRC. Radnici koji su vukli crijeva za navodnjavanje tokom ljeta plaćani su uz pomoć prijatelja i iz lične penzije organizatora akcija mr Miodraga Banovića. Od Preobraženja, 19.08.2019. godine, došlo je i do preobraženja u odnosu prema navodnjavanju

maslina, kada se uključila i cistijerna “Gradskog zelenila”, zahvaljujući direktoru D.o.o. “Komunalne djelatnosti” – Bar gospodinu Stevu Pejoviću.

**Sl. Održavanje mladih zasada maslina SRC Bar od 2016.godine;
Sl.Sezonsko Orezivanje maslina;**

Djelimična rekonstrukciju hidrotehničkih instalacija Sportsko-rekreativnog centra Bar, 05.jula 2017. godine.Time smo osposobili navodnjavanje mladih zasada maslina i palmi crijevima iz vodosistema tehničke vode;

11.DRVORED BOROVA – KEDROVA,65 sadnica

Iste 1986. godine, kada i „Mikijeve palme“, zasadili smo i „Mikijeve borovoe“ – kedrove. Na isti način, kao za inicijativu “Kanarskih palmi”, Miodrag Banović je inicirao sadnju drvoreda borova između trotoara i magistralnog puta. Miki je prihvatio i ovu inicijativu. Tada nismo organizovali akcije, sadile su ih profesionalne ekipe. Na žalost, uoči Nove 1990.godine, vrhovi sa 40 borova su posječeni za novogodišnje jelke, a kasnije bačene.

12.Jubilarna - ekološka 2016. godina

U jubilarnoj ekološkoj 2016.godini, u periodu mart – novembar, bile su intenzivirane aktivnosti na **ozelenjavanje kompleksa SRC i završetku osam projekata u centralnoj gradskoj zona Bara: na kompleksu Sportsko-rekreativni centar Bar i RP „Šumice“:**

1. Avenija od 117 „Kanarskih palmi“,
2. Drvored od 48 „Lepezastih palmi“,
3. Avenija od 43 „Masline prijateljstva“,
4. Drvored od 28 „Đačkih maslina“,
5. Park „Maslina i rogača“ sa 33 sadnice,
6. Drvored od 60 borova – kedrova zasađenih 1986.godine,
7. Navodnjavanje mladih zasada maslina i palmi zasađenih 2016.g.
8. Rekreativni park „Šumice“ na 30.000 m²,

Posvećeni su jubilejima: 1000 godina državnosti Crne Gore, 10 godina od obnove nezavisnosti Crne Gore, 25 godina od proglašenja ekološke države Crne Gore, 30 godina od otvaranja Sportsko-rekreativnog centra Bar i 24.novembru Danu Opštine Bar:

Namijenjeni su institucijama i pojedincima Crne Gore, Opštine Bar, prosvete, sporta, kulture, izviđača, ekologije, poljoprivrede, turizma, NVO sektora, Mornarici Vojske Crne Gore, maslinarima Bara, humanitarnim organizacijama, licima sa invaliditetom, javnom i privatnom preduzetništvu, vjerskim zajednicama, bivšim predsjednicima Opštine Bar, penzionerima, građanima Bara svih socio-uzrasnih kategorija stanovništva, turistima –gostima barske rivijere i svima drugima koji dolaze u Crnu Goru, ali prvenstveno za zaštitu i unapređenje životne sredine našoj djeci i budućim generacijama!!!

Avenija od 117 „Kanarskih palmi“ konačno je završena 27.maja 2016.godine, kada je zasađeno novih 13 sadnica, čime je konačno kompletirana Avenija od 117 „Kanarskih palmi“.

Ovdje spada i 30 Mikijevih „Kanarskih palmi“. U vrijeme izgradnje Sportskog centra Bar, završenog 1986.godine, investiciju je vodio pok. Miodrag - Miki Raičević dipl.in.građ. koji je obavljao funkciju sekretara SIZ-a stanovanja i predsjednika SOFK Opštine Bar. Sa Mikijem je svakodnevno bio na terenu tadašnji sekretar SOFK Opštine Bar **Miodrag Banović** sa kontinuiranim sugestijama, korekcijama projekta i inicijativama, među kojima su bile i sadnja **Drvoreda „Kanarskih palmi“.**

Mikijev komentar: *„Ajde Bane vazda bi nešto sadio, ali prihvatam inicijativu“!* Tako su 1986. godine, zahvaljujući Mikiju Raičeviću, koji je imao izuzezno pozitivan stav prema svim ekološkim idejama, nastali **Drvored „Kanasrkih palmi“** zasađen pored šetališta uz morsku obalu gdje su rasli „Salangoči“. Tu je još i 5 „**Reljinih palmi**“ zasađenih 1996. godine kada je **pok.Relja Bulatović** bio direktor Sportskog centra.

III REKREATIVNI PARK „ŠUMICE“

13. Realizovane aktivnosti u Rekreativnom parku “Šumice” od 2000 – 2020. godine

Aktivnosti u Rekreativnom parku „Šumice” realizovane su po fazama u određenom vremenskom periodu, u skladu sa realnom procjenom mogućnosti realizacije, koje teku od 24. novembra 2000.godine.

Prva faza projekta, Trim staza u dužini od 450 m urađena je od 20. i 24. novembra 2000. godine, acijom 200 vojnika Vojske Jugoslavije iz Kasarne “Pero Četkovi” iz Bara, pod komandom komandanda garnizona Bar majora Tamburića. Akciji se pridružilo i još oko 200 sportista i rekreativaca iz Bara. Urađena je djelimična melioracija prostora, a uređena trim staza stavljena je na raspolaganje građanima Bara 24.novembra 2000. godine.

U to vrijeme na lokalitetu „Šumice“, bio je aktuelan plan izgradnje nekog hotela od 240 mjesta. Kada je autor projekta **mr Miodrag Banović**, tadašnji načelnik za sport u SO Bar saznao za taj plan, uz tehničku podršku glavnog urbaniste Opštine Bar **mr Branimira Leković, dipl.inž.arh.** uradio je projekat **EKO PARK „OAZA“**, kasnije je promijenjen naziv u **Rekreativni park „Šumice“**. Sa tim projektom upoznao je tadašnjeg predsejdnika Opštine Bar gospodina **Borislava Lalevića**. Srećna okolnost što je sačuvan prostor „Šumice“ nije bila samo energičnost i vizionarstvo autora projekta, već i ocjena opravdanosti ovakvog projekta od strane predsjednika Opštine Bar gospodina **Borislava Lalevića**, koji je bio sportista i aktivni rekreativac. Gospodin Lalević je uputio mr Miodraga Banovića kod tadašnjeg sekretara Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora **Branka Vešovića** i arhitekte **pok. Danila Miloševića**, koji je radio prostorni plan tog područja, da bi se sagledala opravdanost ovog projekta. Tadašnja ocjena svih bila je da je ova inicijativa opravdana i sa realizacijom se počelo.

14. Opremanje Rekreativnog paka „Šumice“

Nakon stavljanja u funkciju trim staze, veliki broj sportista i rekreativaca usmjerio se ka ovom prostoru. Promijenila se kultura odnosa prema sopstvenom biću, prevazišao se provincijalizam zaostalih sredina. Sada kada žene trče u „Šumicama“ više se ne čude posmatrači, ne govore među sobom „**vidi onu ludu ženu, pa ona trči**“. Nakon toga i opšteg prihvatanja trim staze u „Šumicama“ od strane naših sugrađana i turista koji takođe koriste ovaj prostor za svoj aktivan odmor, mr Miodrag Banović je od 12.jula 2002.godine nastavio sa realizacijom projekta u „Šumicama“. Uradio je još 28 projekata za 28 elemenata opreme za opštefizičku pripremu sportista i rekreaciju građana. Sa time je upoznao tadašnjeg predsjednika Opštine Bar gospodina **Branimira Gvozdenovića**. Taj projekat je koindicirao sa tadašnjom aktuelnom akcijom „**10 + za Bar**“. Kada je takav prjekat prezentovan predsjedniku Gvozdenoviću, isti je prihvaćen apriori, bez razmišljanja i primjedbi uz komentar da se radi intenzivno na njegovoj realizaciji, a da će Opština Bar i Vlada Crne Gore

učestvovati u dijelu troškova. Istovremeno, postavljene su dvije koš-konstrukcije na asfaltnom poligonu Sportsko-rekreativnog centra Bar i asfaltnom univerzalnom poligonu u MZ „Bar 2“, pored teniskog terena. Završetak izrade i postavljanje opreme od 28 elemenata za opštefizičku pripremu sportista i rekreaciju građana u **Rekreativnom parku „Šumice“**, kao i navedene koš-konstrukcije, stavljeni su u funkciju i na rasplaganje građanima Bara i gostima barske rivijere na Dan Opštine Bar 24.novembra 2002. godine.

Punu podršku realizaciji ovih projekata, od samog početka, imali smo od svih predsjednika Opštine Bar u kontinuitetu: gospodina **Borislava Lalevića** 2000.godine, gospodina **Branimira Gvozdenuća** 2002.godine, gospođe **Anke Vojvodić** od 2003.do 2006.godine, gospodina **Žarka Pavićevića** od 2006.do 2014.godine i gospodina **dr Zorana Srzentića**, predsjednika Opštine Bar od 2014.do 2018. godine i aktuelnog predsjednika **Dušana Raičevića** od 2018.godine. U cilju realizacije zacrtanih projekata, vjerujemo da će takav trend biti nastavljen.

Projekat „**Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar**“ prihvatila je i ekspertska ekipa Arhitektonskog fakulteta iz Beograda kada je bila javna rasprava o GUP-u Bara u sali SO Bar 2006. godine.

Od 2006.do 2014.godine predsjednik Opštine Bar bio je gospodin **Žarko Pavićević**. U tom periodu desila se poplava u Rekreativnom parku „Šumice“ 2006. godine, a nakon toga i jak olujni vjetar 2012.godine koji je polomio veliki broj borova u **Rekreativnom parku „Šumice“** i univerzalnu spravu za vježbanje.

15. Aktivnosti u RP „Šumice“ od 2014. do 2018. godini

U 2014.godini, autor projekta **mr Miodrag Banović** procijenio je da su nakon poplave i olujnog vjetra sazreli uslovi za rekonstrukciju postojećih sadržaja u **Rekreativnom parku „Šumice“** i pokrenuo seriju od 10 akcija koje su počele 9.marta, a završile se 9.juna 2014.godine.

Podršku za rekonstrukciju dobili smo od predsjednika Opštine Bar gospodina **Žarka Pavićevića**, društvenih i privrednih institucija, javnih preduća, sportskih i ekoloških sekcija obrazovnih institucija, Izviđačkog odreda „24.novembar“, Mornarice Vojske Crne Gore, sportskih i nevladinih organizacija, umjetnika, rekreativaca i građana Bara svih socio-uzrasnih kategorija stanovništva. Aktivnosti su realizovane akcijama i donacijama u metrijalu i opremi, bez novca.

Realizacija aktivnosti u 2014.godini počela je u Rekreativnom parku „Šumice“ sa 10 akcija, koje su tekle su od 09. marta do 05. juna 2014.godine, kojima je koordinirao autor projekta **mr Miodrag Banović**.

- Raskršteni su polomljeni i rasušeni borovi;
- Pokupljeni su i kontrolisano spaljeni ostaci rasušenih borova,
- U akciji 9.maja 2014.godine, raskršteni su korijeni rasušenih i polomljenih borova, iskopani bagerom, donijeti do puta i tu lagerovani,
- Odnešeni su 9.marta 2015.godine,

16.Rekonstrukcija trim staze:

- Urađena je djelimična melioracija i izmijena trasa trim staze,
- Zaravnate su jaruge duž trim staze,
- Nasuta je i zaravnata trim staza sa 100 m³ pijeska–agregat (4-8mm),
- Postavljene su markacije za distance trim staze,

17. Saniranje postojeće i izrada nove opreme:

- sanirana je baterija kosih klupa,
- sanirano je četvorouglo dvovisinsko kombinovano vratilo,
- sanirano je trovisinsko kombinovano vratilo,
- sanirana su 4 razboja,
- uklonjena je univezalna “Tarzanka” koja je oštećena prilikom pada borova na nju prouzrokovano ulujnim vjetrom,

18. Izrada nove opreme:

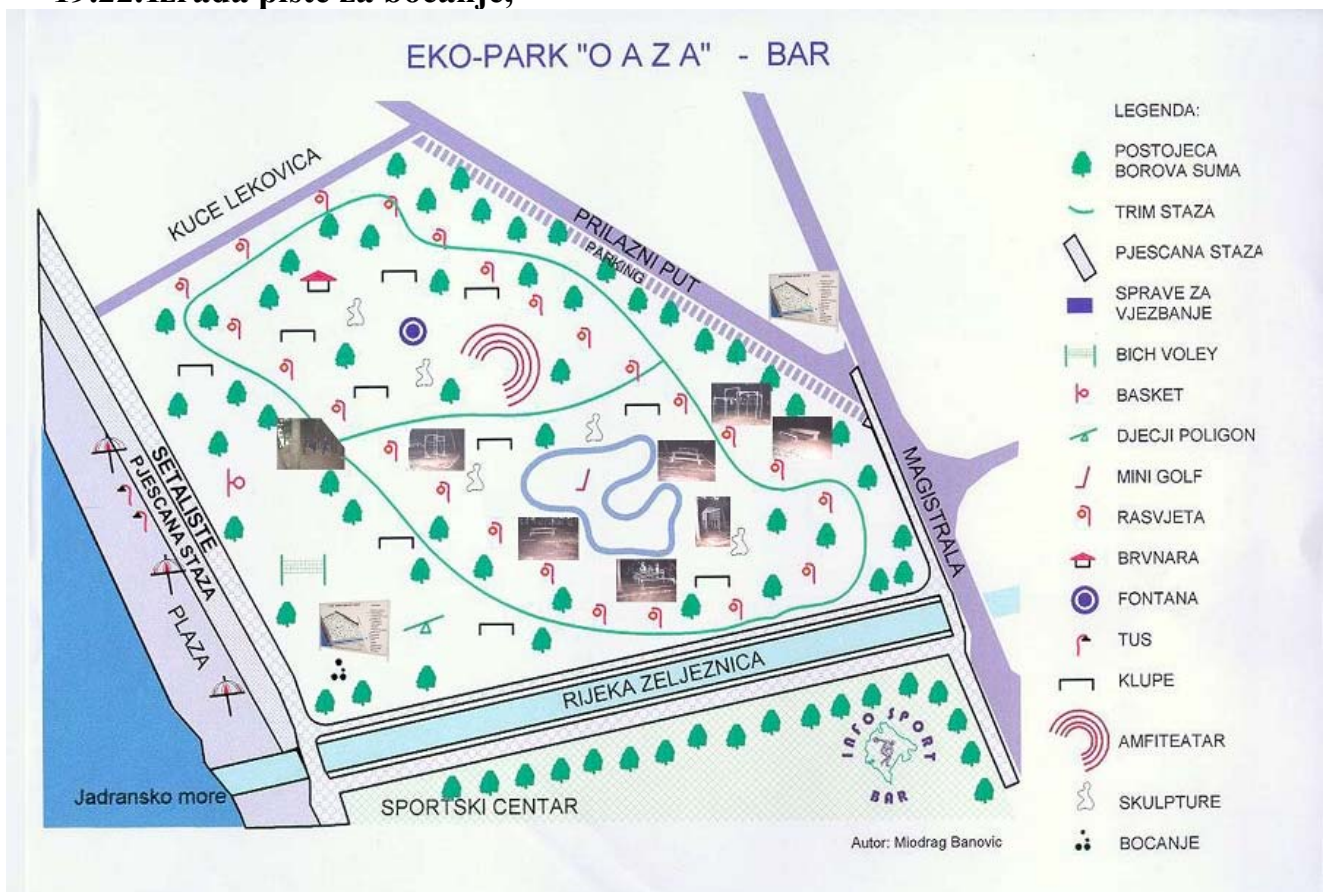
- urađena je i montirana nova baterija kosih klupa,
- urađena je i montiran singl-komplet kosa klupa za odmor i vježbanje,
- urađen je i montiran novi sistem visećih sprava sa razbojima.

19. izrada planske dokumentacije 2015. i 2016. godini

- 19.1. Izrada katastarskog operata za prostor Rekreativnog parka “Šumice”, donacija **Agencije za katastar “Ekvidistanca”**, gospodina inž. Rista Lekića;
- 19.2. izrada idejnog projekta elektroinstalacija za uvođenje rasvjete u RP “Šumice”: donacija **“Elektro centar Lekić” D.o.o. – Bar**, dipl.inž.el. gospodin Risto Lekić;
- 19.3. Izrada idejnog rešenja za dovođenje vode RP “Šumice”, donacija **JP “Vodovod i kanalizacija” – Bar**;
- 19.4. Izrada idejnih rešenje za izradu instruktivno-informativnih panoa pored sprava za vježbanje, sa uputstvima za vježbanje i samokontrolu

dozvoljenog fizičkog opterećenja: **mr Miodrag Banović i PZU „Dr Masoničić”**,

- 19.5. Izrada idejnog rešenja podmlađivanja borove šume u RP “Šumice” i produžetka do kraja plaže Šušanj, **mr Miodrag Banović i Eksperski tim “INFO sport CG” - Bar**,
- 19.6. Izrada idejnog rešenja pristupnih puteva-rampi za prilaz licima sa invaliditetom u Rekreativni park “Šumice”, **mr Miodrag Banović**, uz tehničku podršku **mr Ognjena Lekovića, dil.inž,arh.**
- 19.7. **Izrada još 9 novih singl kosih klupa za odmor i vježbanje,**
- 19.8. **Izrada brvnare sa bifeom i dječijom igraonicom,**
- 19.9. **Izrada kamernog amfiteatra za školu u prirodi,**
- 19.10. **Izrada dječijeg poligona,**
- 19.11. **Izrada terena za basket,**
- 19.20. **Izrada terena za soccer beach,**
- 19.21. **Izrada terena za beach volley,**
- 19.22. **Izrada piste za boćanje,**

Plan sadržaja Rekreativnog parka „Šumice“ - Bar

RP „Šumice“, situacioni plan – Model katastra KO Novi Bar
U 2017. i 2018.g. nastavljene su aktivnosti u
Rekreativnom parku „Šumice“

U Programu proslave Dana Opštine Bar za 2017.godinu, 21.novembar bio je određen za ekologiju, pod nazivom „Eko dan Opštine Bar“ kao sinonim za intenzivnu ekološku 2017.godinu, tj. nastavak realizacije **Inicijalnog klaster projekta „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“**, koji teče u kontinuitetu od 24.novembra 2000. godine.

20. Akcija bagerima na krčenju rasušenih i polomljenih borova i početak iskopa i sadnje 340 borova, od 10.10. do 21.11 2017.godine, u EKO danu Opštine Bar,

21. Akcija bagerima na iskopu osnova za sadnju i nastavak sadnje od 340 borova, 19.12. 2017.godine,

22. Akcija bagerima na djelimičnoj melioraciji zemljišta i iskopu osnova za sadnju i nastavak sadnje 340 borova, 25.12.2017.godine,

23. Završetak iskopa osnova i završetak sadnje 340 borova, 15.04.2018.godine,

24.Početno navodnjavanje borova cistijernama službe zaštite, odmah nakon završetka sadnje,

25. Ekološka katastrofa 11. septembra 2018. godine, konstatovano je da je rasušeno 332 desetogodišnje sadnica borova jer šefica „Gradskog zezenila“ nije htjela da odobri navodnjavanje, uz „**obrazloženje**“ da ih „**oni nisu sadili**“! Akcije uređenja Rekreativnog parka „Šumice“ realizovane su 2000, 2002, 2014, 2016, 2017. i 2018. godine, koji je stavljen na slobodno korišćenje djeci, omladini, građanima, sportistima, rekreativcima, turistima i obrazovnim institucijama za školu u prirodi, bez nadoknade.

IV AKTIVNOSTI NA ŠIREM PODRUČJU

MASLINE DJECE BARA

Strateški EKO plan “Obale Bara” sa operativnim inicijalnim projektom **"Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar"**, započet je 24. novembra 2000. godine, sa idejom da se završi 24. novembra 2020. godine. Ove projekte kreira mr Miodrag Banović, prof. u NVO "INFO sport CG" - Bar, koji i koordinira njihovu realizaciju.

MASLINE DJECE BARA, zasađene od 03.04. 2016. do 25. 12.2019. godine. Posvećene su djeci i građanima Bara kao simbol dugovječnosti, prijateljstva i skladnog suživota u Baru kao multikonfesionalnoj sredini. Ima za cilj zaštitu i unapređenje životne sredine u Baru i ekološkoj državi Crnoj Gori. Započeti su u godini jubileja u ekološkoj 2016. godini:

1. 1000 godina državnosti Crne Gore,
2. 10 godina od obnove državnosti Crne Gore,
3. 25 godina od proglašenja ekološke države Crne Gore,
4. 35 godina od osnivanja JP „Sportsko-rekreativni centar” – Bar.

MASLINE DJECE BARA, sastoje se iz 5 (pet) cjelina:

26. .Prvi projekat maslina Avenija "Masline prijateljstva" – 43 sadnice, realizovali smo 9. marta, 3. i 23.04.2016. god.

27. Drugi projekat maslina Drvored "Đačkih maslina" - 28 sadnica, realizovali smo od 05. jula do 17. novembra 2016. god.

28. Treći projekat maslina "Park maslina i rogača" - 54 sadnice, nastavili smo od 05. jula do 17. novembra 2016. god.

Revitalizaciju uništenih maslina i sadnju novih maslina na kompleksu Sportsko-rekreativni centar Bar, realizovali smo 21. novembra 2017. godine, 14. septembra 2018. godine i u "Danu maslina", koji je trajao od 01. marta do 14. maja 2019. godine, kada smo obavili još i sezonsko orezivanje i okopavanje maslina. Redovno navodnjavanje trajalo je u toku sva 4 sušna ljeta: 2016, 2017, 2018. i 2019. godine, čime smo spriječili njihovo uništenje.

29. Četvrti projekat maslina "Školske masline Bara", namijenjen je djeci svih predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola na području Opštine Bar, DC „Adria“ Bar za osobe sa smetnjama u razvoju, Crvenom krstu Bar i Mornarici Vojske Crne Gore, svima onima koji rade sa djecom i za djecu. Projektovan je tako da se u dvorištima svih ovih institucija zasadi po 5 maslina.

Projekat je realizovan u periodu od 22.04. do 25.12.2019. godine.

Započeo ga je njegov autor mr Miodrag Banović, prof. na dan planete Zemlje 22. aprila 2019. godine u OŠ "Srbija" u Starom Baru. Pošto iz Opštine Bar, iz neobjašnjih razloga nisu obezbijedena sredstva za nabavku sadnica i po jedne vreće prirodnog ovčeg stajnjaka za svaku sadnicu, sa pratećim sadnim materijalom, mr Miodrag Banović je sopstvenim sredstvima, od svoje penzije, kupio 5 sadnica maslina, po vreću prirodnog ovčeg stajnjaka za oplemenjivanje osnova sadnica maslina i prateći materijal za sadnju, koje je dopremio sopstvenim vozilom. Sadnja je obavljena sa učenicima i profesorima OŠ "Srbija" i NVO "Starobarska čaršija". Po istom principu nastavljen je projekat "Školske masline Bara" i u dvorištima ostalih institucija. Autor projekta, sopstvenim sredstvima, kupio je sadnice maslina i po vreću prirodnog ovčeg stajnjaka za svaku sadnicu masline, uz obezbjeđenje pratećeg sadnog materijala. Masline su zasađene u dvorištu Gimnazije "Niko Rolović", Ekonomsko-ugostiteljske škole i Muzičke škole "Petar P. Njegoš". Sadnja je obavljena sa učenicima i profesorima ovih škola 28.10.2019. godine, blizu lokaliteta uništenih - posječenih čempresa. Tada je zasađena i maslina, koju je, po sopstvenoj želji, kupio i dopremio invalid Čarli Nikolić svojim invalidskim skuterom.

U nastavku realizacije projekata, nabavku sadnica, prirodnog ovčeg stajnjaka za oplemenjivanje osnova maslina sa pratećim sadnim materijalom i dopremanje do odredišta, pomogli su Đorđe - Đoko Pavićevića, SSS, Garden centar "Prima vista", Biotehnički fakultet i TP "Cerovo".

Tok realizacije Projekta "Školske masline Bara", od 22. aprila do 25. decembra 2019. godine:

- 30. Masline OŠ „Srbije“, MZ Stari Bar,**
- 31. Masline JPU „V.M.Ivanović“ u OŠ „Srbija“,**
- 32. Masline Gimnazije "Niko Rolović", MZ Bar I i III,**
- 33. Masline Ekonomsko-ugostiteljske škole, MZ Bar I i III,**
- 34. Masline Muzičke škole „P.P.Njegoš“, MZ Bar I i III,**

35. Masline lica sa invaliditetom „Čarli Nikolić“, MZ Bar I i III,
36. Masline OŠ „Meksiko“, MZ Bar II,
37. Masline OŠ „Blažo J.Orlandić“, MZ Bar I i III,
38. Masline OŠ „Mrkojevići“, MZ Pečurice,
39. Masline JPU „V.M.Ivanović“, PO u OŠ „Mrkojevići“,
40. Masline OŠ „Bratsvo-jedinstvo“, MZ Šestani,
41. Masline JPU „V.M.Ivanović“, PO u OŠ „Bratsvo-jedinstvo“,
42. Masline OŠ „Đ.K.Skenderbeg“, MZ Ostros,
43. Masline JPU „V.M.Ivanović“, PO u OŠ „Đ.K.Skenderbeg“,
44. Masline OŠ „J.Tomašević“, MZ Virpazar,
45. Masline JPU „V.M.Ivanović“, PO u OŠ „J.Tomašević“,
46. Masline OŠ „Anto Đedović“, MZ Šušanj,
47. Masline OŠ „Kekec“, MZ Sutomore,
48. Masline JPU „V.M.Ivanović“, PO u OŠ „Kekec“
49. Masline OŠ „Jugoslavija“ – MZ Bar IV,
50. Masline Crvenog krsta Bar,
51. Masline Mornarice Vojske Crne Gore,
52. Masline PPU „Svetionik“, MZ Bar I,
53. Masline PPU „Bajka“, MZ Bar I,
54. Masline DC „Adria“ Bar, za osobe sa smetnjama u razvoju,
55. Masline JPU „V.I.Mašanović“, PO „Mali princ“, MZ Šušanj,
56. Masline JPU „V.I.Mašanović“, PO „Mala luka“, MZ Bar I,
57. Masline JPU „V.I.Mašanović“, PO „Delfin“, MZ Bar I,
58. Masline JPU „V.I.Mašanović“, PO „Sanjalica“, MZ Bar II
59. Masline JPU „V.I.Mašanović“, PO „Pužić veseljko“, MZ Bar III,
60. Masline SSŠ zasađene su ranije,
61. Park maslina „ADRION Livex ‘19” – Bar .

Na ovaj način obuhvaćene su sve obrazovne institucije na području Opštine Bar koje rade sa djecom i za djecu, u čijim dvorištima su zasađene MASLINE DJECE BARA. Ovim putem, na najbolji način, odužujemo se djeci Bara, Mornarici Vojske Crne Gore i Crvenom krstu Bar, za učešće u realizaciji **Strateškog EKO plana “Obale Bara”** kroz operativni projekat **“Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar”**, koji teče od 24. novembra 2000. godine, sa idejom da se završi 24. novembra 2020. godine, a namijenjen je upravo djeci i građanima Bara. Iskop osnova za sadnju maslina do kojih se moglo doći bagerom, obavljali smo bagerima Zorana Lukovića, Osmana Đokića, Elvira Kalamperovića i Peka Tomanovića.

61. Park maslina „ADRION Livex ‘19” – Bar

Vanredni projekat maslina predstavlja Park maslina „ADRION Livex ‘19” – Bar, za 6 država NATO.

Na zahtjev Mornarice Vojske Crne Gore da im se pomogne u nabavci 6 maslina, sa kojom autor Projekta mr Miodrag Banović i građani Bara imaju besprekornu saradnju. Pošto nije bilo razumijevanja i pomoći iz Opštine Bar, organizator ovih ekoloških akcija mr Miodrag Banović, od svoje penzije kupio je 6 maslina, 6 vreća prirodnog ovčeg stajnjaka za oplemenjivanje osnova za sadnju maslina i obezbijedio prateći sadni materijal. Masline smo zasadili 21. juna 2019.godine u krugu kasarne Mornarice Vojske Crne Gore u Baru sa posadama ratnih brodova 6 država NATO: Italija, Grčka, Slovenija, Hrvatska, Albanija i Crna Gora, kojima su posvećene ove masline, povodom **održane vojne vježbe država NATO u Baru „ADRION Livex ‘19”**.

62. Drvored bagrema „Starobarska čaršija“

Iskop osnova obavili smo 25.decembra 2017.godine angažovanim bagerom, a zatim sadnju bagrema u Starom Baru, Drvored bagrema „Starobarska čaršija“. Toga dana, od 8 do 13 sati čekali smo sa bagerom Kompanije „Kalamper“ na kružnom toku u MZ „Šušanj“, da dođe neko stručno lice iz Opštine Bar samo prstom da pokaže gdje su podzemne instalacije da nebi došlo do oštećenja prilikom iskopa osnova za sadnju i ozelenjavanje kružnih tokova. Na žalost, nije niko došao. Bili smo primorani da odložimo projektovano ozelenjavanje kružnih tokova, sa pretpostavkom da će možda neko od tih koji su trebali da odrede tačke za početak ozelenjavanja, ipak „progledati“ i da će preuzeti ovu inicijativu da naš Bar bude ljepši. Nakon toga, da bi iskoristili angažovani bager, preselili smo se sa bagerom u Stari Bar. Sa predsjednicom NVO „Starobarska čaršija“ gospođom Slavicom Ivović i aktivistima te NVO, počeli smo iskop i tog dana završili sadnju Drvoreda bagrema „Starobarska čaršija“ sa 13 sadnica bagrema.

S obzirom da sredstava nema, aktivnosti su realizovane u skladu sa procjenom mogućnosti u konkretnoj situaciji, dobrovoljnim radnim akcijama i donacijama koje teku u kontinuitetu od 24.novembra 2000.godine, sa idejom da se završe do 24.novembra 2020.godine.

Vrijednosti koje sada stvaramo prepoznaće buduće generacije u narednih 2244 godine, koliko traje jedna od najstarijih maslina na svijetu “Stara maslina” na Mirovici u Baru.

“Našu zemlju nismo naslijedili od naših predaka, pozajmili smo je od naše djece i budućih generacija”!!!

63. Park “Masline sportista Bara”

Park “Masline sportista Bara” je projekcija mogućih mladih zasada maslina, koji predviđa sadnju maslina pored Sportske dvorane “Topolica”. Da svaka sportska organizacija Bara zasađi po 1-3 masline pored Sportske dvorane “Topolica”. Da bi krenuli sa realizacijom ovog projekta potrebne su saglasnosti D.o.o. “Sportsko-rekreativni centar Bar” i Opštine Bar. Cilj projekta je da svaka sportska organizacija Bara zasađi od jedne do 3 masline na navedenom lokalitetu, kako bi se uticalo na podizanje nivoa eko-ambijenta Bara, ekološke svijesti, zaštite i unapređenja životne sredine i podizanje nivoa kulture odnosa prema sopstvenom biću u ambijentu koji nas okružuje.

VI Dodatna valorizacija Strateškog eko plana „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“

Nakon obimnih ekoloških akcija na kompleksu “Sportsko – rekreativnicentar Bar” i u Rekreativnom parku “Šumice” koje smo organizovali u periodu od 2000. do 2014. godina, autor projekta mr Miodrag Banović, ponovo se usmjerio na SRC, na lokalitete koji su ostali prazni jer nakon njegovog odlaska sa funkcije direktora SRC Bar 2005. godine, CRC nije uređivao ovaj prostor.

S obzirom da je mr Miodrag Banović u kontinuitetu uključivao veliki broj prijatelja, kolega i građana Bara u organizaciji ekoloških akcija na realizaciji Plana, na Dan planete zemlje 22. aprila 2015. godine u Velikoj sali SO Bar , organizovao je **Okrugli sto na ekološke teme**, sa ciljem sagledavanja daljih mogućnosti realizacije **Strateškog eko plana “Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar” - Bar.**

S obzirom da Opština Bar nema strateški plan uređenja Bara, predlagao je Opštini Bar da preuzmu ovaj Strateški eko plan kao strateški plan Opštine Bar, da ne traži nikakvo autorsko pravo, da nije “Sveto pismo” da se moraju pridržavati toga, već da ga mogu dopuniti, korigovati, izmijeniti, sa tendencijom proširenja aktivnosti na uređenju čitavog priobalnog pojasa Jadranskog mora i Skadarskog jezera, koji pripadaju Opštini Bar. Ali uzalud, nije bilo sluha u SO Bar za rješavanje ove problematike. Sve se završavalo na predlozima i na organizaciji ekoloških akcija volonterskim aktivnostima bez podrške iz budžeta Opštine Bar, sa uvjerenjem da će se nekad ipak preuzeti.

Tog 22. aprila 2015. godine, na Okruglom stolu, konstituisan je **“Ekspertski tim”** koji je dao ocjenu apsolutne opravdanosti realizacije Strateškog eko plana “Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar”.

Ekspertski tim je proanalizirao dio **Strateškog eko plana “Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar” – Bar**, koji se odnosi na ozelenjavanje Bara sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa:

Prvi dio predstavlja projekte sa već realizovanim aktivnostima sadnje na kompleksu SRC Bar koji se odnose na sadnji Kanarskih palmi, Lepezastih palmi, Pitomih rogača i borova;

Drugi dio predstavlja kompletiranje tih zasada na mjestima na kojima su uništene sadnice, bilo prirodnim ili ljudskim faktorom;

Treći dio predstavlja nastavak ozelenjavanja lokaliteta sa sadnicama maslina na kompleksu SRC Bar sa tri projekta maslina sa 125 sadnica:

1. Avenija “Masline prijateljstva” – 43 sadnice;

2. Drvored “Đačkih maslina” – 28 sadnica;

3. Park “Maslina i rogača” – 54 sadnice;

Četvrti dio predstavlja melioraciju lokaliteta u Rekreativnom parku “Šumice”;

Peti dio predstavlja melioraciju lokaliteta u Parku “Borova šušanj”;

Šesti dio predstavlja iskop 240 osnova i sadnju borova u Rekreativnom parku “Šumice”;

Sedmi dio predstavlja iskop 120 osnova i sadnju borova u Parku “Borova šušanj”;

Osmi dio predstavlja iskop osnova i sadnju 300 borova pored plaže “Šušanj”;

Deveti dio predstavlja iskop osnova i sadnju 35 bagrema u Starom Baru;

Deseti dio predstavlja ozelenjavanje 4 kružna toka sa po 3 masline i međukolovoznih traka bulevara;

Jedanaesti dio predstavlja održavanje mladih zasada mediteranskog bilja;

Dvanaesti dio predstavlja sadnju MASLINA DJECE BARA, po 5 maslina u dvorištima obrazovnih institucija Bara: 10 osnovnih škola, Muzička škola, 3 srednje škole, 15 vrtića, Crveni krst Bar, Mornarica Vojske Crne Gore i DC “Adria” sa 160 sadnica maslina;

Trinaesti dio predstavljaju masline sportista Bara, koji pretpostavlja da svaka sportska organizacija koja koristi objekte Sportsko-rekreativnog centra Bar, pored Sportske dvorane “Topolica”, na ogoljelom prostoru, zasađi po jednu DO tri maslinu, ukupno cca 100 sadnica;

Četrnaesti dio: ozelenjavanje lokaliteta stradalih u ljetnjim šumskim požarima;

Petnaesti dio: odabir sorte masline. Ocijenjeno je da je najbolja italijanska sorta masline “**Frangivento cipessino**”, čije su osnovne karakteristike: brzi rast, dekorativna je, vjetrobranskog karaktera i nema veliki plod;

Rekapitulacija:

1. Ukupan broj projektovane sadnje maslina: 397 sadnica;

2. Ukupan broj projektovane sadnje borova u Rekreativnom parku “Šumice” i Parku “Borovi šušanj”: 360 sadnica;

3. Ukupan broj projektovane sadnje borova pored plaže “Šušanj”: 300 sadnica;

4.Ukupan broj projektovane sadnje bagrema u Starom Baru: 35 sadnica.

Sveukupan broj mladih sadnica maslina, borova i bagrema:1.092 sadnica.

Sastav “Ekspertskog tima”:

1. Prof. dr Ranko Popović, agr. prof. na Biotehničkom fakultetu,
2. Prof. dr Momo Radulović, agr. prof. na Biotehničkom fakultetu,
3. Dr Boris Mijović, Sekretarijat za opštu upravu i DD SO Bar,
4. Dr Ljiljana Jovićević, spec.epidemiolog, JZU “Dom zdravlja” - Bar,
5. Dr Marija Aleksić, spec.pedijatrije, JZU “Opšta bolnica” - Bar,
6. Darko Vuković, kap.boj.broda, komantant Mornarice VCG,
7. mr Slađana Živanović, agr. Sekretarijat za polj. SO - Bar,
8. Stanko Vujošević, dipl.ecc.agr. Fondacija “INFO sport CG” - Bar,
9. Dražen Kaljević, prof. Gimnazija “Niko Rolović” - Bar,
10. mr Muamer Hajdarpašić, dipl.ecc, direktor “Euro-mix beton” - Bar,
11. mr Ognjen Leković, arh. Sekretarijat za uređenje prostora SO Bar,
12. Mihajlo Jelenić, dipl. inž.agr. dugogodišnji direktor SPŠ – Bar,
13. Branislav Knežević, dipl.inž.agr. direktor “Srednje polj. škole” - Bar,
14. Marko Maraš, prof. “Srednja poljoprivredna škola” - Bar,
15. Risto Lekić, dpl.inž.el. Elektroservis „Lekić“ - Bar,
16. Direktor Nacinalnog parka “Skadarsko jezero”, po funkciji,
17. Direktor TO Bar, po funkciji,
18. Direktor “Gradskog zelenila” - Bar, po fukciji;
19. Željko Dević, dipl.inž.šum. Uprava za Šume,
20. Omer Vukić, dipl.ecc, direktor Agencije za investicije SO Bar,
21. Ibrahim Bećović, dipl.inž.građ. hidro sektor, JP “ViK” – Bar,
22. Dragan Plamenac, dipl.inž.zaštite životne sredine, JP “ViK” – Bar,
23. Milenko Cebalović, dipl.inž.zaštite životne sredine, odbornik SO Bar,
24. Milo Markoč, dipl.inž.agr. Sekretarijat za uređ. prostora SO Bar,
25. Damir Mašović, dipl.arh.pejz. Sekretarijat za uređ.prostora Bar,
26. Miodrag Masoničić, Starešina IO “24.novembar” - Bar,
27. Vojvodić Zoran, KUD “Jedinstvo” – Bar,
28. mr Miodrag Banović, prof. Fondacija “INFO sport CG” - Bar,

Ukoliko se u narednom periodu uradi Strategija razvoja Opštine Bar, “Ekspertski tim” bi trebalo transformisati u **Savjet za ekologiju Opštine Bar** od 5 članova i konstituisati **EKO štab** za organizaciju ekoloških akcija i dejstava u vanrednim situacijama, na čijem čelu bi bio predjednik Opštine Bar.

VII MANIFESTACIJE

64.Ulična trka “Dan Opštine Bar” reaktivirana je 2014. godine. Nosilac organizacije DPFK Opštine Bar;

65.Festival dječijeg stvaralaštva “Četiri godišnja doba”. Autor projekta mr Miodrag Banović. Rrealizovan je u 4 cilkusa tokom godine sa preko 1000 učesnika svake godine, a tekao je zaključno sa 2005. godinom, tj. do osnivanja više organizacija u kojima su talentovana djeca Bara mogla da afirmišu svoje umjetničke talente;

66.Festival dječijeg teatra Crne Gore. Autor projekta mr Miodrag Banović. Ustanovljen 2007. godine i teče u kontinuitetu. Produkcija u proteklih 12 godina iznosi 229 pozorišnih predstava Crne Gore, od čega 78 iz Bara. Broj učesnika 6.778;

67.Festival klapske pjesme Crne Gore, ustanovljan u Baru 23.11.2015.godine. Autor projekta mr Miodrag Banović;

68.Početak sadnje zimzelenih visokostablašica mediteranskog tipa pored šatališta Šušanj i turist biroa TO Bar, u saradnji sa Umjetnicima “Nekazano” – Bar. Treba nastaviti ozelenjavanje u priobalnom pojasu.

69.Manifestacija “Crvene košulje”.

Pokrenuo organizacija ove manifestacije na ljetnjoj sceni Starog grada u Starom Baru preko KUD “Jedinstvo” – Bar. Prije toga organizovana je na ljetnoj pozornici Doma kulture, a ranije tradicionalno je organizovana na Belvederu, do izgradnje gradske kapele;

70.Više godina je inicirao da se “Barski ljetopis” i “Ljeto sa zvijezdama” ne organizuju u istom terminu, a pogotovo ako je bio koncert na platou Gradske marine, a na Ljetnjoj pozornici da se odigrava pozorišna predstava ili da se radi o nastupu umjetnika klasične muzike. Od 2017. godine prihvaćena je ova inicijativa, tako da se koncerti “Ljeto sa zvijezdama” organizuju petkom i nema više preklapanja termina;

71.U 2015. godini pokrenuo je inicijativu da se formira Umjetnički savjet koji će da kreira umjetničke programe svih manifestacije koje se finansiraju sredstvima Opštine Bar i novogodišnji programi na otvorenom prostoru, sa posebnim akcentom da se prioritetno angažuju umjetnici iz Bara i Crne Gore, čime se afirmiše nacionalna kultura Crne Gore. Ova inicijativa je prihvaćena, formiran je Umjetnički savjet SO Bar, ali ne u prdloženoj formi i obimu i Savjet kao da ne postoji. Pozitivan efekat je što je TO Bar

prihvatila ovaj koncept, sa organizacijom “Novogodišnjih hepeninga” na gradskom trgu u Baru;

VIII REALNE MOGUĆNOSTI NASTAVKA **AKTIVNOSTI OD 2020.godine, KAO** **STRATEŠKA OPREDJELJENJA**

Preko 8.000 građana Bara, učesnika u akcijama realizacije projekata za opštedruštvenu dobrobit Bara i Crne Gore, jedinstveni su u ocjeni opravdanosti prve grupe zacrtanih ciljeve Strateškog eko plana „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“ koji su realizovani u periodu od 2000. do 2020. godine. S tim u vezi, ubijedeni smo da će u narednom periodu Opština Bar i TO Bar sa građanima Bara, nastaviti aktivnosti na realizaciji zacrtanih ciljeva, odnosno da ih može formalno korigovati i prilagoditi realnim mogućnostima, ali da će suštinski ostati u interesu daljeg razvoja Opštine Bar, Turizma Bara i ekološke države Crne Gore.

Manifestacije i drugi oblici aktivnosti koje se mogu realizovati od 2020.g.

1. Uvođenje rasvjete u Rekreativni park „Šumice“;
2. Dovođenje vode u Rekreativni park „Šumice“;

3. Izrada i postavljanje informativno-instruktivnih panoa o dozvoljenom fizičkom opterećenju i zdravstvenoj samokontroli korisnika Rekreativnog park „Šumice“;
4. Izrada kamernog amfiteatra u RP „Šumice“;
5. Izrada dječijeg poligona u RP „Šumice“;
6. Izrada univerzalnih klupa za odmor i vježbanje u RP „Šumice“;
7. Izrada pješačko-biciklističke staze u Rekreativnom parku „Šumice“, koja povezuje tzv. „Donju cestu“ sa pješačkom stazom u dužini od 100 m,
8. Izrada pristupnih rampi za lica sa invaliditetom u RP „Šumice“;
9. Podmlađivanje borove šume pored plaže „Šušanj“;

Pozitivne efekte vizionara Špira Markovića, koji je 50-tig godina prošlog vijeka zasadio borovu šumu pored plaže Žukotrlica, osjećaju i građani Bara i gosti barske rivijere. Prirodna hladovina u vrelim ljetnjim mjesecima pogoduje Baru za razvoj turizma. Međutim, borova šuma i Božji dar nisu dovoljni. Neophodno je da se osjeti ljudski faktor koji će pomoći kupcima da se domognu vode, da u nju uđu i da iz nje bezbjedno izađu, a pogotovo kada su veći talasi.

Dobar dio borove šume potkopali su talasi kada podivljaju od jakog južnog vjetra. Neophodno je da zaustavimo potkopavanje i nestajanje borove šume, da zasadimo nove borove na prostorima sa kojih je stihija odnijela postojeće borove i da se usmjerimo na pošumljavanje prostora na kojima su ljetnji požari progutali maslinjake i borove.

10. Podmlađivanje borove šume u RP „Šumice“;
11. Izrada nastavka zaštitnog zida za očuvanje, više se ne može reći borove šume, nego očuvanje “ostataka” borove šume pored plaže „Šušanj“, a takođe i zaštitu naših turista od pada potkopanih borova koji padaju na djecu i kupce i dovodi do njihovog povređivanja;
Jedan dio zaštitnog zida uradio je Vojo Spičanović početkom 21. vijeka. Ako čekamo početak 22. vijeka, borova šuma će biti samo uspomena;
12. Podmlađivanje prostora u zaleđu stradalih u ljetnjim vatrenim stihijama, koje obuhvata oplemenjivanje prostora sa zimzelenim visokostablašicama mediteranskog tipa;
13. Prestrukturiranje krupne plažne kamene granulacije na potezu plaže Topolica Šušanj, da se krupno kamenje na plaži zamijeni sa pješčanom masom;
14. Nasipanje plaže novim količinama piješčane mase;
15. Saniranje crne ekološke tačke MZ „Šušanj“, kampa „Agava“;
16. Da se uradi revizija DUP-a „Šušanj“, lokaliteta Kampa „Agava“;
17. Da se na lokalitetu Kampa „Agava“ izgradi otvoreni i zatvoreni olimpijski bazen sa skakaonicom i jednim hotelom sa pratećim sadržajima. Da se umjesto velike crne ekološke tačke Bara dobije

- sjaj i visoki rejting Bara kao turistiške destinacije, a nalazi se na samom ulazu centar Bara;
18. Da se na lokalitetu nekadašnjeg kampa „Agava“ otvore novi parking prostori;
 19. Regulisati otpadne vode sa fekalnim kanalizacijama koje se „integralno“ izlivaju u plažni prostor Šušanj – Žukotrlica;
 20. Krčenje „Šikare - zmijarnika“ između Sportske dvorane „Topolica“ i magistralnog puta prema otvorenim terenima, revizija DUP-a Topolica i da se na tom mjestu uradi dječiji vrtić kapaciteta od 400 do 800 mjesta za djecu u svim kategorijama predškolskog uzrasta;
 21. Ozelenjavanje kružnih tokova i prostora između kolovoznih traka bulevara;
 22. Da se Ekspertski tim Fondacije „INFO sport CG“ – Bar transformiše u Savjet za ekologiju SO Bar;
 23. Da se formira EKO ŠTAB za dejstva u vanrednim situacijama, organizaciju ekoloških i humanitarnih akcija. Na čelu Eko štaba bi trebalo da bude predsjednik Opštine Bar po funkciji, a članovi Štaba bili bi čelnici institucija koje su se dokazale u akcijama u proteklih 20 godina;
 24. Održavanje mladih zasada maslina i palmi i revitalizacija uništenih maslina kao posledica vandalskog čina nekog ili nekih neodgovornih građana/ki. Posebna pažnja odnosi se na neophodnost navodnjavanja u sušnom periodu na svakih 5 do 15 dana, u zavisnosti od vremenskih uslova, da se ne desi više ni jedna ekološka katastrofa kao proizvod ljudske nebrige;
 25. Rekonstrukcija sadržaja kompleksa Sportsko-rekreativni centar Bar, u cilju bolje iskorišćenosti prostora koji se odnosi na izradu zapadne tribine Stadiona sa pottribinskim prostorima i pratećim hotelom za sportiste koji borave u Baru u redovnom sistemu takmičenja i koji dolaze u Bar na zimske bazične pripreme;
 26. Izrada drugog pomoćnog fudbalskog terena SRC Bar sa sintetičkom podlogom na lokalitetu sadšnjih teniskih terena;
 27. Izrada teniskih terena i jednog univerzalnog poligona na prostoru SRC Bar, između istočne tribine i trotoara pored magistralnog puta;
 28. Regulacija ušća korita rijeke „Željeznice“, kojem gravitira široko područje Bara bez regulisane fekalne i atmosferske kanalizacije, čije se sadržine „integralno“ ulivaju u plažni prostor Šušanj i zagađuju morsku vodu pored plaže. Ovaj problem je jedan od glavnih faktora koji djecu naših turista u ljetnjem periodu odvođe ka bolnici sa stomačnim problemima, koji završavaju na infuzijama, umjesto da troše novac za odmor na moru zbog koga su došli;

29. Izrada novih rekreativnih parkova: Ratac, Maljevik, Bigovica Sutorman i u priobalju Skadarskog jezera;
30. Nastavak ekološkog uređenja Sutormana i izrada biciklističke Down hill staze za planinski biciklizam na Sutormanu;
31. Izrada zaštitnih podvodnih zidova za plaže: Kraljičina plaža, Čanj, Sutomore, Šušanj, Veliki pijesak i Utjeha. Smanjiće se erozija plažnih prostora koji tonu, kao prirodni geografski fenomen, ali savremena civilizacija se bori sa tim fenomenom, otvoriće se mogućnosti za nasipanje pješćanom masom i povećanje plažnih prostora;
32. Izrada studije za uređenje lokaliteta za karting centar, kao jedne od atraktivnih aktivnosti za građane Bara i turista koji borave u Baru;
33. Izrada pješačko-biciklističkih staza kao potreba građana Bara i turista kojima se otvara pristup svim plažnim prostorima, ali se i preventivno djeluje protiv devastacije priobalnog pojasa. Dio je već devastiran zato što inicijativa nije prihvaćena za svih ovih 20 godina koliko traje inicijativa:
 - a. Zapadni krak: Topolica – Sutomore – Čanj - Kraljičina plaža,
 - b. Istočni krak: Topolica – Bigovica – Veliki pijesak - Kruče,
 - c. Jezerska trasa: Virpazar – Murići – Skadar;
34. Da se promijeni zakon o morskom dobru kojim će se konačno oduzeti pravo JP „Morsko dobro Crne Gore“ za izdavanje plažnih prostora Bara za turističko-ugostiteljske djelatnosti i da ćemo te prihode zadržati u Baru;
35. Postavljanje kamera pored kontejnera za otpad za snimanje učesnika u raznim vrstama „pervormansa“ koje izvode sa krupnim otpadom, kako građana Bara, tako i turista. S obzirom da smo svi svjedoci svakodnevnih pojava odlaganja smeća pored kontejnera, a posebno šuta i krupnog otpada, što nije svojstveno civilizacijskim tekovinama, čime se narušava izgled i opšta kultura Bara, treba nastaviti sa eko-edukacijom i podizanjem ekološke svijesti, ali preduzimati i represivne mjere;
36. Natkrivanje prostora ispred ulaza u gradsku kapelu, kao neophodno potrebna zaštita od sunca i raznih padavina;
37. Izrada pristupnih rampi za lica sa invaliditetom ili lifta za prilaz gradskoj kapeli, koji takođe imaju obavezu da se poklone sjenima najdražih rođaka i prijatelja;
38. Nastavak uređenja, restauracije i eventualne rekonstrukcije djelova Tvrđava u Starom Baru i Tabiji u Sutomoru. Da se pokrene inicijativa da svaka država koja je vladala Starobarskom tvrđavom i Tabijom, finansira uređenje po jednog objekta u tim utvrđenjima,

- koji bi bili svojevrsne turističke atrakcije, ali i satisfakcija tih država zbog njihovih predaka koji su bili i graditelji;
39. **Da u manifestacijama kulture i prezentacijama lokalnih poljoprivrednih proizvoda sezonskog karaktera, koncerti, festivali i sl. učesnici u umjetničkim programima prioriteto budu umjetnici iz Bara i Crne Gore, a uslovno, ukoliko se ne može zaokružiti program, a pokaže se da je neophodno, tek tada mogu da se angažuju umjetnici i izvan Crne Gore. Osnovni argument je afirmacija nacionalne kulture Crne Gore.** Npr. ne zanima turiste iz Pariza da im pjevamo francuske šansone jer to oni imaju u Parizu, zanima ih kultura, običaji i tradicije naroda Crne Gore, a ne njihova kulturta odakle dolaze;
 40. **U institucije kulture treba dodati KUD “Jedinstvo” Bar kao tradicionalističku organizaciju kulture koja nastavlja tradiciju pjevačkog društva “Bratimstvo” osnovano 1910.godine povodom 50-togodišnjice vladavine knaza Nikole, njegovog proglašenja za kralja i Crne Gore za kraljevinu;**
 41. **U kulturno-istorijske spomenike treba dodati spomenik podignut u slavu čuvene Barske bitke u Tuđemilima 1042.g., čiji je natpis već izbljedio da ne mogu da vide šta piše, ni naši mlađi sugrađani, niti turisti koji idu tim putem;**
 42. **U spomenike prirode treba uvrstiti i „Staru maslinu na Mirovici“ od prije 2244 godine;**
 43. **Novac od naplaćene boravišne je sistemsko rješenje naplate boravišne takse. Taj novac mora da se vraća, da se investira tamo gdje se ubira, sa prioriteto na uređenje i održavanje priobalnog prostora, ako želimo da održimo održivi turizam;**
 44. **Da se spriječi nova ekološka katastrofa. Posječeni su čempresi između Gimnazije i OŠ BJ. Orlandić“ stari 70 godina. Nakon toga, zasađeni su novi mlađi, koji su već počelida se suše. Ne treba dozvoliti da se baš svi rasuše;**
 45. **Da se ustanovi atletski maraton „Između dvije čarobne obale“: Bar – Sutorman – Virpazar;**
 46. **Međunarodni odbojkaški turnir “Pot kup” - Bar;**
 47. **Ulična trka “Dan Opštine Bar”, reaktivirana 2014. godine;**
 48. **Međunarodni karate trofej Bara;**
 49. **Ljeto sa zvijezdama;**
 50. **Pjesmom do zvijezda, koja traje od 2001. godine;**
 51. **Mediterranean Best Dance „Mediteranski festival plesa, koji traje već 11 godina. PK “Habanera”;**
 52. **Festival dječijeg teatra Crne Gore-Bar, koji traje u kontinuitetu od 2007. godine. Produkcija Festivala do 2019. godine iznosi: 229 pozorišnih predstava od kojih je 78 iz Bara, sa 6.778 učesnika;**

53. Festival klapske pjesme Crne Gore osnovan u Baru 2015. godine;
54. Veslačka regata;
55. Jedriličarska regata;
56. Regionalni kup u sportskom ribolovu;
57. Biciklistička Down hill trka “Sutorman”;
58. Nastavak ekološkog uređenja Sutormana i izrada biciklističke Down hill staze za planinski biciklizam na Sutormanu;
59. Jadranski padobranski kup – Bar;
60. Dobrovoljno davanje krvi da se koordinira preko Crvenog krsta, da se uradi baza podastak svih davalaca krvi, da se može znati ko je i kada dao krv i ko je u svakom momentu potencijalni davalac krvi;
61. Da se novčano prikupljanje solidarne pomoći koordinira preko Crvenog krsta Bar, da se tačno odredi namjena, iznos prikupljenih sredstava, da se preventivno djeluje protiv zloupotrebe sa viškom prikupljenih sredstava;

Vjerujemo da će Opština Bar i TO Bar konačno ocijeniti opravdanim navedene zacrtane ciljeve Strateškog EKO plana „Obale Bara“ koji se nisu mogli realizovati u periodu od 2000. do 2020. operativnim projektom „Ekološko uređenje priobalnog pojasa Opštine Bar“, jer su izvan ingerencija NVO sektora. Takođe, realizovani projekti u proteklih 20 godina mogu se ocijeniti kao adekvatna argumentacija za prihvatanje predloženih strateških ciljeva daljeg razvoja Bara.

*“Našu zemlju nismo naslijedili od naših predaka,
pozajmili smo je od naše djece i budućih generacija”!!!*

SREĆNO U NOVO DOBA !

Predsjednik,
mr Miodrag Banović, prof.

Bar, 24.03.2020.godine